

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr ……
Rady Powiatu Tczewskiego
z dnia ……..2026 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla **Programu Ochrony Środowiska** dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034

Autor prognozy:	Data sporządzenia:	Podpis autora:
Kamil Nabagło	26.10.2026 r.	Kamil Nabagło

Wykonawca:
Kamil Nabagło o środowisku
61-558 Poznań
ul. Wierzbięcice 37a/6

KAMIL NABAGŁO O ŚRODOWISKU

Prognoza oddziaływania na środowisko dla **Programu Ochrony Środowiska** dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034

Tczew, 2026 rok

SPIS TREŚCI

NAJWAŻNIEJSZE SKRÓTY 5
1 WSTĘP 6
1.1 PODSTAWA PRAWNA 6
1.2 POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA 6
1.3 OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY 6
2 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 8
3 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI 12
3.1 DOKUMENTY SZCZEBLA KRAJOWEGO 13
3.2 DOKUMENTY SZCZEBLA WOJEWÓDZKIEGO 17
3.3 DOKUMENTY SZCZEBLA POWIATOWEGO 20
4 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 21
5 INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 31
6 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWEGO DOKUMENTU 32
6.1 JAKOŚĆ POWIETRZA 36
6.2 HAŁAS 41
6.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE 47
6.4 GOSPODAROWANIE WODAMI 48
6.4.1 JEDNOLITE CZEŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I ICH JAKOŚĆ 50
6.4.2 JEDNOLITE CZEŚCI WÓD PODZIEMNYCH I ICH JAKOŚĆ 58
6.4.3 RYZYKO WYSTĄPIENIA POWODZI I SUSZY 60
6.5 WODOCIĄGI I KANALIZACJA 63
6.6 ZASOBY GEOLOGICZNE 73
6.7 GLEBY 76
6.8 GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI 81
6.9 ODPADY INNE NIŻ KOMUNALNE 88
6.10 AZBEST 90
6.11 SKŁADOWISKA ODPADÓW 92
6.12 ZASOBY PRZYRODNICZE 92
6.12.1 FORMY OCHRONY PRZYRODY 92
6.12.2 KORYTARZE EKOLOGICZNE 101
6.12.3 TERENY ZIELENI I ZADRZEWIENIA 103

6.12.4 GRUNTY LEŚNE I GOSPODARKA LEŚNA 104
6.13 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI 107
6.14 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE 107
6.15 POTENCJANE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 130
7 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 130
8 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. 131
9 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 133
10 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 133
10.1 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY 155
10.2 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD 161
10.3 ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 162
10.4 IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY

ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA 164
10.5 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI 165
11 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU... 165
12 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE 171
13 SPIS TABEL 173
14 SPIS WYKRESÓW 174
15 SPIS RYSUNKÓW 174

NAJWAŻNIEJSZE SKRÓTY

B(a)P – benzo(a)piren
BDOT10k – Baza Danych Obiektów Topograficznych w skali 1:10 000
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPEC – Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JCW – jednolita część wód
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd – jednolita część wód podziemnych
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
NO_2 – dwutlenek azotu
O_3 – ozon
OOŚ – ocena oddziaływania na środowisko
OSChR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
PEM – pola elektromagnetyczne
PEP2030 – Polityka ekologiczna państwa 2030
PM10 – pył zawieszony o średnicy ziaren do 10 µm
PM2,5 – pył zawieszony o średnicy ziaren do 2,5 µm
POŚ – Program Ochrony Środowiska
PRG – Państwowy Rejestr Granic
PSG – Polska Spółka Gazownictwa
RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska / Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM – równoważna liczba mieszkańców
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SO_2 – dwutlenek siarki
SOOŚ – strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
SWOT – analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń
UE – Unia Europejska
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WWA – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne

1 WSTĘP

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „**Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034**” została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 poz. 670ze zm.)[1]. Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ww. Ustawy.

1.2 POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034”. W ramach tej procedury określane jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Celem procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu zgodnie z pismami:

- **Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 października 2026 roku (znak: RDOŚ-Gd-WOO.411.2.2026.AM.2)**,
- **Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku z dnia 25 maja 2026 r. (znak: ONS.9022.2.4.2026.AZ)**.

1.3 OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko:

1) **zawiera**:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

[1] dalej: *Ustawa uouioś*

f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,

g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) **określa, analizuje i ocenia**:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) **przedstawia**:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2 ww. Ustawy zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na

środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

2 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027–2034", zwanego dalej Programem lub POŚ. Opracowanie Prognozy stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której celem jest określenie, w jaki sposób realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może wpływać na środowisko oraz zdrowie i warunki życia mieszkańców.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym określającym najważniejsze problemy środowiskowe występujące na terenie powiatu tczewskiego oraz kierunki działań służących ich rozwiązaniu. Potrzeba opracowania nowego Programu wynika z zakończenia okresu obowiązywania wcześniejszego dokumentu oraz konieczności określenia celów i działań na kolejną perspektywę czasową.

Podstawą opracowania Programu była diagnoza aktualnego stanu środowiska powiatu tczewskiego, analiza występujących presji i zagrożeń oraz identyfikacja najważniejszych problemów wymagających podjęcia działań naprawczych lub zapobiegawczych. W ramach prac przeprowadzono również analizę SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji. Na tej podstawie określono cele ekologiczne, kierunki interwencji oraz zadania, których realizacja ma przyczynić się do poprawy stanu środowiska lub utrzymania jego dobrego stanu.

Program obejmuje w szczególności następujące obszary interwencji: ochronę klimatu i jakości powietrza, ochronę przed hałasem, ochronę przed polami elektromagnetycznymi, gospodarowanie wodami, gospodarkę wodno-ściekową, gospodarowanie zasobami geologicznymi, ochronę powierzchni ziemi i gleb, gospodarkę odpadami, ochronę zasobów przyrodniczych i różnorodności biologicznej, ochronę przed poważnymi awariami.

Cele Programu

W Programie wyznaczono cele ekologiczne na lata 2027–2034. Należą do nich:

1) Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców,
2) Ochrona mieszkańców przed hałasem,
3) Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych,
4) Racjonalne korzystanie z zasobów wodnych,
5) Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej,
6) Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
7) Ochrona powierzchni ziemi i gleb,
8) Zbilansowany system gospodarowania odpadami,
9) Zwiększenie bioróżnorodności,
10) Utrzymanie stanu braku zagrożenia dla środowiska i mieszkańców ze strony poważnych awarii.

Realizacja powyższych celów ma następować poprzez konkretne zadania inwestycyjne, organizacyjne, administracyjne i edukacyjne. Ich efektem powinna być poprawa jakości poszczególnych

elementów środowiska, ograniczenie presji antropogenicznych oraz zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców powiatu.

Stan środowiska na terenie powiatu

Powiat tczewski charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami przyrodniczymi i społeczno-gospodarczymi. Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska omawianego obszaru oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy/konflikty środowiskowe na terenie powiatu tczewskiego, które priorytetowo wymagają podjęcia działań naprawczych/zapobiegawczych w ramach realizacji polityki ochrony środowiska do 2034 roku:

- zmiany klimatu (coraz częstsze występowanie zjawisk ekstremalnych, wzrost średniej temperatury),
- przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie benzo(a)pirenu, ozonu (poziom celu długoterminowego) – ochrona zdrowia,
- przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie ozonu (poziom celu długoterminowego) – ochrona roślin,
- wciąż dominujący udział rozproszonych źródeł komunalno-bytowych mających wpływ na jakość powietrza w powiecie,
- utrzymująca się na podobnym poziomie emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych,
- przebieg dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- przebieg linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 tys. pociągów rocznie, co wiąże się z negatywnym oddziaływaniem w zakresie emisji hałasu,
- obecność nadajników telefonii komórkowej wytwarzających pole elektromagnetyczne,
- obecność linii najwyższych napięć i wysokiego napięcia,
- zły stan ogólny wód powierzchniowych,
- epizodyczne pogorszenie jakości wód podziemnych,
- ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą,
- ryzyko wystąpienia zalewów w dolinach Wisły, Wierzycy i Motławy w scenariuszach fal wezbraniowych lub uszkodzenia wałów,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- wciąż duża liczba zbiorników bezodpływowych w powiecie,
- część aglomeracji nie spełnia wymagań Dyrektywy ściekowej,
- występowanie na obszarze powiatu terenów górniczych, czyli przestrzeni objętych przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego,
- obecność zinwentaryzowanych miejsc szkód i bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku,
- obecność osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- obecność terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych,
- wciąż duża ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia,

- problem z osiągnięciem wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w gminach powiatu tczewskiego,
- rosnąca masa odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca,
- uboga struktura drzewostanu (wyraźnie dominująca sosna),
- niska lesistość,
- brak lasów ochronnych,
- niski udział zieleni urządzonej,
- fragmentacja siedlisk.

Ocena wpływu realizacji Programu na środowisko

Przeprowadzona w Prognozie analiza wskazuje, że realizacja większości działań zaplanowanych w Programie będzie miała charakter korzystny dla środowiska. Szczególnie pozytywne oddziaływania należy wiązać z zadaniami dotyczącymi ograniczenia emisji zanieczyszczeń, poprawy efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii, modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej, racjonalnego gospodarowania wodami, ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz ochrony zasobów przyrodniczych. Pozytywne skutki realizacji Programu mogą obejmować również poprawę warunków życia i zdrowia mieszkańców. Działania dotyczące jakości powietrza, hałasu, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony przyrody powinny w dłuższej perspektywie prowadzić do ograniczenia presji na środowisko oraz poprawy jego jakości. Jednocześnie część przedsięwzięć, zwłaszcza inwestycyjnych, może powodować krótkotrwałe lub lokalne oddziaływania negatywne. Mogą one występować przede wszystkim na etapie prowadzenia prac budowlanych i obejmować m.in. czasowe zwiększenie emisji pyłów i spalin, hałas, wibracje, zajęcie terenu, czasowe przekształcenie powierzchni ziemi, możliwość kolizji z roślinnością lub siedliskami oraz czasowe utrudnienia dla mieszkańców. Oddziaływania te powinny być ograniczane poprzez właściwe planowanie i prowadzenie prac, stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących presję na środowisko oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska.

Oddziaływanie na obszary chronione i różnorodność biologiczną

Szczególnej uwagi wymagają przedsięwzięcia realizowane w obrębie lub w sąsiedztwie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000. Na etapie przygotowywania poszczególnych inwestycji konieczne będzie każdorazowe uwzględnienie występujących na danym terenie wartości przyrodniczych, w tym siedlisk przyrodniczych, stanowisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych oraz innych elementów istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej. W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko konieczne będzie przeprowadzenie odpowiednich procedur środowiskowych, w ramach których szczegółowo ocenione zostaną możliwe oddziaływania oraz określone zostaną działania minimalizujące.

Oddziaływanie na wody

Realizacja Programu powinna przyczyniać się do poprawy stanu zasobów wodnych, przede wszystkim poprzez rozwój i modernizację infrastruktury wodno-ściekowej, ograniczanie emisji zanieczyszczeń do wód oraz racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Jednocześnie podczas realizacji inwestycji należy uwzględniać konieczność ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed

zanieczyszczeniem. W szczególności należy zapobiegać przedostawaniu się substancji ropopochodnych, zawiesin i innych zanieczyszczeń do gruntu oraz wód.

Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Program uwzględnia potrzebę ograniczania negatywnego wpływu działalności człowieka na klimat oraz dostosowania infrastruktury i działań publicznych do zmieniających się warunków klimatycznych. Istotne znaczenie mają w tym zakresie działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej, ograniczania emisji gazów cieplarnianych, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ochrony zasobów wodnych, zwiększania powierzchni terenów zieleni oraz ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych. Prognoza uwzględnia również potrzebę zwiększania odporności działań określonych w Programie na zmiany klimatu, w tym na susze, intensywne opady, fale upałów, silne wiatry oraz inne zjawiska ekstremalne. Jest to zgodne z podejściem przyjętym w dokumentach strategicznych dotyczących adaptacji do zmian klimatu.

Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na charakter, zakres przestrzenny i skalę projektowanego Programu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Planowane działania mają charakter lokalny lub regionalny i dotyczą przede wszystkim terenu powiatu tczewskiego.

Rozwiązania ograniczające negatywne oddziaływania

W przypadku przedsięwzięć, dla których zidentyfikowane zostaną możliwe negatywne oddziaływania, należy stosować działania zapobiegające, ograniczające lub kompensujące. W szczególności należy: ograniczać zajęcie terenu do niezbędnego minimum; chronić istniejącą roślinność i siedliska przyrodnicze; prowadzić prace budowlane z uwzględnieniem okresów rozrodu i migracji zwierząt; ograniczać emisję pyłu i hałasu podczas prac budowlanych; zabezpieczać grunty i wody przed zanieczyszczeniem; właściwie gospodarować odpadami powstającymi podczas realizacji inwestycji; stosować rozwiązania zwiększające odporność infrastruktury na skutki zmian klimatu; uwzględniać walory krajobrazowe i kulturowe przy projektowaniu inwestycji; w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzać wymagane prawem procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Podsumowanie

Analiza projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027–2034" wskazuje, że dokument jest ukierunkowany przede wszystkim na poprawę stanu środowiska, ograniczenie istniejących presji oraz zapewnienie warunków zrównoważonego rozwoju powiatu. Największe znaczenie dla poprawy jakości środowiska będą miały działania dotyczące jakości powietrza i efektywności energetycznej, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony zasobów wodnych, gospodarki odpadami, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, ochrony powierzchni ziemi oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Potencjalne negatywne oddziaływania związane z realizacją poszczególnych inwestycji będą miały zasadniczo charakter lokalny i czasowy, a ich skala może być ograniczana poprzez zastosowanie odpowiednich środków technicznych, organizacyjnych i przyrodniczych. W świetle przeprowadzonej analizy realizacja ustaleń Programu powinna w perspektywie długoterminowej przynieść przewagę oddziaływań pozytywnych nad negatywnymi i przyczynić się do poprawy jakości środowiska oraz warunków życia mieszkańców powiatu tczewskiego.

3 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034". W związku z upływem okresu obowiązywania dotychczas obowiązującego Programu Ochrony Środowisk zaszła konieczność opracowania tego strategicznego dokumentu na nową perspektywę czasową. Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska omawianego obszaru oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano najważniejsze problemy/konflikty środowiskowe na terenie powiatu tczewskiego, które priorytetowo wymagają podjęcia działań naprawczych/ zapobiegawczych w ramach realizacji polityki ochrony środowiska do 2034 roku. Program składa się z następujących rozdziałów:

1) Wstęp,
2) Streszczenie,
3) Ocena stanu środowiska,
4) Edukacja ekologiczna,
5) Podsumowanie zrealizowanych w ostatnich latach zadań służących ochronie środowiska oraz identyfikacja obszarów problemowych,
6) Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
7) System realizacji POŚ,
8) Opis powiązań POŚ z dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
9) Przegląd źródeł finansowania,
10) Spis tabel,
11) Spis wykresów,
12) Spis rysunków.

Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze powiatu zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. W ramach opracowania POŚ konieczne było wyznaczenie szczegółowych zadań w poszczególnych obszarach interwencji, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany już we wcześniejszych latach. Zaplanowano konkretne zadania ekologiczne, czyli przedsięwzięcia bądź czynności organizacyjno-administracyjne prowadzące do realizacji wyznaczonych celów ekologicznych i kierunków interwencji. Poprzez realizację tych działań ekologicznych można będzie osiągnąć wymierną poprawę środowiska przyrodniczego w wyznaczonych obszarach interwencji, mierzoną za pomocą wskaźników środowiskowych (mierników realizacji). Wyznaczono następujące cele ekologiczne na lata 2027-2034:

- Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców,
- Ochrona mieszkańców przed hałasem,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych,

- Racjonalne korzystanie z zasobów wodnych,
- Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- Ochrona powierzchni ziemi i gleb,
- Zbilansowany system gospodarowania odpadami,
- Zwiększenie bioróżnorodności,
- Utrzymanie stanu braku zagrożenia dla środowiska i mieszkańców ze strony poważnych awarii.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa pomorskiego oraz dokumentów lokalnych. Analiza zgodności celów dokumentu z dokumentami nadrzędnymi przedstawiona została kolejnych podrozdziałach.

3.1 DOKUMENTY SZCZEBLA KRAJOWEGO

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. W dokumencie tym sformułowano nową wizję i model rozwoju kraju będący odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą pięciu pułapek rozwojowych: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Celem głównym Strategii jest: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. W obszarze „Środowisko” określono następujące kierunki interwencji:

- zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona gleb przed degradacją,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (podniesienie skuteczności ochrony przestrzeni szczególnie cennej ze względów przyrodniczych i krajobrazowych),
- zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż),
- gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).

Głównym celem „Polityki energetycznej Polski do 2040 roku” jest bezpieczeństwo energetyczne – przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko – biorąc pod uwagę optymalne wykorzystanie własnych zasobów

energetycznych. Cel główny doprecyzowuje osiem kierunków polityki podzielonych na obszary i dodatkowo uszczegółowionych przez dwanaście projektów strategicznych. Wyznaczone kierunki to:

- kierunek 1: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych,
- kierunek 2: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- kierunek 3: Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych,
- kierunek 4: Rozwój rynków energii,
- kierunek 5: Wdrożenie energetyki jądrowej,
- kierunek 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- kierunek 7: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,
- kierunek 8: Poprawa efektywności energetycznej gospodarki.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030" przyjęła w dniu 29.10.2013 r. Rada Ministrów. Głównym celem Planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża:

→ cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:
- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,
- dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
- adaptacja do zamian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie,
- zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.

→ cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
- stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,
- organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.

→ cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
- wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
- zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

→ cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
- monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
- miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

→ cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- budowa systemu wsparcia innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

→ cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,
- ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Celem VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych jest określenie nakładów inwestycyjnych w obszarze gospodarki ściekowej niezbędnych do uzyskania przez aglomeracje o RLM ≥ 2 000 zgodności z warunkami dyrektywy 91/271/EWG:

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych powinno gwarantować przynajmniej 98% poziomu obsługi, przy czym pozostałe 2% niezebranego siecią kanalizacyjną ładunku jest mniejsze niż 2 000 RLM. Ładunek niezebrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji (art. 3 dyrektywy 91/271/EWG),
- wydajność oczyszczalni powinna być dostosowana do odbioru 100% ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji (art. 10 dyrektywy 91/271/EWG),
- standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie powinny zostać zapewnione poprzez zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwanie biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM (art. 4 lub art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG).

W październiku 2022 r. Komisja Europejska przedłożyła wniosek dotyczący zmiany dyrektywy, a styczniu 2024 roku osiągnięto porozumienie w sprawie ostatecznego kształtu tekstu. Rada Unii Europejskiej zatwierdziła w 2024 roku zmienioną dyrektywę o oczyszczaniu ścieków komunalnych – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 z dnia 27 listopada 2024 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych. Państwa członkowskie UE, w tym Polska, mają teraz do 31 miesięcy na dostosowanie ustawodawstwa krajowego do nowych przepisów (czyli na transpozycję dyrektywy).

„Krajowy plan gospodarki odpadami 2028" został przyjęty 12 czerwca 2023 r. przez Radę Ministrów. Istotą KPGO 2028 jest określenie działań niezbędnych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób, który zapewnia ochronę środowiska, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości i uwarunkowań ekonomicznych oraz poziomu technologicznego istniejącej infrastruktury. Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.:

- szeroko pojęte zapobieganie powstawaniu odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem żywności,
- wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu,
- dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych,
- minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r.,
- utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.,

- zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,
- dokończenie likwidacji mogilników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postepowania z odpadami.

Dokument strategiczny Ministra Klimatu i Środowiska pn. „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)" określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r., które będą nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym, ale przede wszystkim będą określać nowe kierunki działań w tym obszarze. Dokument ma na celu skoordynowanie działań wynikających z krajowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, a także transportu.

Od dnia 23 marca 2023 r. obowiązuje zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (teren powiatu tczewskiego) przyjęty w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury, tj.: Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły[2]. Plan został zaktualizowany po raz pierwszy i zebrano w nim najważniejsze działania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców zagrożonych terenów.

Długoterminowe kierunki działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zaprezentowano w „Planie przeciwdziałania skutkom suszy". Plan został przyjęty we wrześniu 2021 r. w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Głównym elementem planu jest katalog działań, których wdrożenie przyczyni się do minimalizowania skutków suszy. Wśród proponowanych działań znajdują się działania związane ze zwiększeniem retencji (zarówno sztucznej, jak i naturalnej), działania formalne, a także działania edukacyjne:

- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych,
- realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania i odtwarzania naturalnej retencji,
- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych.

[2] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220002739

„Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności" również zawiera cele wpisujące się w „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034":

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:
  - kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
  - kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
  - kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
  - kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
  - kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
  - kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:
  - kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
  - kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast.
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski:
  - kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

„Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)". Cel główny PEP2030, tj. rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi.

3.2 DOKUMENTY SZCZEBLA WOJEWÓDZKIEGO

„Program Ochrony Środowiska dla Województwa Pomorskiego 2030" został przyjęty Uchwałą nr 618/L/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2023 roku i zakłada następujące wpisujące się w cele „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" założenia:

- poprawa stanu jakości powietrza,
- adaptacja do zmian klimatu,
- wspieranie transformacji energetycznej,

- poprawa klimatu akustycznego,
- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe,
- zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej,
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno zielonej infrastruktury,
- racjonalna gospodarka wodno – ściekowa,
- optymalizacja i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb,
- racjonalna gospodarka odpadami,
- ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków.

Niektóre cele ekologiczne zawarte w programie szczebla wojewódzkiego wpisują się wprost w cele „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034", natomiast część będzie realizowana w poprzez konkretne zadania inwestycyjne (np. wspieranie transformacji energetycznej będzie się odbywać poprzez montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i cieplnej w budynkach użyteczności publicznej).

„Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030" została przyjęta Uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku. Niniejszy Program w największym stopniu odwołuje się do 1. celu strategicznego zawartego w Strategii tj. trwałe bezpieczeństwo, którego realizacja odbywać się będzie poprzez następujący cel operacyjny: 1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe. Pożądane kierunki zmian takie jak:

- poprawa stanu środowiska oraz środowiskowych warunków życia,
- wzrost odporności regionu na skutki zmian klimatu,
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza w szczególności z tzw. niskiej emisji,
- wzrost potencjału produkcji energii, ze szczególnym uwzględnieniem czystych i odnawialnych źródeł energii,
- wzrost współodpowiedzialności za zdrowie i środowisko

w pełni wpisują się w treść i założenia programowe POŚ dla powiatu tczewskiego.

Aktualnie trwają prace nad dokumentem, który wyznaczy kierunki rozwoju Pomorza na kolejne lata – Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2035.

Na terenie powiatu tczewskiego obowiązuje również program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu (Uchwała nr 603/XLVIII/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 roku zmieniającej uchwałę nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu). Wskazano w nim konieczność ograniczenia emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla

potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych i usługowych. Dotyczy ono sektora bytowo-komunalnego i nakłada obowiązek wycofania/wymiany kotłów na paliwo stałe (bezklasowych oraz klasy 3, 4 i 5). W sektorze transportowym wskazano na potrzebę rozwoju infrastruktury przyjaznej środowisku (np. transport rowerowy i pieszy), zbiorowego transportu miejskiego/gminnego oraz kolejowego, a także promowanie paliw i napędów proekologicznych. Dokument kładzie nacisk na konieczność ujęcia podstawowych działań kierunkowych we wszystkich dokumentach i politykach strategicznych na szczeblu województwa, powiatów i gmin. Zadania te mają odzwierciedlenie w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034".

Na terenie województwa pomorskiego (w tym na obszarze powiatu tczewskiego) obowiązują tzw. Uchwały antysmogowe:

- Uchwała nr 309/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze miast województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwała antysmogowa dla miast"),
- Uchwała nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwała antysmogowa poza miastami").

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" również się do nich odnosi i wskazuje w harmonogramie realizacyjnym zadania, które wpisują się w główne założenia ww. uchwał. Ich realizacja przyspieszy wymianę starych kotłów na bardziej nowoczesne urządzenia i stosowanie ekologicznych rozwiązań, co jest głównym celem uchwał antysmogowych. W tym sensie niniejszy Program wpisuje się w ich założenia.

Program uwzględnia również zapisy i rekomendacje zawarte w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego (Uchwała Nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r.) – głównie w zakresie hałasu drogowego i kolejowego – podkreśla rolę konieczności wykonywania remontów, przebudów, budowy nowych odcinków dróg oraz bieżącego utrzymania dróg.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030" został przyjęty Uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. Cele polityki przestrzennego zagospodarowania województwa pomorskiego to:

- wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy,
- konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo,
- zachowane zasoby i walory środowiska,
- uruchomione potencjały rozwojowe obszarów funkcjonalnych.

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" w największym stopniu odnosi się do celu 3, tj. zachowane zasoby i walory środowiska, gdyż zawarte w nim kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania takie jak:

- zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności,
- ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym,

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń środowiska,

w największym stopniu będą realizowane poprzez wyznaczone w Programie ochrony środowiska zadania inwestycyjne.

Ponadto, należy wskazać, że z dniem 1 października 2025 roku zaczął obowiązywać Audyt krajobrazowy województwa pomorskiego, który został przyjęty Uchwałą Nr 190/XVII/25 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lipca 2025 roku w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa pomorskiego.

3.3 DOKUMENTY SZCZEBLA POWIATOWEGO

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026" został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/169/2020 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku. Przedstawione w programie cele i zadania dotyczą okresu 2021-2026. Nadrzędnym celem strategicznym Programu był Rozwój Powiatu Tczewskiego dążący do poprawy warunków życia mieszkańców oraz zachowanie wysokiej jakości środowiska. W ramach niego wyznaczono następujące długookresowe cele ekologiczne:

- Poprawa jakości powietrza,
- Utrzymanie klimatu akustycznego zgodnie z obowiązującymi normami,
- Utrzymanie poziomu pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych,
- Czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe,
- Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa,
- Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb,
- Racjonalna gospodarka odpadami,
- Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków.

Wyznaczone w niniejszym POŚ cele i kierunki działań mają bezpośrednią tematyczną i programową kontynuację, gdyż ważnym aspektem prowadzenia właściwej polityki ochrony środowiska na danym terenie jest przewidywalność i spójność.

Na szczeblu powiatowym przyjęty został również „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu powiatu tczewskiego na lata 2010-2032". Celem programu jest doprowadzenie do stopniowego oczyszczenia terenu powiatu tczewskiego z wyrobów zawierających azbest, przedstawienie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców powiatu tczewskiego spowodowanych kontaktem z włóknami azbestu, spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym czasie, do spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz pomoc mieszkańcom powiatu w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych zgodnie z przepisami prawa. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" również zakłada stopniową eliminację tego niebezpiecznego odpadu.

4 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami. Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony również przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy POŚ. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie powiatu i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości. Zebrano materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska. Pozyskano dane i informacje z następujących jednostek:

1. Starostwa Powiatowego w Tczewie,
2. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku,
3. Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.,
4. Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
5. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (Oddział w Gdańsku),
6. Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku,
7. Energa-Operator S.A. (Oddział w Gdańsku),
8. Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku),
9. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (Departamentu Środowiska i Rolnictwa),
10. Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gdańsku,
11. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB).

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, które priorytetowo wymagały podjęcia działań naprawczych/zapobiegawczych w ramach POŚ. Analiza SWOT stanowiła podstawowe narzędzie w zdefiniowaniu problemów środowiskowych powiatu tczewskiego.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spektrum zagadnień, dlatego inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko kładzie nacisk w szczególności na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami jako część procesu oceny,
- monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" obejmowała etapy przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOŚ
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOŚ	Zapewnienie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
Konsultacja projektu Programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia Programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

Źródło: na podstawie Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

W celu weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. W dokumencie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" przedstawiono system realizacji POŚ, na który składa się:

a) wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiąganie zamierzonych celów,
b) ewaluacja – czyli monitoring prowadzony przez odpowiednie jednostki i sprawozdawczość – opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji Programu ochrony środowiska,
c) działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele,
d) aktualizacja – opracowanie dokumentu Programu na kolejne lata – następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym.

Warunkiem koniecznym do skutecznej współpracy jest również aktywny udział interesariuszy. Główni interesariusze w ramach opracowania POŚ to:

- Starostwo Powiatowe w Tczewie – redakcja, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, opiniowanie, realizacja, sprawozdawczość,
- gminy powiatu tczewskiego – opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku – opiniowanie,
- Zarząd Województwa Pomorskiego – opiniowanie,
- mieszkańcy powiatu tczewskiego (w tym przedsiębiorcy, inwestorzy i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu) – konsultacje społeczne zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja operatorzy sieci świadczący swe usługi na terenie powiatu opis stanu infrastruktury technicznej, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja.

Za zarządzanie „Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" odpowiada Zarząd Powiatu w Tczewie. Starosta Tczewski jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z Programu ochrony środowiska spoczywa również w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Ocena realizacji przedmiotowego dokumentu odbywać się będzie poprzez sporządzanie raportów z POŚ.

Na każdym etapie prac bardzo istotna jest współpraca pomiędzy interesariuszami Programu, np. poprzez zawiązanie grupy roboczej mającej wpływ na planowanie nowych zadań w aktualizacji Programu. Współpraca ta jest szczególnie istotna na etapie ewaluacji przy sporządzaniu sprawozdań z wykonanych zadań. Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim. Zarząd Powiatu Tczewskiego zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034", które przedstawiane będą Radzie Powiatu Tczewskiego, a następnie przekazywane

Zarządowi Województwa Pomorskiego. Brak jakichkolwiek wytycznych co do kształtu i zakresu merytorycznego raportu, wymusza na podmiocie sporządzającym raport opracowanie własnego zakresu, formy oraz struktury. Zaleca się, aby minimum było następujące: opis stanu środowiska za lata, które obejmuje raport (wskazanie zmian i tendencji zachodzących w środowisku w poszczególnych latach poddanych ocenie), wykaz zrealizowanych zadań i celów wynikających z POŚ (wraz z określeniem uzyskanych efektów ekologicznych), przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacji na przyszłość). Najistotniejsze wskaźniki opisujące stan obecny prezentuje **tabela 2**. Zawarto w niej także docelowe wartości albo oczekiwane tendencje. Należy nadmienić również, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być modyfikowana. Przykładowo, zadania związane z edukacją ekologiczną mieszkańców powinny być mierzone za pomocą wskaźników świadomości społecznej, które trudno wyrazić w liczbach bezwzględnych, dlatego proponuje się ich opis tekstowy uwzględniający zrealizowane inicjatywy. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących. Na podstawie sporządzanych raportów z realizacji będzie można na bieżąco monitorować stan realizacji Programu i w przypadku, gdyby zaszła taka konieczność, zmienić go. Aktualizacja Programu ochrony środowiska następuje w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie programu.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034”

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI ŻYCIA MIE-SZKAŃCÓW	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIE-SZKAŃCÓW	Liczba zawartych umów w ramach Programu „Czyste Powietrze” oraz "Ciepłe Mieszkanie" (szt./rok)	WFOŚiGW w Gdańsku	ok. 400 szt./rok / ok. 10 szt./rok	Czyste Powietrze - nie mniej niż w latach poprzednich (ok. 400 szt./rok), Ciepłe Mieszkanie - nie mniej niż 10 szt./rok
		Liczba zmodernizo-wanych budynków (szt.)	Powiat Tczewski	0	min. 1 szt.
		Liczba zmodernizo-wanych źródeł ciepła (szt.)	Powiat Tczewski	0	min. 1 szt.

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie w % ogółu mieszkań	GUS	85,1% (2024 rok)	>85,1%
		Liczba nowych instalacji OZE (szt.)	Powiat Tczewski	0	min. 1 szt.
		Liczba zainstalowanych mikroinstalacji OZE	Energa-Operator S.A Oddział Gdańsk	3 339 szt. (2025 rok)	> 3339 szt.
		Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy w % ogółu mieszkań	GUS, PSG Sp. z o.o.	61,8% (2024 rok)	>61,8%
		Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej	GPEC: Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej	60,0 km (2025 rok)	>60,0 km
		Liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego ogółem	GUS	301 szt. (2024 rok)	>301 szt.
		Liczba zmodernizo-wanych budynków pod kątem systemów oświetlenia (szt.)	Powiat Tczewski	-	min. 1 szt.
		Drogi dla rowerów ogółem	GUS	56,0 km (2024 rok)	>56,0 km

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		Położenie na obszarze przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyle zawieszonym PM10	GIOŚ	Tak (2025 rok)	Nie
ZAGROŻENIA HAŁASEM	OCHRONA MIE-SZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	Długość zmodernizo-wanych lub przebudowanych odcinków dróg wojewódzkich	ZDW w Gdańsku	-	>0,0 km
		Drogi powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej	GUS	177,3 km (2024 rok)	>177,3 km
		Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej	GUS	256,3 km (2024 rok)	>256,3 km
		Wyniki pomiarów GPR	GDDKiA, oddział w Gdańsku	wskaźnik opisowy na podstawie przeprowadzonych badań	wskaźnik opisowy na podstawie przeprowadzonych badań
		Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	GUS	24,6% (2024 rok)	>24,6%

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
POLA ELEKTRO-MAGNE-TYCZNE	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTRO-MAGNE-TYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPU-SZCZALNYCH	Wyniki pomiarów wartości promieniowania elektroma-gnetycznego	GIOŚ	brak przekroczeń (wyniki z lat 2024-2025)	brak przekroczeń (utrzymanie stanu)
GOSPODARO-WANIE WODAMI	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	Ocena jakości wody	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemio-logiczna w Tczewie	woda przydatna do spożycia (ocena z lat 2024-2025)	woda przydatna do spożycia
		Stan ogólny JCWPd	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy	dobry	dobry
		Liczba wspartych zadań z zakresu działalności ekologicznej (szt./rok)	Powiat Tczewski, gminy powiatu tczewskiego	-	min. 1 szt./rok
		Stan ogólny JCWP	GIOŚ	zły	dobry
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	UPORZĄDKO-WANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	Liczba zbiorników bezodpływowych	GUS	3 345 szt. (2025)	tendencja spadkowa
		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	GUS	1 301 szt. (2025 rok)	>1301 szt.

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		Korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %)	GUS	86,8% (2024 rok)	>86,8%
		Korzystający z sieci wodociągowej (w %)	GUS	97,8% (2024 rok)	97,80%
ZASOBY GEOLO-GICZNE	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODARO-WANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ	Powierzchnia zrekultywowanych gruntów	Starostwo Powiatowe w Tczewie	w każdym roku może być inna, w zależności od konieczności przeprowadzenia rekultywacji	
GLEBY	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	Liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego ogółem (szt.)	GUS	301 szt. (2024 r.)	>301 szt.
		Jakość gleb (badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania)	OSCHR w Gdańsku	wskaźnik opisowy	wskaźnik opisowy
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIE-GANIE POWSTA-WANIU ODPADÓW	ZBILANSO-WANY SYSTEM GOSPODA-ROWANIA ODPADAMI	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	gminy powiatu tczewskiego	każdego roku jest inny, nie wszystkie gminy osiągnęły wymagany poziom	każdego roku jest inny, osiągnięcie wymaganego poziomu przez wszystkie gminy

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	gminy powiatu tczewskiego	gminy osiągnęły wymagane w 2025 roku poziomy	max. 35%
		Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Baza azbestowa	19 840,238 ton (2026 rok)	<19 840,238 ton
ZASOBY PRZYRO-DNICZE	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNO-RODNOŚCI	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej (ha)	GUS	274,86 ha (2023 rok)	>274,86 ha
		Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	GUS	13,6% (2025 rok)	nie mniej niż 113,6%
		Liczba pomników przyrody na terenie powiatu tczewskiego (szt.)	GUS	90 szt. (2026 rok)	nie mniej niż 90 szt.
		Lesistość powiatu	GUS	14,6% (2025 rok)	>14,6%

Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
POWAŻNE AWARIE	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIE-SZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII	Liczba poważnych awarii na terenie Powiatu	GIOŚ	0	0 (utrzymanie stanu)
		Liczba wybudowanych magazynów	Powiat Tczewski	0	1 szt.
		Liczba wspartych służb/podmiotów ratowniczych (szt./rok)	gminy powiatu tczewskiego	-	min. 1 szt/rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie POŚ

Ocena realizacji prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych ze źródeł służących opracowaniu POŚ, czyli np. danych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz na podstawie ankietyzacji jednostek realizujących zadania na terenie powiatu.

5 INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034” przedsięwzięcia będą jednak oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar powiatu. Powiat tczewski położony jest w południowej części województwa pomorskiego. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego, mogą być odczuwalne w sąsiednich gminach.

Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

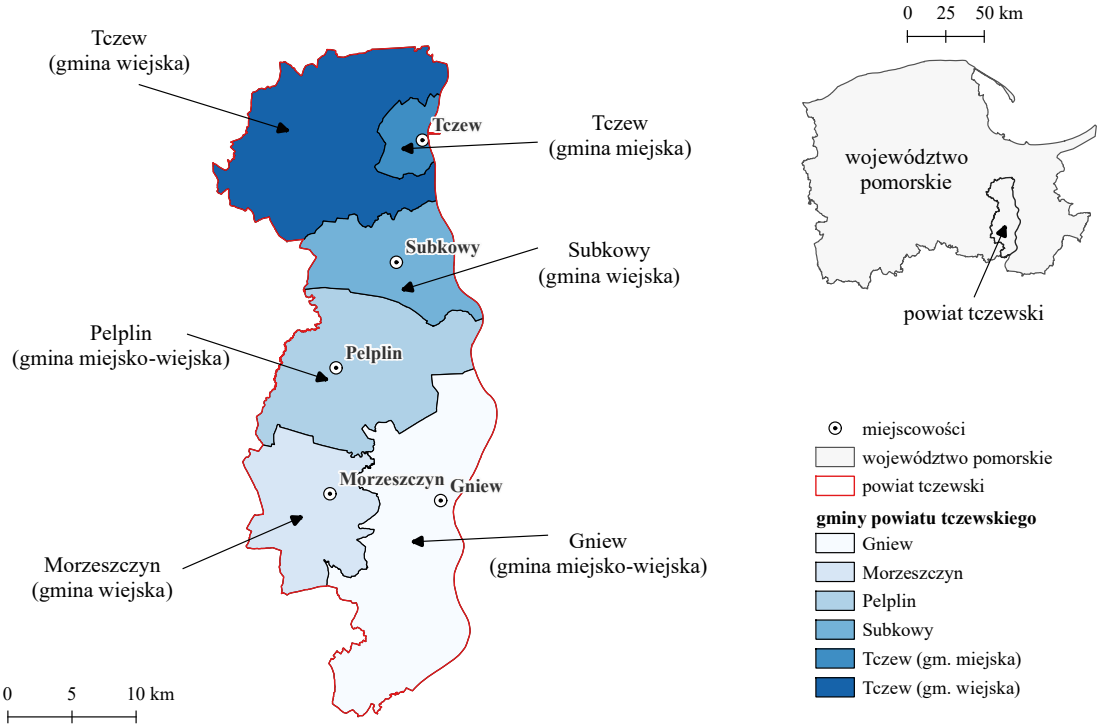
Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych, projekt POŚ dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem.

6 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWEGO DOKUMENTU

Powiat tczewski położony jest w południowej części województwa pomorskiego. Od północy sąsiaduje z powiatem gdańskim, od wschodu z powiatami: malborskim, sztumskim oraz kwidzyńskim, od południa z powiatem świeckim a od zachodu z powiatem starogardzkim. W skład powiatu wchodzą trzy gminy wiejskie: Morzeszczyn, Subkowy i Tczew, dwie gminy miejsko-wiejskie: Gniew oraz Pelplin oraz jedna gmina miejska: Tczew. Powiat zajmuje teren o powierzchni 697,1 km^2 (69 713 ha) i jest to jeden z mniejszych powiatów w województwie pomorskim pod względem powierzchni (obejmuje ok. 4%). Siedzibą powiatu jest miasto Tczew.

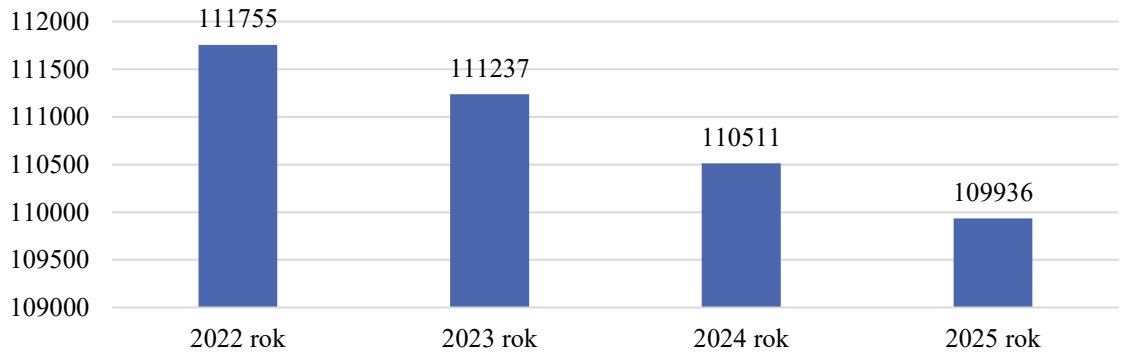
Przez teren przebiegają ważne szlaki komunikacyjne. Na osi północ-południe biegną drogi: krajowa nr 91, autostrada A1, a na osi wschód-zachód przebiega droga krajowa nr 22 (na północy) i droga krajowa nr 90 (na południu). Główne szlaki kolejowe to linia kolejowa nr 9 (Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny), linia kolejowa nr 131 (Chorzów Batory – Tczew) oraz linia kolejowa nr 203 (Tczew – Kostrzyn).

Położenie omawianej jednostki na tle województwa pomorskiego oraz rozmieszczenie gmin wchodzących w skład powiatu prezentuje rysunek 1.

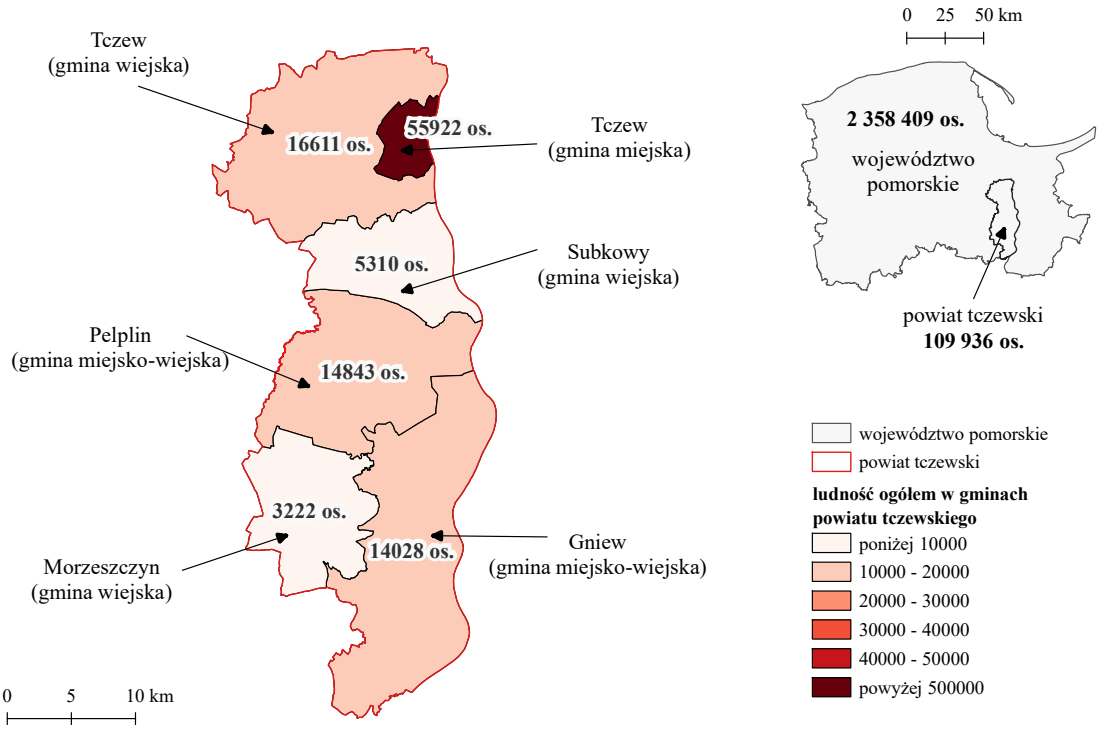
Rysunek 1 Gminy powiatu tczewskiego
oraz położenie omawianej jednostki na tle województwa pomorskiego
Źródło: PRG, PRNG, opracowanie własne

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności powiatu według stanu na koniec 2025 roku wynosiła 109 936 osób. Ludność powiatu stanowi ok. 4,66% ludności województwa pomorskiego. Najliczniej zamieszkała jest gmina miejska Tczew (ok. 56 tys. mieszkańców; pod względem liczby ludności jest to czwarte – po Gdańsku, Gdyni i Słupsku– miasto w województwie pomorskim), a następne w kolejności są: gmina wiejska Tczew (16,6 tys. osób), gmina miejsko-wiejska Pelplin (ok. 14,8 tys. osób), gmina miejsko-wiejska Gniew (ok. 14,0 tys. osób), gmina wiejska Subkowy (ok. 5,3 tys. osób) i gmina wiejska Morzeszczyn (ok. 3,2 tys. osób). Dane na koniec 2025 roku zobrazowano na rysunku 2. Porównując zmianę liczby mieszkańców powiatu w latach 2022-2025 zaprezentowaną na wykresie 1, należy zauważyć tendencję zmniejszającej się liczby mieszkańców.

Wykres 1 Ludność powiatu tczewskiego w latach 2022-2025

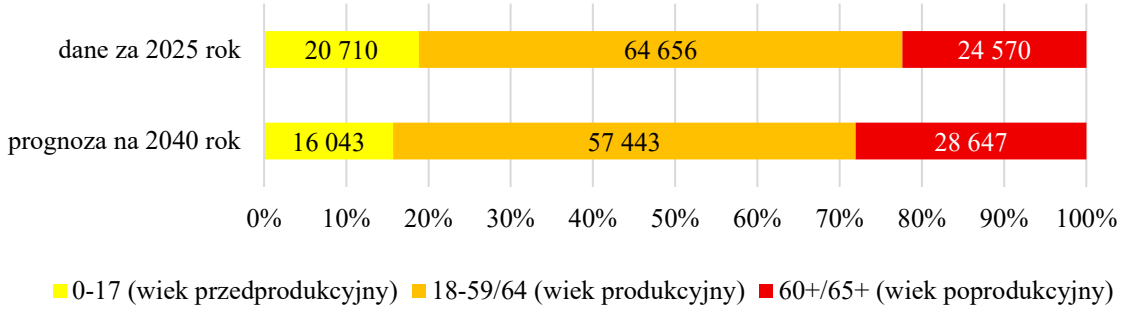
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 2 Liczba ludności w gminach powiatu tczewskiego według stanu na koniec 2025 roku

Źródło: PRG, GUS, opracowanie własne

Prognozy demograficzne do roku 2040[3] zakładają dalszy stopniowy spadek liczby mieszkańców. Przewidywana liczba mieszkańców na koniec 2040 roku to 102 133 osób. Zmiany demograficzne w powiecie w najbliższych latach dotyczyć będą nie tylko spadku ogólnej liczby mieszkańców, ale również związane będą z przebudową struktury ekonomicznej. Zgodnie z danymi GUS za 2025 rok ludność w wieku poprodukcyjnym (60+/65+ lat) stanowiła około 22% ogólnej liczby mieszkańców powiatu, natomiast w 2040 roku przewiduje się, że osoby takie stanowić będą 28% mieszkańców. Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym do końca przyszłej dekady zmniejszy się do poziomu około 16% (w 2025 roku – 19%). Dane GUS za 2025 rok oraz prognozę dla 2040 roku zobrazowano na wykresie 2. Społeczność powiatu tczewskiego, podobnie jak całej Polski, będzie się w najbliższych latach szybko starzeć.

Wykres 2 Struktura ekonomiczna mieszkańców powiatu tczewskiego na koniec 2025 roku oraz prognoza demograficzna na 2040 rok

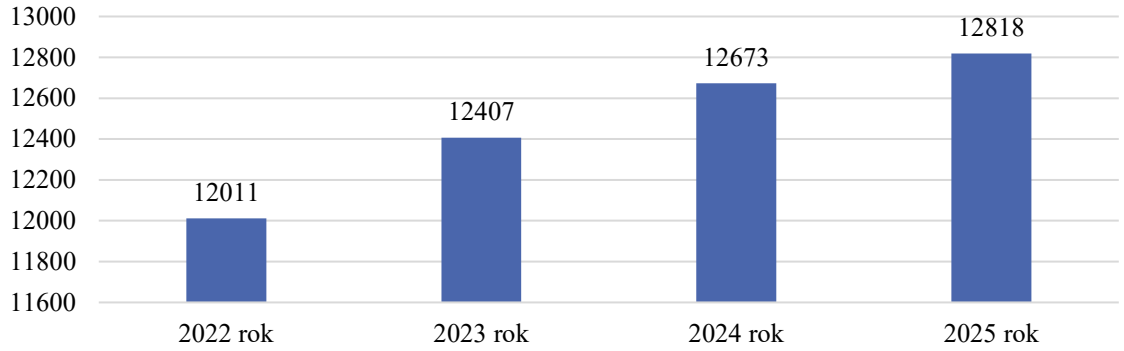
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Gospodarka powiatu tczewskiego opiera się głównie na przemyśle, rolnictwie oraz usługach, a jego dogodne położenie nad Wisłą i blisko Trójmiasta sprzyja rozwojowi wielu sektorów. Tczew jako największe miasto w powiecie, jest kluczowym ośrodkiem przemysłowym. Szczególnie dobrze rozwinięty jest tu przemysł elektromaszynowy, spożywczy oraz budowlany. Liczne przedsiębiorstwa logistyczne i transportowe korzystają z lokalizacji na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, w tym autostrady A1. Pomimo rosnącego znaczenia przemysłu, rolnictwo wciąż odgrywa istotną rolę, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Dominują tu uprawy zbóż, ziemniaków, a także hodowla bydła i trzody chlewnej. Powiat ma także potencjał turystyczny oparty na zabytkach (np. most tczewski, Stare Miasto w Tczewie) oraz walorach przyrodniczych (Wisła, tereny zielone). Rozwija się tu agroturystyka, szczególnie w mniejszych miejscowościach, co stanowi dodatkowe źródło dochodu dla lokalnej ludności.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej według stanu na koniec 2025 roku na omawianym terenie zarejestrowanych było ok. 12,8 tys. podmiotów gospodarczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (12 427 podmiotów), a następne w kolejności były małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 306 podmiotów, dalej średnie przedsiębiorstwa

[3] publikacja GUS pn. „Prognoza ludności rezydującej dla Polski na lata 2023-2060 (poziom - powiaty)" dostępna pod adresem internetowym https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-rezydujacej-dla-polski-na-lata-2023-2060-poziom-powiaty,12,1.html, która przyjmuje jako punkt wyjścia stan ludności rezydującej w dniu 31 grudnia 2022 r.

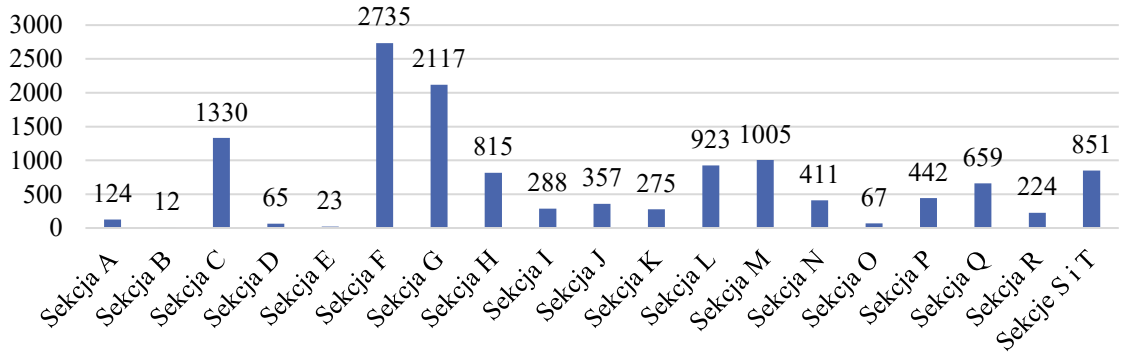
zatrudniające od 50 do 249 pracowników – 76 podmiotów, a najmniej liczne są duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników – 9 podmiotów (w tym dwa przedsiębiorstwa powyżej 1 tys. pracowników). Zmianę liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach na omawianym terenie przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3 Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie tczewskim w latach 2022-2025

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

W powiecie zdecydowanie dominują podmioty związane z budownictwem (sekcja F Polskiej Klasyfikacji Działalności), handlem hurtowym i detalicznym (sekcja G) oraz przetwórstwem przemysłowym (sekcja C) – wykres 4.

Wykres 4 Podmioty wg sekcji PKD 2007 w powiecie tczewskim w 2025 roku[4]

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

[4] A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, B – górnictwo i wydobywanie, C - przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – budownictwo, G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – transport, gospodarka magazynowa, I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – informacja i komunikacja, K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P – edukacja, Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – pozostała działalność usługowa, T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

6.1 JAKOŚĆ POWIETRZA

Ocena jakości powietrza prowadzona jest w Polsce według kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu. Obecnie pod kątem ochrony zdrowia ocenie podlega 12 substancji: dwutlenek siarki (SO_2), dwutlenek azotu (NO_2), tlenek węgla (CO), benzen (C_6H_6), ozon (O_3), pył drobny PM10 (o średnicy do 10µm), pył drobny PM2,5 (o średnicy do 2,5 µm), metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), nikiel (Ni), kadm (Cd) oznaczane w pyle PM10 oraz benzo(a)piren oznaczany w pyle PM10. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają 3 substancje: dwutlenek siarki (SO_2), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O_3). Dla każdego z wymienionych zanieczyszczeń określone są stężenia w powietrzu, które nie powinny być przekraczane.

Począwszy od oceny jakości powietrza za 2010 rok oceny wykonywane są w podziale na kilkadziesiąt stref dla wszystkich zanieczyszczeń zgodnie z art. 87 ust 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Strefy stanowią aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy oraz pozostałe obszary poszczególnych województw, niewchodzące w skład miast powyżej 100 tysięcy oraz aglomeracji. Pomiary prowadzone są na stanowiskach pomiarowych rozmieszczonych w miarę potrzeb w newralgicznych punktach województwa – głównie miastach, gdzie analizy wykazują wysokie stężenia zanieczyszczeń. Na podstawie wyników z tych stacji oraz modelowania matematycznego wykonywanego w oparciu o bank emisji i dane meteorologiczne powstał system oceny jakości powietrza, który sporządzany jest corocznie dla każdej strefy. Oceny rocznej dokonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska na terenie województwa pomorskiego wydzielono dwie strefy oceny – aglomeracja trójmiejska (kod strefy PL2201) oraz strefa pomorska (kod strefy PL2202). Obszar powiatu tczewskiego zlokalizowany jest w strefie pomorskiej. W mieście Tczewie znajduje się mogilna stacja monitoringu jakości powietrza, która znajduje się przy ul. Czyżykowskiej (Wsp. WGS84 Φ 54,081937λ 18,804446). Właścicielem stacji jest: Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Gdańsku. Najbliżej granic powiatu zlokalizowane są także stacje pomiarowe w Kwidzynie i Malborku. Poniżej przedstawiono jakość powietrza w latach 2024-2025 w strefie pomorskiej, na terenie której zlokalizowany jest powiat tczewski.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi na terenie stref jest zaliczenie ich do odpowiedniej klasy. Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie danej strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy):

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziom dopuszczalnego/ docelowego,
- Klasa B – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa A1, C1 – dodatkowe klasy stref dla pyłu PM2,5 określane w oparciu o poziom dopuszczalny dla fazy II (A1 – nie przekracza poziomu dopuszczalnego dla fazy II, C1 – przekracza poziom dopuszczalny dla fazy II).

Podsumowanie wyników za lata 2024-2025 zawarto w tabeli 3.

Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5) – strefa pomorska

Zanieczyszczenie	Przekroczenia według rodzajów zanieczyszczeń – strefa pomorska	
	2024 rok	2025 rok
SO_2 (dwutlenek siarki)	A	A
NO_2 (dwutlenek azotu)	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A
C_6H_6 (benzen)	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – I faza	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – II faza	A1	A1
PM 10 (pył zawieszony)	A	A
B(a)P (benzo(a)piren)	A	C
As (arsen)	A	A
Cd (kadm)	A	A
Ni (nikiel)	A	A
Pb (ołów)	A	A
$O_{3\ dc}$ (ozon – poziom docelowy)	A	A
$O_{3\ dt}$ (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

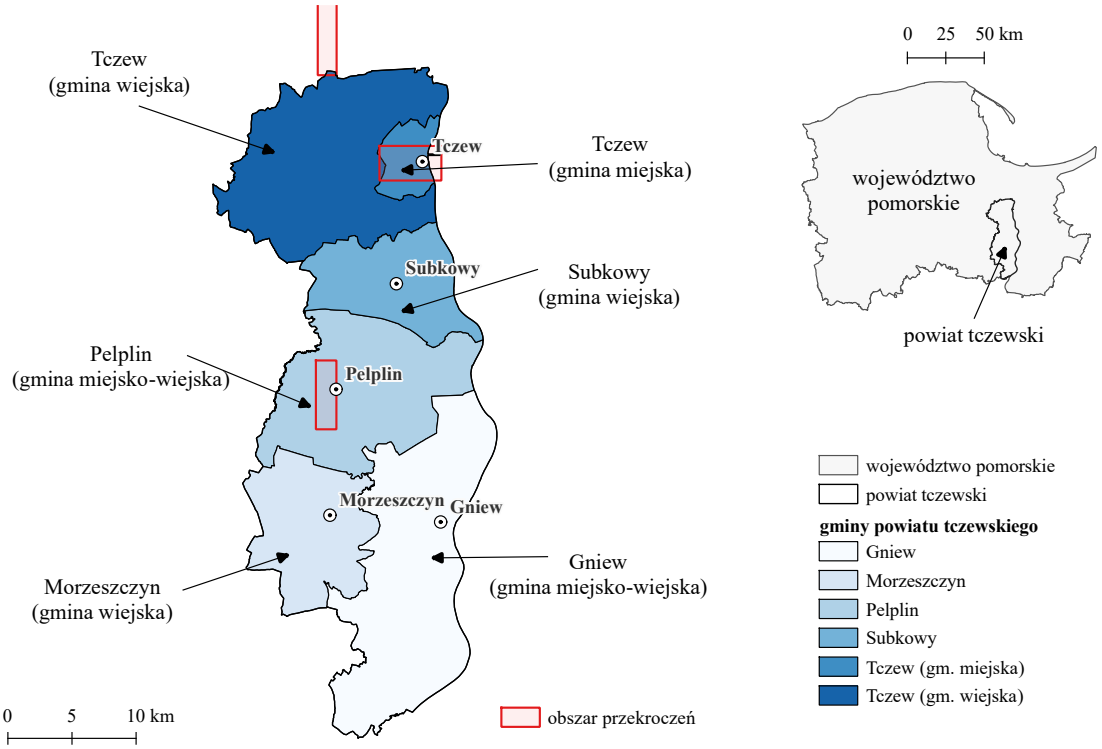
Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2024-2025

W latach 2024-2025 w pomorskiej strefie oceny jakości powietrza w obu latach stwierdzono klasę D2 dla O_3 według poziomu celu długoterminowego. W 2025 roku stwierdzono także w pomorskiej strefie oceny jakości powietrza klasę C dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Dla pozostałych podlegających ocenie zanieczyszczeń nie odnotowano przekroczeń. Poniżej omówiono wyniki dla zanieczyszczeń, które nie osiągnęły poziomów dopuszczalnych/docelowych.

BENZO(A)PIREN W PYLE ZAWIESZONYM PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza klasyfikacji stref dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 dokonuje się w odniesieniu do jednego parametru: poziomu docelowego (1 ng/m^3). Podstawą oceny są wyniki pomiarów z kilku stanowisk pomiarowych w województwie. Przy klasyfikacji stref oraz wyznaczaniu obszarów przekroczeń jako metoda wspomagająca wykorzystywana jest metoda obiektywnego szacowania na podstawie wyników modelowania matematycznego. W roku 2025 stężenia benzo(a)pirenu oznaczane w pyle zawieszonym PM10 na stanowisku w Kościerzynie w strefie pomorskiej przekroczyły poziom docelowy. W wyniku oceny strefa ta otrzymała klasę C. Ogólnie, w 2025 roku w porównaniu z rokiem 2024 nastąpił niewielki wzrost stężeń B(a)P w pyle zawieszonym PM10 na wszystkich stacjach. Gminy na obszarze których wystąpiło przekroczenie benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 w 2025 roku to: gmina wiejska Tczew, gmina miejska Tczew oraz gmina miejsko-wiejska Pelplin. Zasięg obszarów przekroczeń w 2025 roku wskazano na rysunku 3.

Główną przyczyną przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w strefie jest wciąż nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci cieplnej, spowodowana opalaniem węglem kamiennym. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu mogą być występujące niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru), choć należy zaznaczyć, że ostatnie lata są wyjątkowo ciepłe.

Rysunek 3 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyle zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w powiecie tczewskim w 2025 r.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2025 rok, PRG, opracowanie własne

OZON (O_3)

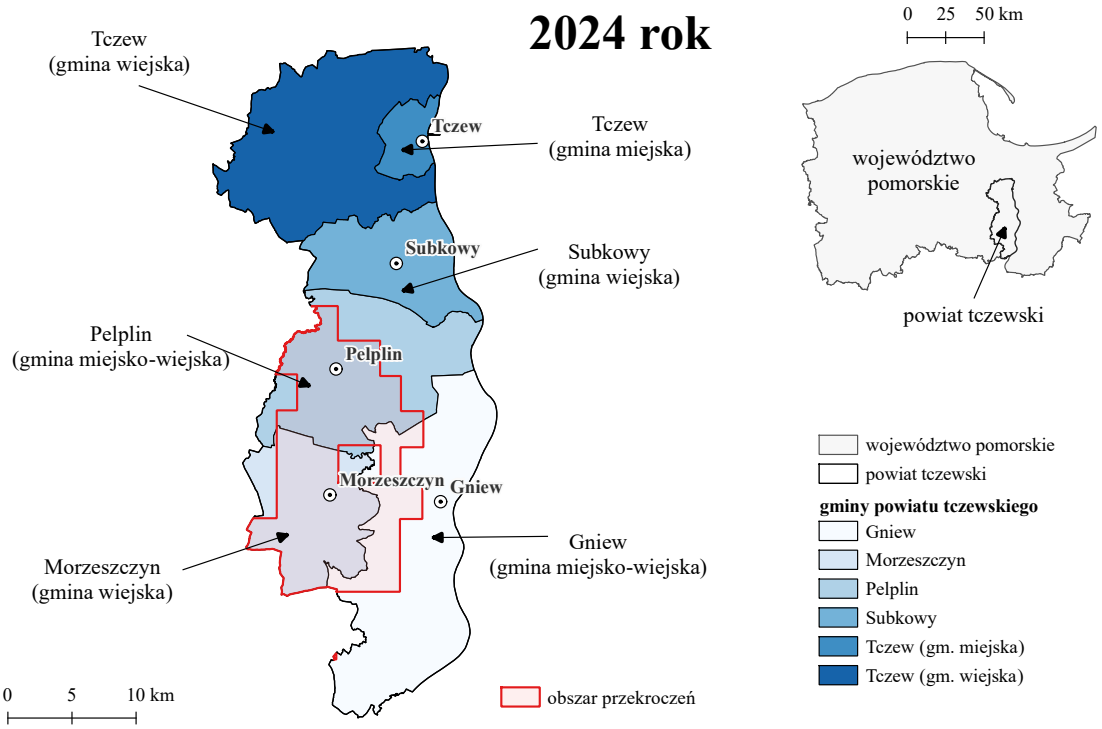
W rocznej ocenie jakości powietrza klasyfikacji stref dla ozonu dokonuje się w odniesieniu do dwóch parametrów: poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego. Podstawą oceny są wyniki pomiarów z kilku stanowisk pomiarów automatycznych. Tu również przy klasyfikacji stref oraz wyznaczaniu obszarów przekroczeń jako metoda wspomagająca wykorzystywana jest metoda obiektywnego szacowania na podstawie wyników modelowania matematycznego.

W latach 2024-2025 nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu w strefie pomorskiej. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego. W przypadku poziomu celu długoterminowego na dwóch stanowiskach pomiarowych[5] zanotowano w latach 2024-2025 stężenia S8max_d[6] powyżej 120 µg/m^3. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie obserwuje się trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymują się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notowane są wysokie wartości danego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu maleją. Jako przyczynę przekroczeń stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie).

W latach 2024-2025 na terenie wszystkich gmin powiatu tczewskiego doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego O_3 – rysunek 4 (2024 rok) oraz rysunek 5 (2025 rok).

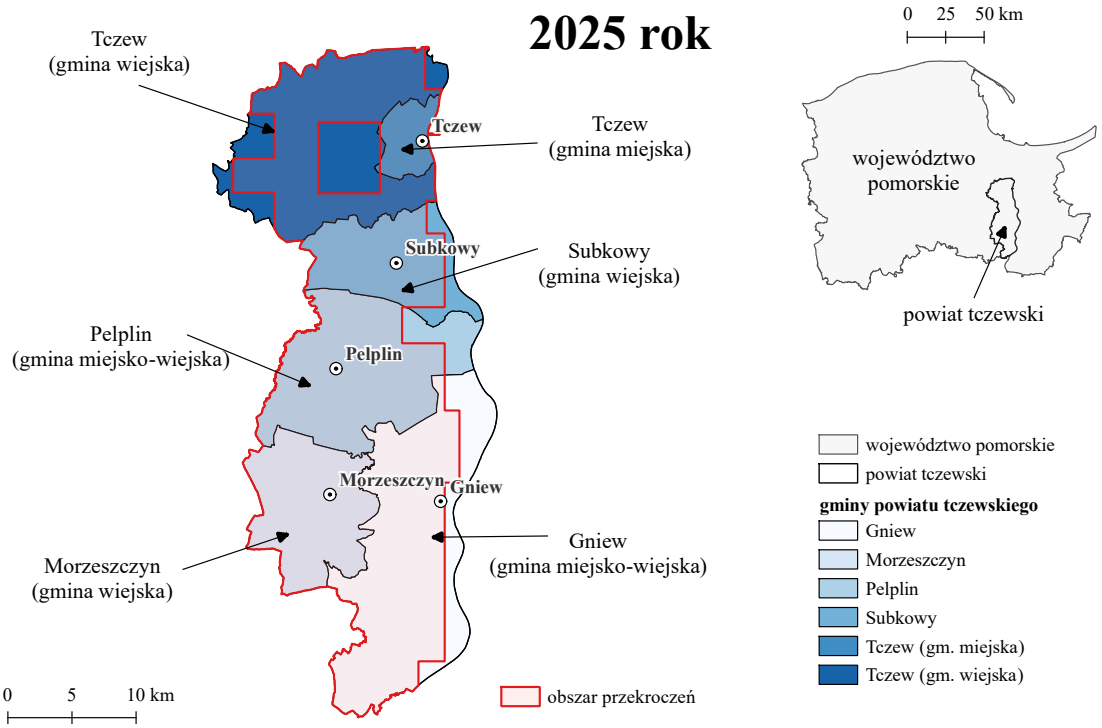
[5] w 2024 roku na stacji w Lęborku, a w 2025 roku na stacji w Lęborku oraz Liniewku Kościerskim

[6] maksimum dobowe ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących, które są obliczane ze stężeń średnich jednogodzinnych

Rysunek 4 Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O_3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi zagregowany do obszaru powiatu tczewskiego w 2024 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2024 rok, PRG, opracowanie własne

Rysunek 5 Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O_3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi zagregowany do obszaru powiatu tczewskiego w 2025 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2025 rok, PRG, opracowanie własne

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Oceny poziomów stężeń substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w województwie pomorskim dokonuje się wyłącznie dla strefy pomorskiej. W kolejnej tabeli (4) zaprezentowano wyniki oceny za lata 2024-2025.

Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa pomorska

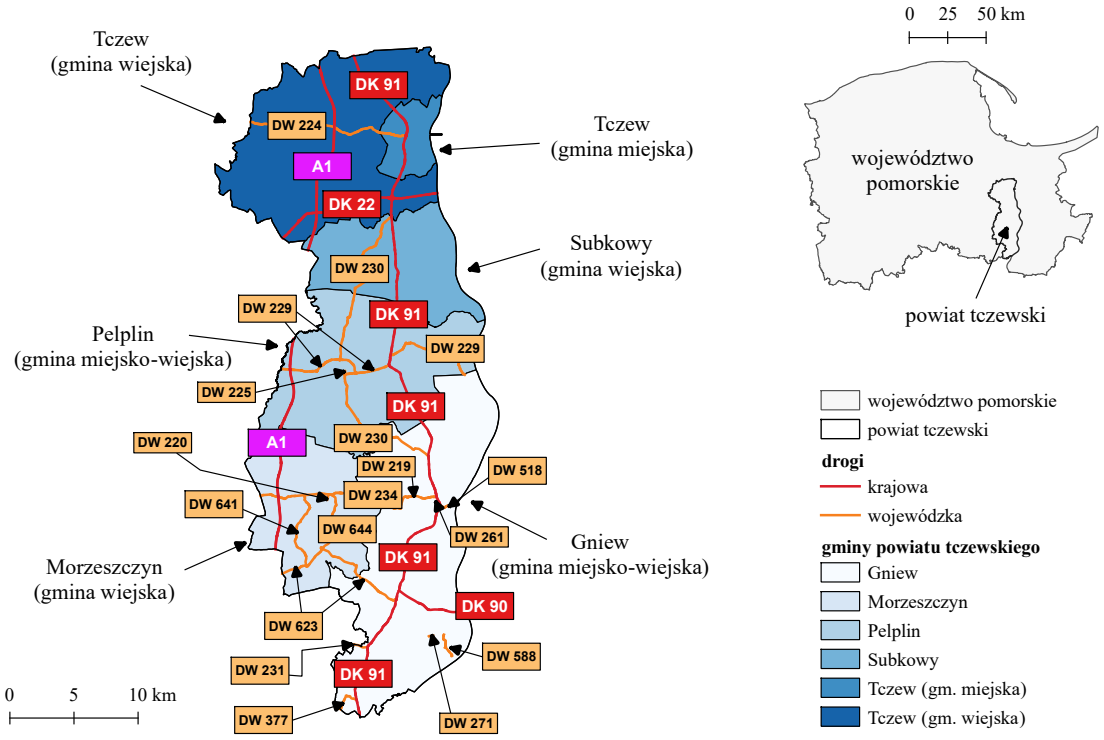
Zanieczyszczenie	Klasa strefy pomorskiej według rodzajów zanieczyszczeń	
	2024 rok	2025 rok
SO_2 (dwutlenek siarki)	A	A
NO_x (tlenki azotu)	A	A
$O_{3\ dc}$ (ozon – poziom docelowy)	A	A
$O_{3\ dt}$ (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2024-2025

Zgodnie z wynikami oceny za lata 2024-2025, na niemal całym obszarze strefy pomorskiej (w tym na obszarze powiatu tczewskiego) i w obu latach pomiarowych doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (ocena D2). Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego obejmując ok. 70-80% powierzchni strefy. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. ≤ 6 000 µg/m^{3}h) wydaje się mało prawdopodobne. Jako przyczynę przekroczeń poziomu długoterminowego wskazuje się podobnie, jak w przypadku ozonu analizowanego pod kątem ochrony zdrowia ludzi, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursory ozonu z terenów zurbanizowanych województwa pomorskiego i spoza granic województwa.

6.2 HAŁAS

Ze względu na przebieg, natężenie ruchu oraz funkcję tranzytową najważniejszymi szlakami drogowymi w powiecie tczewskim są: autostrada A1 (część europejskiej trasy E75), drogi krajowe (nr 22, 90 i 91) oraz drogi wojewódzkie (nr 219, 220, 224, 225, 229, 230, 231, 234, 261, 271, 377, 518, 588, 623, 641, 644) – rysunek 6.

Rysunek 6 Drogi krajowe oraz wojewódzkie w powiecie tczewskim

Źródło: PRG, BDOT10K, opracowanie własne

W 2025 roku na istniejącej sieci dróg krajowych administrowanej przez GDDKiA (w tym także na odcinkach autostrad koncesyjnych), a także drogach wojewódzkich prowadzony był Generalny Pomiar Ruchu (GPR) 2025. Pomiary wykonywane są raz na 5 lat i dostarczą w najbliższym czasie danych niezbędnych do planowania, zarządzania i utrzymania dróg, a także do prognozowania ruchu. Pełne wyniki będą dostępne w postaci opracowań opisowych, tabel, map i zestawień bazodanowych. Pierwsze publikacje w postaci opracowań: „Synteza wyników GPR 2025 na zamiejskiej sieci dróg krajowych" oraz „Synteza wyników GPR 2025 na zamiejskiej sieci dróg wojewódzkich" zostały już opublikowane. W kolejnej tabeli (5) przedstawiono Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) na zbadanych odcinkach dróg. Należy wskazać, że natężeniem kryterialnym dla konieczności sporządzania map akustycznych dla poszczególnych odcinków dróg (ich eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach) jest wartość 3 mln pojazdów rocznie (ok. 8 219 poj./dobę).

Autostrada A1 skupia zdecydowanie największy ruch w całym powiecie. Najbardziej obciążony jest odc. W. Rusocin – W. Stanisławie (34 933 poj./dobę; 12,75 mln poj./rok). Natężenie spada liniowo w kierunku południowym, osiągając na odcinku W. Pelplin – W. Kopytkowo wartość 28 179 poj./dobę. Drogą krajową o najwyższym natężeniu ruchu jest DK91, ze szczególnym uwzględnieniem odcinków miejskich i dojazdowych do Tczewa. Odcinek Tczew przejście 2 wykazuje ruch na poziomie 18 049 poj./dobę, a wylot w stronę Czarlina – 17 452 poj./dobę. Podobnie droga wojewódzka DW224 do Tczewa od węzła A1 Stanisławie notuje wysoki ruch (14 267 poj./dobę na przejściu przez miasto). Droga krajowa nr 22 generuje stabilny ruch na poziomie 10 000 – 11 800 poj./dobę, z najwyższym natężeniem na odcinku od Starogardu Gdańskiego do węzła A1 Swarożyn (11 878 poj./dobę). Na trasie DK91 ruch stopniowo maleje wraz z

oddalaniem się od Tczewa – od ponad 10 tys. poj./dobę pod Czarlinem do 4 181 poj./dobę na odcinku Kol. Ostrowicka – Nowe. Większość pozostałych dróg wojewódzkich (np. DW220, DW230, DW234, DW518, DW623) charakteryzuje się niskim ruchem lokalnym, rzadko przekraczającym 1 500 poj./dobę. Najniższy zmierzony ruch odnotowano na DW518 (Gniew – rz. Wisła: 208 poj./dobę) oraz DW377 (264 poj./dobę). Odcinki DW219, DW271 oraz DW644 nie zostały objęte badaniem w ramach GPR 2025.

Tabela 5. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) na odcinkach dróg przebiegających przez obszar powiatu tczewskiego zbadanych w ramach GPR 2025

Nr drogi	Odcinek	Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR)	
		poj./dobę	poj./rok (w mln)
A1	W. RUSOCIN - W. STANISŁAWIE /DW224/	34 933	12,75
A1	W. STANISŁAWIE /DW224/ - W. SWAROŻYN /UL. WYZWOLENIA (DK22)/	31 802	11,61
A1	W. SWAROŻYN /UL. WYZWOLENIA (DK22)/ - W. PELPLIN /DW229/	29 316	10,70
A1	W. PELPLIN /DW229/ - W. KOPYTKOWO /DW231/	28 179	10,29
DK22	STAROGARD GD. /UL. UNII EUROPEJSKIEJ/ - W. SWAROŻYN /A1/	11 878	4,34
DK22	W. SWAROŻYN /A1/ - CZARLIN /UL. TCZEWSKA (DK91)/	11 527	4,21
DK22	CZARLIN /UL. TCZEWSKA (DK91)/ - MALBORK /UL. WAŁOWA (DK55)/	10 089	3,68
DK90	JELEŃ /DK91/ - KWIDZYN /DK55/	6 761	2,47
DK91	PSZCZÓŁKI /UL. POMORSKA/ - TCZEW /UL. ARMII KRAJOWEJ/	11 240	4,10
DK91	TCZEW /PRZEJŚCIE 1: UL. ARMII KRAJOWEJ - UL. JAGIELLOŃSKA (DW224)/	11 608	4,24
DK91	TCZEW /PRZEJŚCIE 2: UL. JAGIELLOŃSKA (DW224) - GR. MIASTA/	18 049	6,59
DK91	TCZEW /GR. MIASTA/ - CZARLIN /UL. MALBORSKA (DK22)/	17 452	6,37
DK91	CZARLIN /UL. MALBORSKA (DK22)/ - NARKOWY /UL. PELPLIŃSKA (DW230)/	10 458	3,82
DK91	NARKOWY /UL. PELPLIŃSKA (DW230)/ - RUDNO /UL. PELPLIŃSKA (DW229)/	7 383	2,69

Nr drogi	Odcinek	Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR)	
		poj./dobę	poj./rok (w mln)
DK91	RUDNO /UL. PELPLIŃSKA (DW229)/ - SZPRUDOWO /DW230/	6 729	2,46
DK91	SZPRUDOWO /DW230/ - GNIEW /UL. CZARNOWSKIEGO (DW234)/	8 564	3,13
DK91	GNIEW /PRZEJŚCIE: UL. CZARNOWSKIEGO (DW234) - UL. KOŚCIUSZKI (DP2878)/	6 876	2,51
DK91	GNIEW /UL. KOŚCIUSZKI (DP2878)/ - JELEŃ /DK90/	6 573	2,40
DK91	JELEŃ /DK90/ - KOL. OSTROWICKA /DW231/	6 211	2,27
DK91	KOL. OSTROWICKA /DW231/ - NOWE /UL. KOLEJOWA (DW377)/	4 181	1,53
DW 219	NIE BADANO		
DW220	MORZESZCZYN - DW234	618	0,23
DW224	GODZISZEWO /DW222/ - W. STANISŁAWIE /A1/	3 411	1,25
DW224	W. STANISŁAWIE /A1/ - TCZEW /GR. MIASTA/	11 185	4,08
DW224	TCZEW /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA - AL. SOLIDARNOŚCI (DK91)/	14 267	5,21
DW225	PELPLIN /STACJA KOLEJOWA/ - PELPLIN /UL. MICKIEWICZA/	618	0,23
DW229	JABŁOWO /DW222/ - W. PEPLIN /A1/	7 517	2,74
DW229	W. PEPLIN /A1/ - PELPLIN /OBWODNICA (UL. STAROGARDZKA)/	7 906	2,89
DW229	PELPIN /OBWODNICA 1: UL. STAROGARDZKA - UL. SAMBORA (DW230)/	4 503	1,64
DW229	PELPIN /OBWODNICA 2: UL. SAMBORA (DW230) - RONDO CHOPINA/	4 504	1,64
DW229	PELPLIN /OBWODNICA (RONDO CHOPINA)/ - RUDNO /DK91/	6 059	2,21
DW229	RUDNO /DK91/ - MAŁE WALICHNOWY (RZ. WISŁA)	495	0,18
DW230	WIELGŁOWY /DK91/ - PELPLIN /AL. KOCIEWSKA (DW229)/	1 267	0,46

Nr drogi	Odcinek	Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR)	
		poj./dobę	poj./rok (w mln)
DW230	PELPLIN /PRZEJŚCIE: AL. KOCIEWSKA (DW229) - UL. MICKIEWICZA/	3 141	1,15
DW230	PELPLIN /UL. MICKIEWICZA/ - CIERZPICE /DK91/	667	0,24
DW231	W. KOPYTKOWO /A1/ - KOLONIA OSTROWICKA /DK91/	4 292	1,57
DW234	SKÓRCZ /DW222/ - MORZESZCZYN	954	0,35
DW234	MORZESZCZYN - GNIEW /DK91/	1 198	0,44
DW261	GNIEW /STACJA KOLEJOWA/ - GNIEW /DK91/	618	0,23
DW271	NIE BADANO		
DW377	TWARDA GÓRA - GR. WOJ. (POMORSKIE) - PIENIĄŻKOWO /DK91/	264	0,10
DW518	GNIEW /UL. KRASICKIEGO (DK91)/ - RZ. WISŁA	208	0,08
DW588	OPALENIE /UL. SPACEROWA/ - RZ. WISŁA	552	0,20
DW623	RAKOWIEC /DK91/ - MAJEWO /DW644/	618	0,23
DW623	MAJEWO /DW644/ - MIROTKI /DW231/	475	0,17
DW641	LIPA GÓRA /DW623/ - RZEŻĘCIN /DW324/	493	0,18
DW644	NIE BADANO		

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2025, opracowanie własne

W związku z wynikami badań poprzedniego GPR, w 2022 roku zostały wykonane następujące opracowania: Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie pomorskim oraz Strategiczna mapa hałasu dla dróg wojewódzkich o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie pomorskim, które następnie posłużyły opracowaniu programu ochrony środowiska przed hałasem. Uchwałą Nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r. został przyjęty Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego. Zgodnie z przytoczonym opracowaniem, na terenie powiatu tczewskiego występują niewielkie przekroczenia norm hałasu obejmujące:

- w otoczeniu dróg zarządzanych przez GDDKiA: szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN}[7] – 100 osób,
- w otoczeniu dróg zarządzanych przez ZDW w Gdańsku: brak,
- w otoczeniu dróg zarządzanych przez GTC S.A.[8]: brak.

W celu zidentyfikowania dominujących źródeł hałasu na terenie województwa pomorskiego wykorzystano również statystyczne wskaźniki dotyczące wpływu hałasu na mieszkańców (wprowadzone w czwartej rundzie mapowania), tj.:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwość hałasu – N_{HA},
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – N_{HSD},
- całkowita liczba osób dotkniętych chorobą niedokrwienną serca – N_{IHD}.

Dla powiatu tczewskiego w opracowaniu wskazano 732 os. dotknięte znaczną dokuczliwość hałasu (N_{HA}), 187 os. dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu (N_{HSD}) oraz 1 os. dotkniętą chorobą niedokrwienną serca (N_{IHD}).

Należy również wskazać, że zgodnie z „Oceną stanu akustycznego środowiska na terenie województwa pomorskiego w roku 2024" nie wykonywano pomiarów hałasu dla dróg przebiegających przez powiat tczewski. Analogiczne opracowanie za 2025 rok nie jest jeszcze publicznie dostępne.

W Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego przyjętym Uchwałą Nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r. ujęto linię nr 9 oraz 131 (przebiegające przez obszar powiatu) jako znaczące źródła hałasu. Zgodnie z przytoczonym opracowaniem, na terenie powiatu tczewskiego występują przekroczenia norm hałasu kolejowego obejmujące:

- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN}[9] – 400 osób,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N[10] – 400 osób,

W celu zidentyfikowania dominujących źródeł hałasu na terenie województwa pomorskiego wykorzystano również statystyczne wskaźniki dotyczące wpływu hałasu na mieszkańców (wprowadzone w czwartej rundzie mapowania), tj.:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwość hałasu – N_{HA},
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – N_{HSD}.

---

[7] oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz.6:00)

[8] Gdańsk Transport Company (GTC S.A.) to prywatny koncesjonariusz zarządzający północnym odcinkiem autostrady A1 (AmberOne)

[9] oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz.6:00)

[10] oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22^{00} do godz. 6^{00})

Dla powiatu tczewskiego wskazano 1 032 os. dotknięte znaczną dokuczliwość hałasu (N_{HA}) oraz 502 os. dotknięte znacznymi zaburzeniami snu (N_{HSD}). Obok powiatu wejherowskiego są to największe wartości oszacowane na terenie województwa pomorskiego.

Obszar powiatu nie znajduje się w zasięgu negatywnego oddziaływania lotnisk.

Starosta Tczewski, jako organ administracji publicznej, jest właściwy do podejmowania działań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska, w tym w zakresie emisji hałasu z zakładów, na podstawie art. 379 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Należy również mieć na względzie, iż podobnie jak w przypadku emisji gazów lub pyłów do powietrza, dla niektórych przedsiębiorstw może być konieczne wydanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, które można uznać za rodzaj ostrzeżenia – w przypadku niezastosowania się do jej postanowień otwiera to drogę do pociągnięcia podmiotu naruszającego poziomy emisji hałasu do odpowiedzialności bardziej dotkliwej oraz może nakładać na niego dalej idące obowiązki, np. w zakresie wykonywania pomiarów i sprawozdawczości. Wydanie decyzji jest kompetencją właściwych organów ochrony środowiska – starostów oraz prezydentów miast na prawach powiatu. Organem uprawnionym do bezpośredniego egzekwowania decyzji jest Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. W ostatnich latach (2024-2025) Starosta Tczewski wydał jedną decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu znak WR.6241.1.2023 z dnia 27.08.2025 r. dotyczącą eksploatacji myjni bezdotykowej „Pingwin" usytuowanej przy ul. Świerkowej w Pelplinie. Marszałek Woj. Pomorskiego w tym czasie nie wydawał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla podmiotów z terenu powiatu.

6.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Z punktu widzenia natężenia pól elektromagnetycznych najsilniejszymi ich źródłami w powiecie tczewskim są stacje bazowe telefonii komórkowej (Starostwo Powiatowe w Tczewie podaje, że według stanu na koniec 2024 roku na terenie powiatu znajdowało się ok. 90 nadajników telefonii komórkowej) oraz linie najwyższych (≥200 kV) i wysokiego napięcia (110 kV).

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Od 2021 roku obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Można zatem zauważyć, że od 2021 r. mamy do czynienia z wzrostem dopuszczalnych wartości poziomów PEM. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WM_E. WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie

przekracza wartości 1. W kolejnej tabeli (6) przedstawiono wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w latach 2024-2025 w ramach stałej sieci monitoringu i monitoringu badawczego w powiecie tczewskim.

Tabela 6. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w powiecie tczewskim z lat 2024-2025

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
STAŁA SIEĆ MONITORINGU			
Gniew, Plac Grunwaldzki 11	2024	wartość WM_E <1	0,04
Pelplin, Wybickiego 1	2024	wartość WM_E <1	0,04
Tczew, Gdańska	2025	wartość WM_E <1	0,22
Tczew, Grunwaldzka	2025	wartość WM_E <1	0,16
Tczew, Czyżykowska	2025	wartość WM_E <1	0,45
MONITORING BADAWCZY			
Morzeszczyn, Osiedle Słoneczne	2024	wartość WM_E <1	0,04
Miłobądz (gmina wiejska Tczew)	2024	wartość WM_E <1	0,06
Subkowy, Wybickiego	2025	wartość WM_E <1	0,12
objaśnienia:			
	kolor zielony oznacza, że nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu		

Źródło: GIOŚ

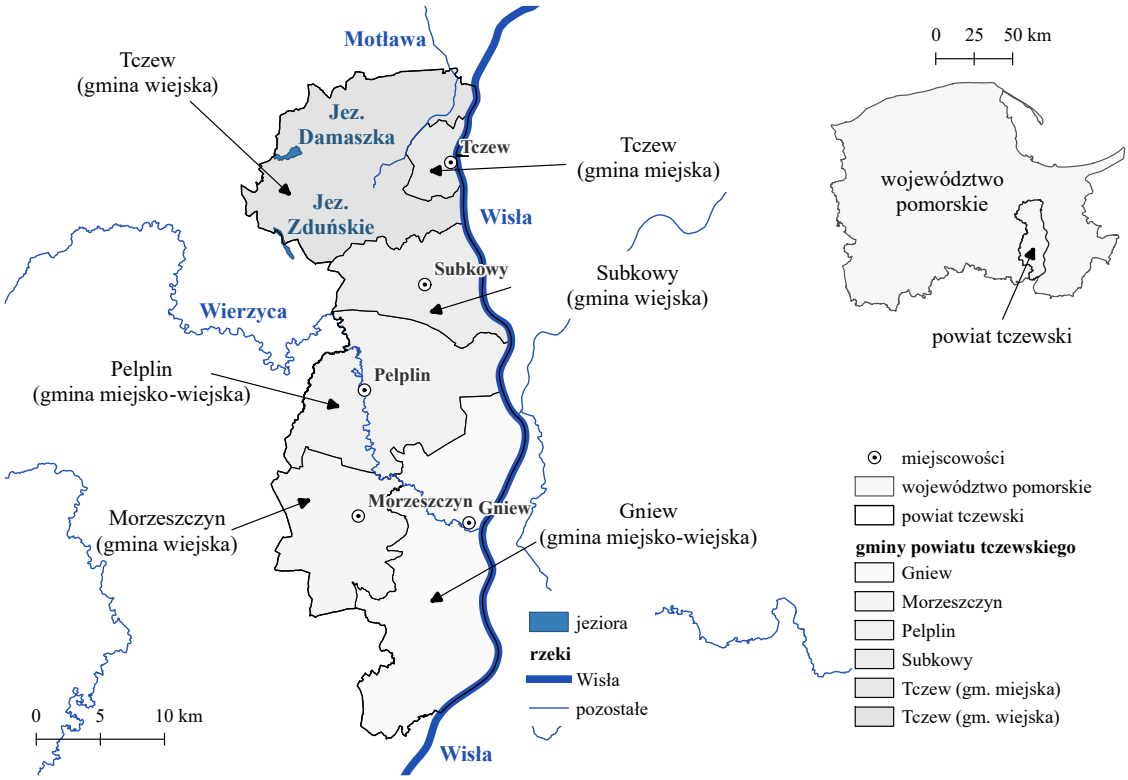
Przedstawione w tabeli 7 wyniki oznaczają, że w latach 2024-2025 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu.

6.4 GOSPODAROWANIE WODAMI

Obszar powiatu położony jest w obrębie dorzecza Wisły w regionie wodnym Dolnej Wisły. Wisła to najdłuższa rzeka przepływająca przez Polskę, która swoje źródła ma w Beskidzie Śląskim i uchodzi do Morza Bałtyckiego. Przez obszar powiatu przebiegają lewostronne, jedne z ważniejszym jej dopływów: rzeka Wierzyca i Motława. Wierzyca wypływa z niewielkiego Jeziora Piotrowskiego na Pojezierzu Kaszubskim przy miejscowości Piotrowo na południowy wschód od Wieżycy (najwyższe wzgórze pasma morenowych Wzgórz Szymbarskich). Płynie w kierunku południowo-wschodnim, miejscami przebieg meandrowaty. Stanowi szlak kajakowy. W jej biegu są liczne elektrownie wodne. Uchodzi do Wisły w okolicach Gniewu. Motława to z kolei dopływ Martwej Wisły, płynąca przez Pojezierze Starogardzkie i Żuławy Wiślane, powiaty: starogardzki, tczewski, gdański i miasto Gdańsk. Rzeka wypływa z Jeziora Rokickiego leżącego na terenie Pojezierza Starogardzkiego na południowy zachód od Tczewa.

Na obszarze zlokalizowanych jest również kilka większych jezior, z których istotne z punktu widzenia dalszego opisu stanu środowiska są: Jezioro Damaszka oraz Jezioro Zduńskie (oba w gminie wiejskiej Tczew). Pierwsze z nich ma powierzchnię ok. 80,9 ha i głębokość maksymalną 4,7 m, drugie ma ok. 60 ha i głębokość maksymalną 12,0 m. Kilka mniejszych jezior zlokalizowanych jest także w południowej części powiatu np. Pieniążkowo, Półwieś, Rakowieckie czy wykorzystywane turystycznie Jezioro Jelenie.

Rysunek poniżej przedstawia opisane elementy hydrografii powiatu tczewskiego.

Rysunek 7 Główne rzeki oraz jeziora w powiecie tczewskim

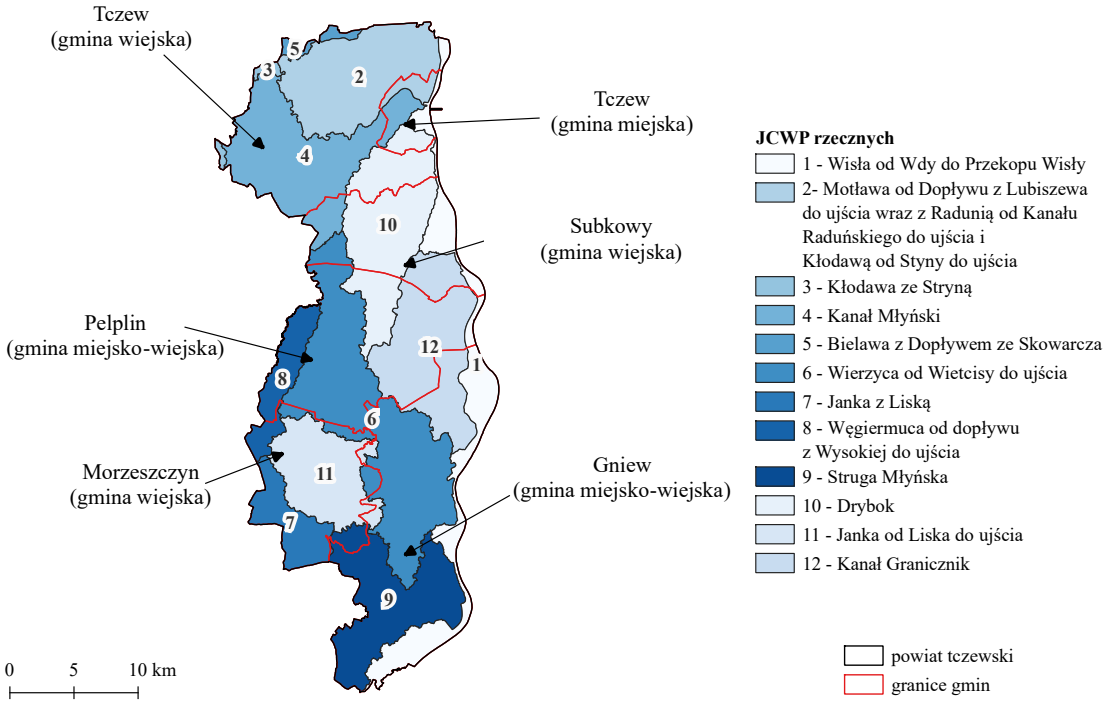
Źródło: PRG, BDOT10k, opracowanie własne

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w ochronie środowiska jest tzw. jednolita cześć wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) – wśród nich rzeczne, jeziorne, przejściowe i przybrzeżne – oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcia te zostały wprowadzone w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej i stosowane są w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego.

JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne. JCWPd oznacza z kolei określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie danej warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

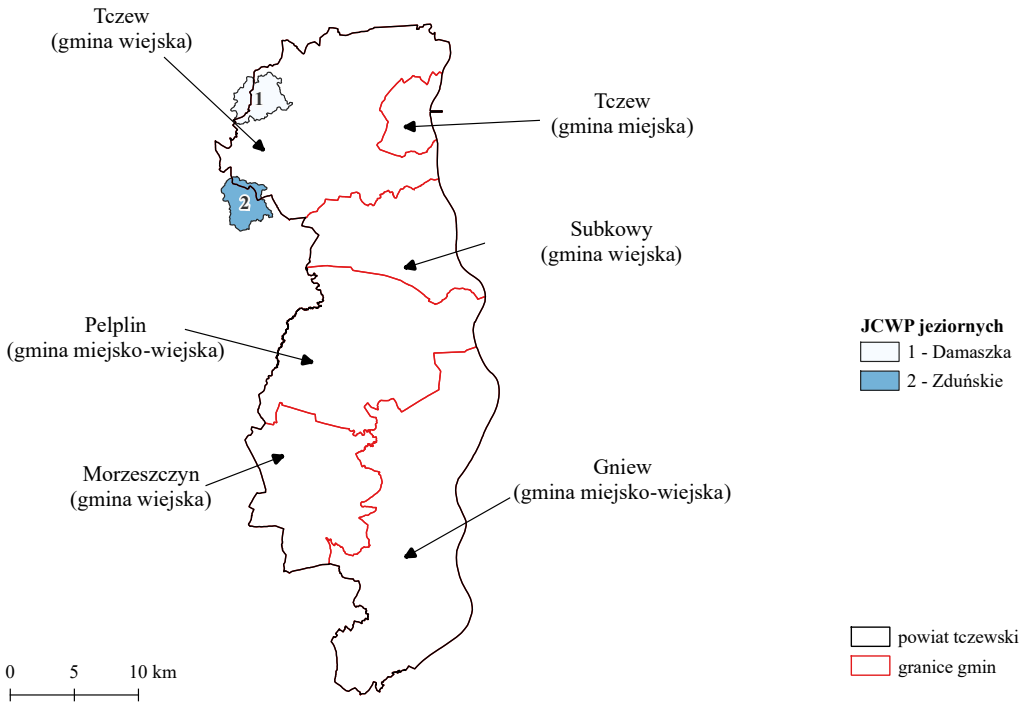
6.4.1 JEDNOLITE CZEŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I ICH JAKOŚĆ

Omawiana jednostka znajduje się na obszarze zlewni 12 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i 2 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Ich położenie zaprezentowano na rysunkach 8-9. Na obszarze nie ma zlokalizowanych JCWP zbiornikowych, przejściowych i przybrzeżnych.

Rysunek 8 Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze powiatu tczewskiego

Źródło: Dane przestrzenne IIa PGW (geobazy i warstwy SHP), PRG, opracowanie własne

Rysunek 9 Zlewnie JCWP jeziornych na obszarze powiatu tczewskiego

Źródło: Dane przestrzenne IIa PGW (geobazy i warstwy SHP), PRG, opracowanie własne

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego[11],
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

Stan ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Klasyfikuje się go poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny.

[11] w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

O przypisaniu jednolitej części wód danej oceny decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/ potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

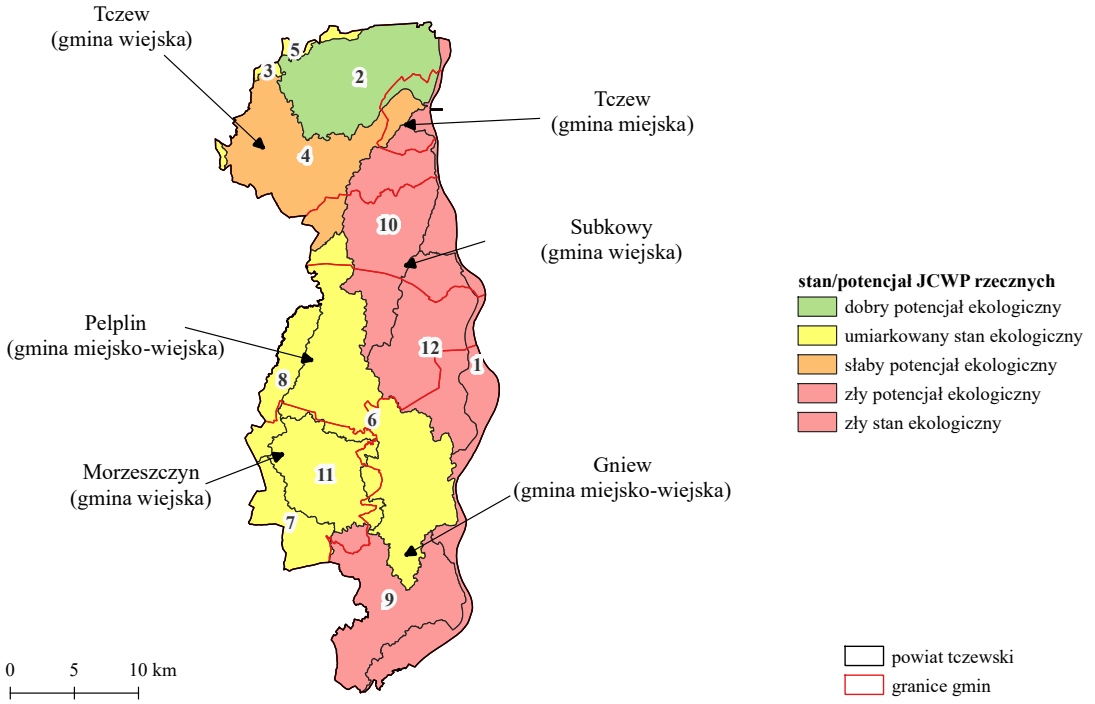
Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego.

Ogólny stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

Oceniając poszczególne JCWP położone w granicach powiatu tczewskiego skorzystano z narzędzia, w którym można przeglądać i pobierać karty charakterystyk powstałe podczas realizacji projektu „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania"[12]. Z racji swojego położenia omawiany obszar objęty jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły[13]). Na kolejnych rysunkach (10-15) przedstawiono wyniki w formie graficznej. Wszystkie JCWP rzecznych i jeziornych charakteryzują się ogólnym złym stanem wód (rysunki 14-15) i są **zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej**.

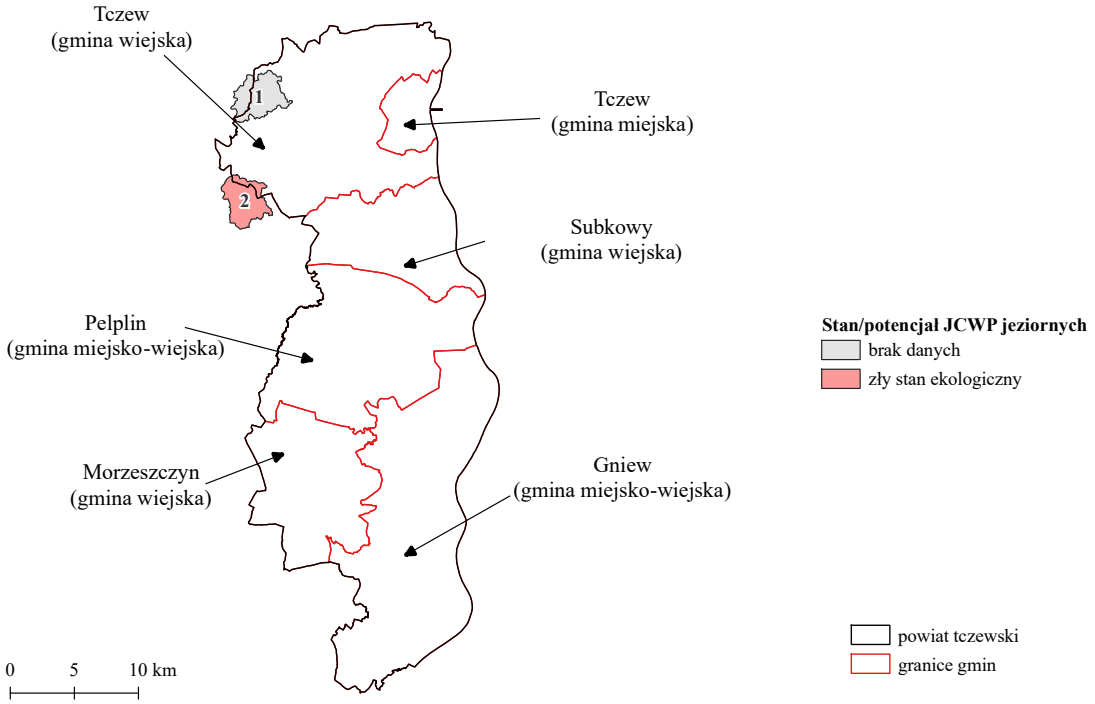
Jakość wód powierzchniowych w powiecie tczewskim jest reprezentatywna dla ogólnego stanu wód w Polsce. Stan ekologiczny większości polskich rzek jest słaby lub zły, a jedynie niewielki procent wód osiąga dobry stan ekologiczny. Przyczyny słabej jakości wód powierzchniowych są ogólnokrajowe i są to przede wszystkim brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków na danym terenie, całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie w budynkach mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne w miejscowościach posiadających sieć wodociągową, przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki, niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy, odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych i infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych (doły chłonne lub odprowadzanie powierzchniowe) czy składowanie odpadów w miejscach do tego niewyznaczonych i nieurządzonych „dzikie wysypiska" (infiltracja odcieków).

[12] http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje
[13] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230000300

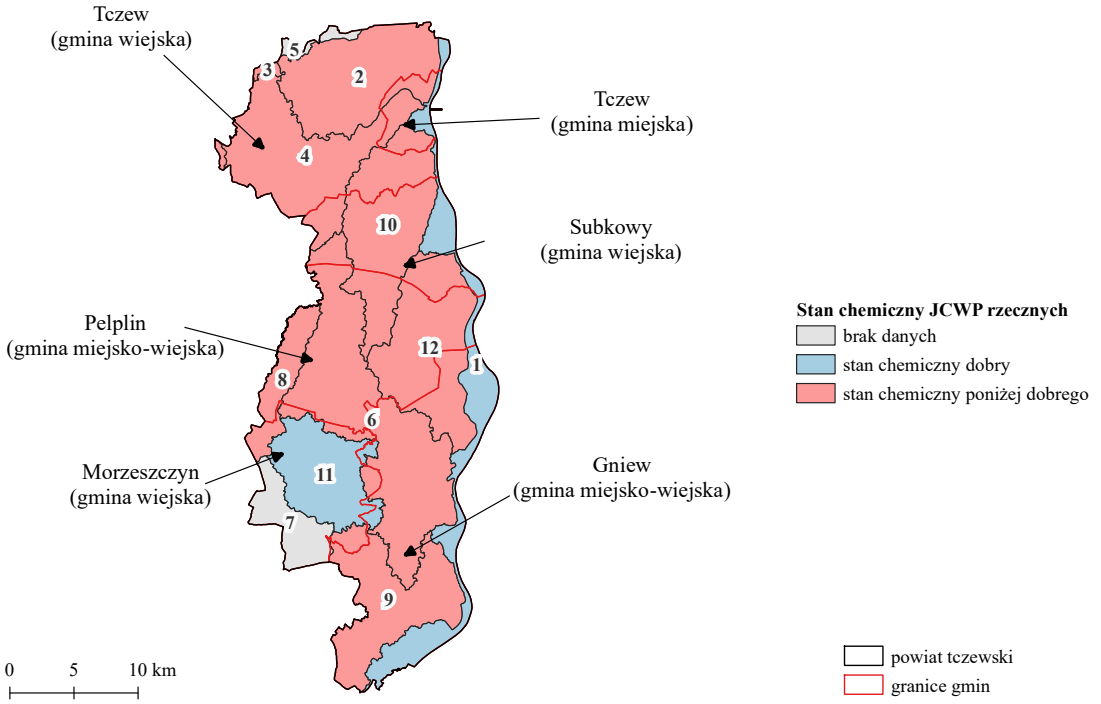
Rysunek 10 Stan/potencjał ekologiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

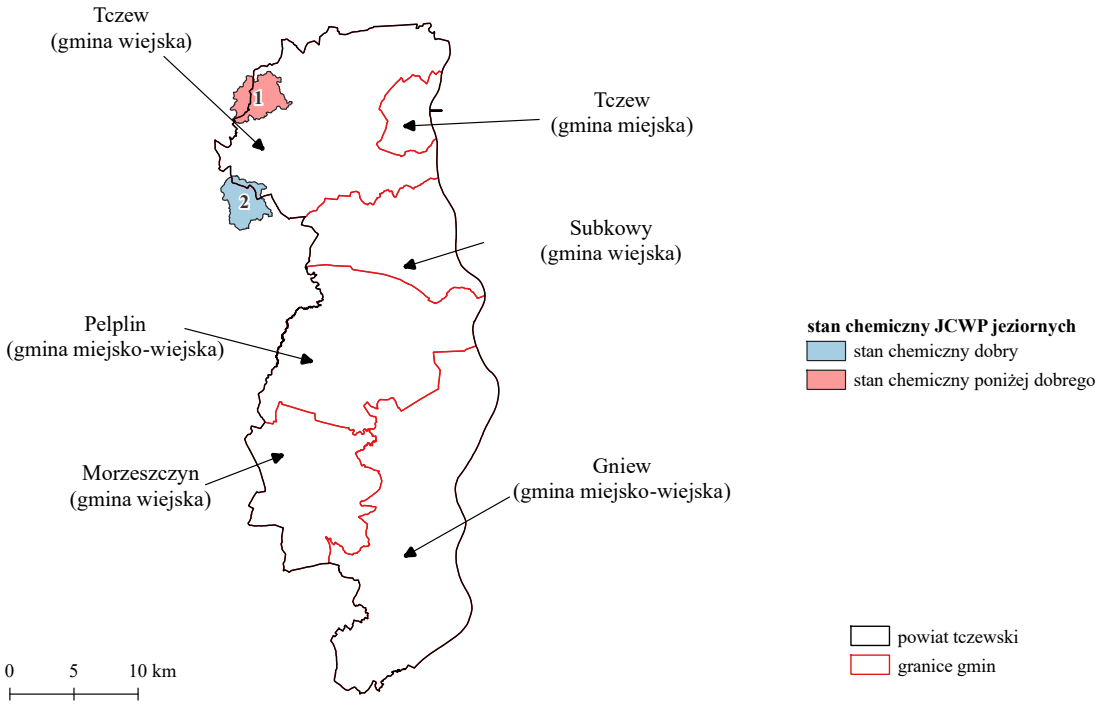
Rysunek 11 Stan/potencjał ekologiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 9

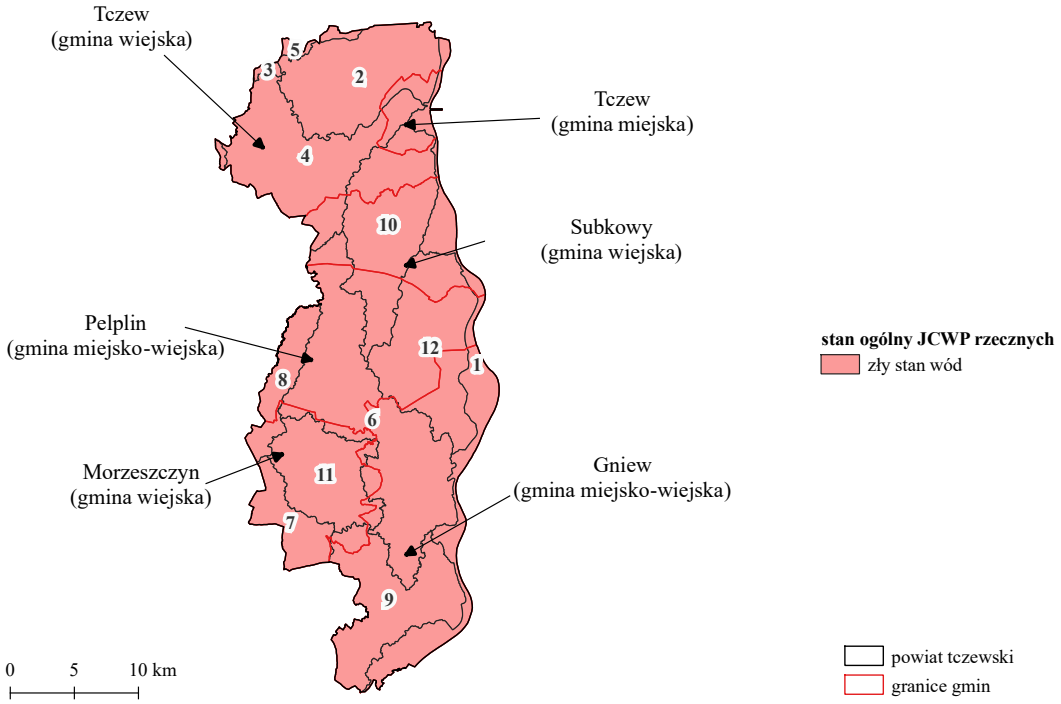
Rysunek 12 Stan chemiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

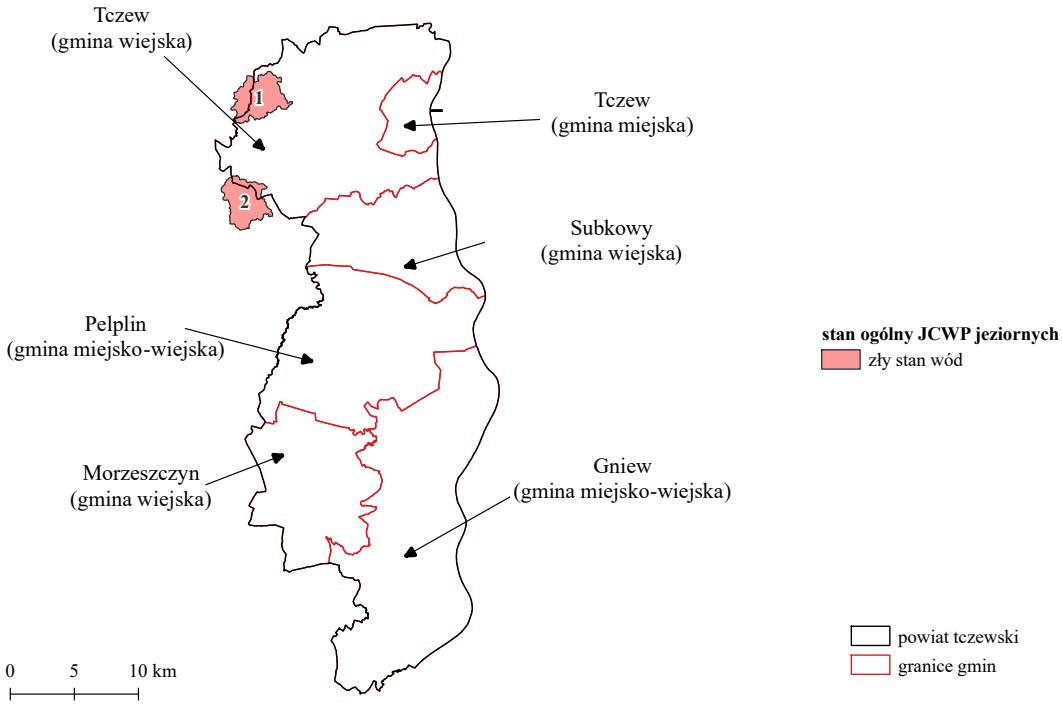
Rysunek 13 Stan chemiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 9

Rysunek 14 Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

Rysunek 15 Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 9

Ze względu na ograniczony monitoring wód powierzchniowych niedający pełnej informacji na temat ich stanu[14], oceniając poszczególne JCWP rzecznych, w kolejnych trzech tabelach przedstawiono również wyniki z lat 2024-2025 obejmujące ocenę elementów biologicznych – tabela 7, ocenę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)[15] – tabela 8 oraz ocenę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)[16] – tabela 9. Wyniki potwierdzają zaprezentowane wcześniej wnioski o słabej kondycji rzek.

Tabela 7. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów biologicznych

L.p. / Nazwa jcwp rzecznych	2024 rok	2025 rok
1 - Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	4 klasa	4 klasa
2- Motława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	brak danych	4 klasa
3 - Kłodawa ze Styną	brak danych	2 klasa
4 - Kanał Młyński	4 klasa	3 klasa
5 - Bielawa z Dopływem ze Skowarcza	4 klasa	4 klasa
6 - Wierzyca od Wietcisy do ujścia	brak danych	3 klasa
7 - Janka z Liską	brak danych	3 klasa
8 - Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia	brak danych	3 klasa
9 - Struga Młyńska	brak danych	brak danych
10 – Drybok (Struga Subkowska)	brak danych	4 klasa
11 - Janka od Liska do ujścia	brak danych	4 klasa
12 - Kanał Granicznik	brak danych	2 klasa

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Tabela 8. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)

L.p. / Nazwa jcwp rzecznych	2024 rok	2025 rok
1 - Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	2 klasa	poniżej 2 klasy

[14] kompleksowa ocena stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz ogólna ocena stanu wszystkich JCWP w kraju, uwzględniająca zasadę dziedziczenia danych wykonywana jest nie rzadziej niż co 3 lata

[15] w systemie klasyfikacji Rozporządzenia Ministra Środowiska, grupy 3.1–3.5 reprezentują następujące wskaźniki: Grupa 3.1: Warunki fizyczne – obejmują parametry takie jak temperatura, barwa, przezroczystość i zawiesina ogólna. Grupa 3.2: Zasolenie – ocena przewodności elektrolitycznej oraz stężenia jonów, m.in. chlorków i siarczanów. Grupa 3.3: Odczyn – badanie poziomu pH wody. Grupa 3.4: Stan tlenowy i substancje organiczne – obejmuje wskaźniki takie jak stężenie rozpuszczonego tlenu, BZT_5 (biochemiczne zapotrzebowanie na tlen) czy utlenowalność. Grupa 3.5: Warunki biogenne – zawartość związków azotu i fosforu (np. azot ogólny, fosfor ogólny)

[16] np. arsen, bar, bor, chrom sześciowartościowy, cynk, miedź, glin itd.

L.p. / Nazwa jcwp rzecznych	2024 rok	2025 rok
2- Motława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	2 klasa	2 klasa
3 - Kłodawa ze Styną	2 klasa	2 klasa
4 - Kanał Młyński	2 klasa	poniżej 2 klasy
5 - Bielawa z Dopływem ze Skowarcza	brak danych	poniżej 2 klasy
6 - Wierzyca od Wietcisy do ujścia	2 klasa	poniżej 2 klasy
7 - Janka z Liską	2 klasa	poniżej 2 klasy
8 - Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia	brak danych	poniżej 2 klasy
9 - Struga Młyńska	poniżej 2 klasy	2 klasa
10 – Drybok (Struga Subkowska)	poniżej 2 klasy	poniżej 2 klasy
11 - Janka od Liska do ujścia	2 klasa	poniżej 2 klasy
12 - Kanał Granicznik	poniżej 2 klasy	poniżej 2 klasy

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Tabela 9. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)

L.p. / Nazwa jcwp rzecznych	2024 rok	2025 rok
1 - Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	1 klasa	1 klasa
2- Motława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	brak danych	brak danych
3 - Kłodawa ze Styną	brak danych	1 klasa
4 - Kanał Młyński	brak danych	1 klasa
5 - Bielawa z Dopływem ze Skowarcza	brak danych	brak danych
6 - Wierzyca od Wietcisy do ujścia	brak danych	brak danych
7 - Janka z Liską	brak danych	brak danych
8 - Węgiermuca od dopływu z Wysokiej do ujścia	brak danych	brak danych
9 - Struga Młyńska	brak danych	brak danych
10 – Drybok (Struga Subkowska)	brak danych	1 klasa
11 - Janka od Liska do ujścia	brak danych	brak danych
12 - Kanał Granicznik	brak danych	brak danych

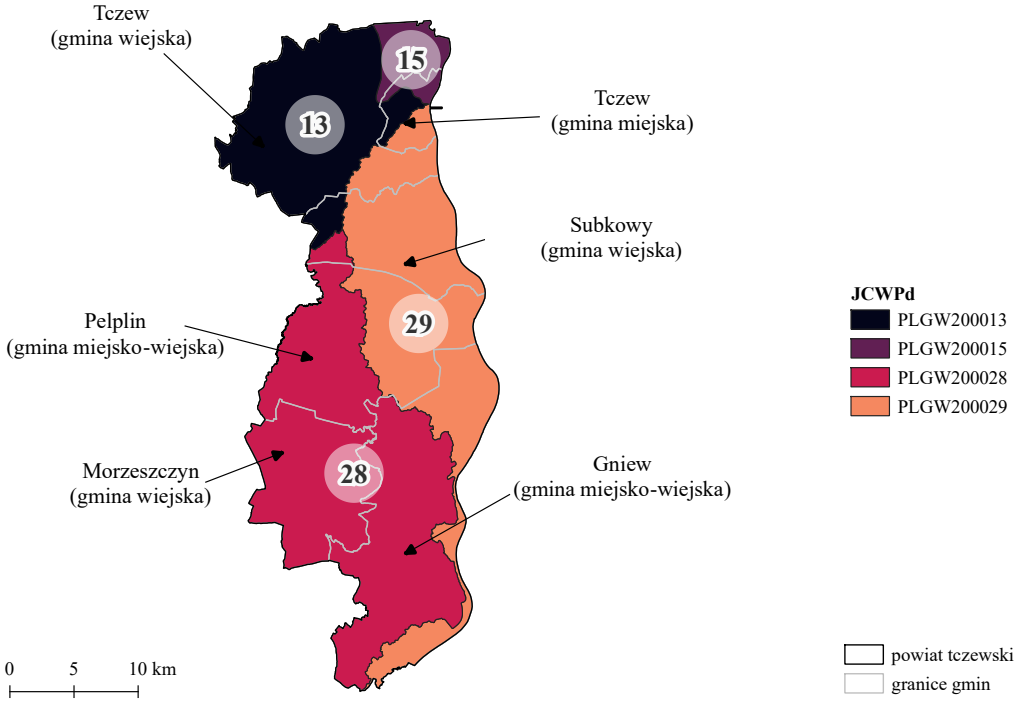
Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

6.4.2 JEDNOLITE CZEŚCI WÓD PODZIEMNYCH I ICH JAKOŚĆ

Zgodnie z aktualnym podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych, obszar powiatu tczewskiego położony jest w zasięgu czterech:

1) PLGW200013 (nr 13) – gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew, gmina Subkowy,
2) PLGW200015 (nr 15) – gmina miejska Tczew i gmina wiejska Tczew,
3) PLGW200028 (nr 28) – gmina Subkowy, gmina Pelplin, gmina Morzeszczyn i gmina Gniew,
4) PLGW200029 (nr 29) – gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew, gmina Subkowy, gmina Pelplin, gmina Gniew.

Zagregowany do obszaru powiatu podział prezentuje rysunek 16.

Rysunek 16 JCWPd z obszaru powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, GIOŚ, opracowanie własne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Monitoring wód podziemnych w Polsce prowadzony jest w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Jakość wód podziemnych oceniana jest w systemie pięciu następujących klas:

– Klasa I – wody podziemne w tej klasie charakteryzują się bardzo dobrą jakością: wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej,

- Klasa II – wody podziemne w tej klasie można określić jako wody o dobrej jakości: wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne lub wskazują na bardzo słabe oddziaływania,
- Klasa III – wody podziemne w danej klasie określić można jako wody o zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,
- Klasa IV – wody podziemne tej klasy scharakteryzować można jako wody o niezadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz wyraźnego oddziaływania antropogenicznego,
- Klasa V – wody podziemne danej klasy można określać jako wody o złej jakości: wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne.

Zgodnie z „Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na 2022 rok" wszystkie JCWPd z obszaru powiatu tczewskiego są w stanie ogólnym dobrym, jednak JCWPd nr 15 jest **zagrożona chemicznie nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej w cyklu planistycznym 2022–2027**.

W latach 2024-2025 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzał monitoringu wód podziemnych w Tczewie w punkcie pomiarowym nr 714 – w tabeli 10 przedstawiono wyniki. Zbadano JCWPd nr 15. W 2024 roku zdiagnozowano wody złej jakości, natomiast w 2025 roku nastąpiła poprawa i przyznano temu punktowi III klasę jakości.

Tabela 10. Wyniki monitoringu wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w powiecie tczewskim

Nr JCWPd	Rok	Miejscowość	Gmina	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Użytkowa-nie terenu	Końcowa klasa jakości
15	2024	Tczew	Tczew (gm. miejska)	714	Łąki i pastwiska	klasa V
15	2025	Tczew	Tczew (gm. miejska)	714	Łąki i pastwiska	klasa III

objaśnienia:	
I	wody o bardzo dobrej jakości
II	wody o dobrej jakości
III	wody o zadowalającej jakości
IV	wody o niezadowalającej jakości
V	wody złej jakości

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

6.4.3 RYZYKO WYSTĄPIENIA POWODZI I SUSZY

Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi zagrażającej mieszkańcom powiatu występuje i dotyczy przede wszystkim dolin rzecznych Wisły, Wierzycy oraz Motławy. Na rysunku 17 przedstawiono obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat), czyli obejmujące maksymalny teoretyczny zasięg wody w przypadku zaistnienia scenariusza ekstremalnej, bardzo rzadko spotykanej fali powodziowej na Wiśle, Wierzycy i Motławie (np. przy jednoczesnym nałożeniu się katastrofalnych opadów, roztopów lub awarii wałów przeciwpowodziowych). Należy jednak pamiętać, że w kontekście szybko zmieniającego się klimatu narastać będzie natężenie zjawisk ekstremalnych, w tym np. nawalnych, krótkotrwałych opadów skutkujących powodziami błyskawicznymi, a te z kolei mogą stanowić poważne zagrożenie dla mieszkańców przede wszystkim Tczewa.

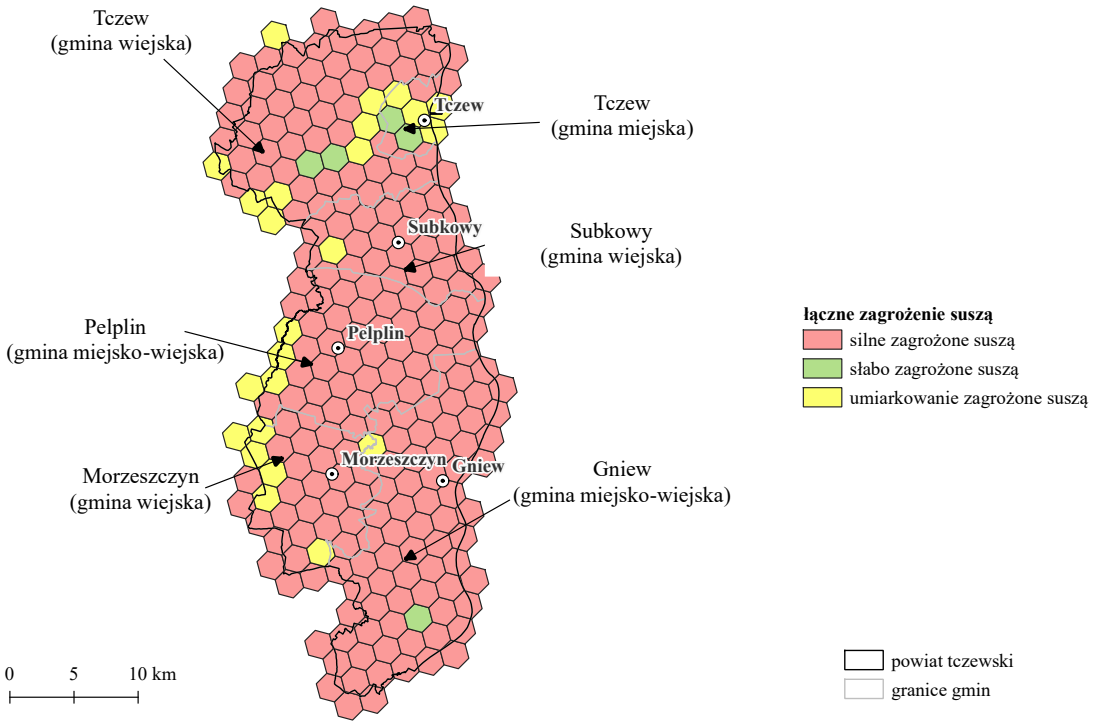

Rysunek 17 Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat) w powiecie tczewskim

Źródło: Hydroportal, opracowanie własne

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”[17] wynikowe (łączne) zagrożenie suszą na terenie powiatu tczewskiego należy ocenić jako silne – rysunek 18.

[17] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

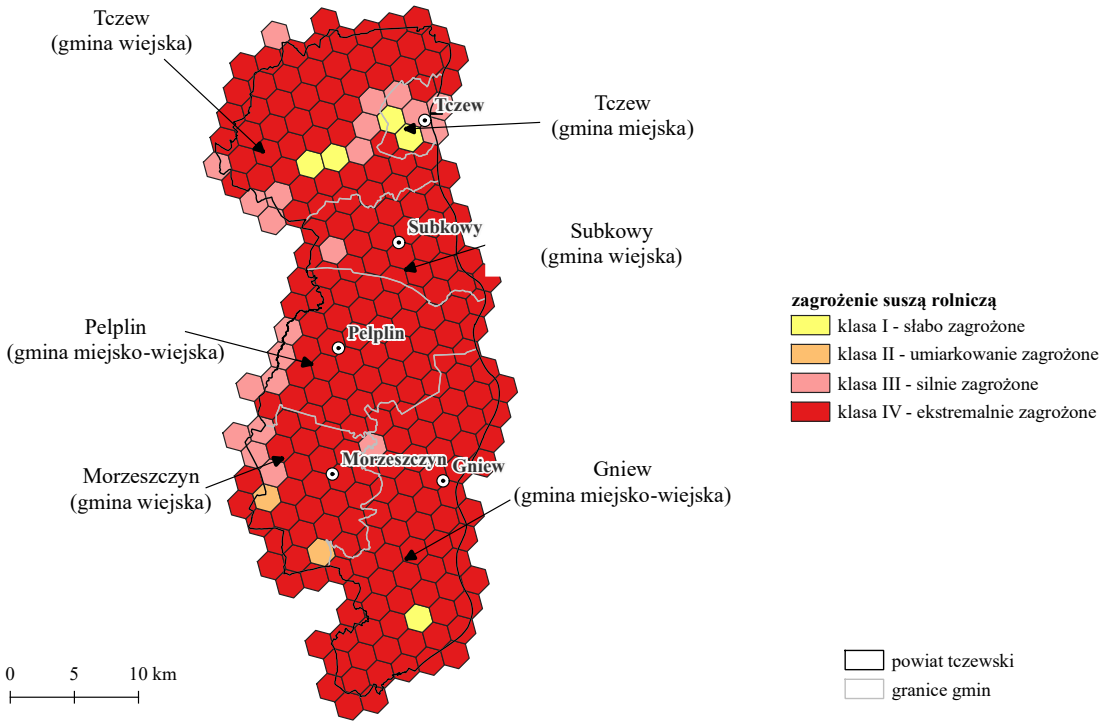

Rysunek 18 Wynikowe (łączne) zagrożenie suszą w powiecie tczewskim

Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy", opracowanie własne

Na rysunku 19 przedstawiono również zagrożenie suszą rolniczą – zdecydowana większość obszaru jest w ekstremalnym stopniu zagrożona tym rodzajem suszy. Długotrwałe okresy bezdeszczowe występują praktycznie każdego roku powodując istotne straty w rolnictwie.

Zagrożenie suszą hydrologiczną jest na umiarkowanym poziomie, a zagrożenie suszą hydrogeologiczną na słabym poziomie.

Rysunek 19 Zagrożenie suszą rolniczą w powiecie tczewskim

Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy", opracowanie własne

6.5 WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Sprawy dotyczące wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych poszczególnych gmin powiatu tczewskiego, dlatego w tym rozdziale skupiono się na ogólnych informacjach i koniecznych do podjęcia działań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej omawianego obszaru. Kompetencje Powiatu Tczewskiego są w tym względzie ograniczone.

Wodociąg Tczew jest największym kompleksem urządzeń wodociągowych w powiecie tczewskim. Ujmuje wody podziemne z dwóch ujęć:

- ujęcie „Park Miejski" produkuje 3 370 m³/dobę wody i zaopatruje ok. 24 011 mieszkańców Tczewa,
- ujęcie „Motława" produkuje 3 789 m³/dobę wody i zaopatruje ok. 29 257 mieszkańców miasta Tczewa oraz miejscowości Czatkowy, Mały Miłobądz, Tczewskie Łąki, oraz część miejscowości Rokitki.

Woda z wodociągu publicznego Tczew zaopatrującego miejscowości: Tczew, część miejscowości: Rokitki (ul. Tczewska 1, 2, 3, 10, 61 oraz Skarszewska 1 i 11), Czatkowy, Tczewskie Łąki, Mały Miłobądz (gmina Tczew) jest produkowana przez przedsiębiorstwo wodociągowe Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tczewie Sp. z o. o., ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew. Przedsiębiorstwo wodociągowe GTKOM Sp. z o.o., ul. Rokicka 14, 83-110 Tczew jako eksploatator sieci zakupuje wodę pochodzącą z wodociągu publicznego Tczew i zaopatruje ww. miejscowości gminy Tczew.

W gminie Subkowy znajdują się cztery wodociągi publiczne: 1 wodociąg o produkcji wody ≤ 100 m³/dobę oraz 3 wodociągi o produkcji wody 100-1000 m³/dobę. Z dniem sierpnia 2025 r. wodociąg publiczny w miejscowości Gorzędziej został wyłączony z eksploatacji, a strefa zasilania wyżej wymienionego wodociągu została przyłączona do wodociągu publicznego znajdującego się w miejscowości Subkowy (który aktualnie zaopatruje w wodę miejscowości Subkowy, Wielka Słońca, Mała Słońca, Rybaki, Mały Garc, Narkowy, Rybaki oraz Gorzędziej). Wodociągi znajdują się także w miejscowościach Waćmierz (zaopatruje miejscowość Waćmierz) oraz Wielogłowy (zaopatruje w wodę miejscowości Wielgłowy, Brzuśce, Starzęcin oraz Radostowo). Eksploatatorem omawianych 4 urządzeń wodociągowych do 31.12.2025 r. była Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Subkowach z siedzibą przy ul. Wodnej 2. Z dniem 01.01.2026 r. obowiązki i zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy przejął Urząd Gminy Subkowy, ul. Wybickiego 19A, 83-120 Subkowy.

Na terenie gminy wiejskiej Tczew znajduje się 12 wodociągów publicznych, w tym 4 o produkcji wody ≤ 100 m³/d oraz 8 o produkcji wody od >100≤1000 m³/d:

- Młynki,
- Boroszewo,
- Czarlin,
- Lubiszewo,
- Swarożyn,
- Małe Turze,
- Rukosin,
- Turze Duże,
- Waćmierek,
- Zajączkowo,
- Szczerbięcin oraz
- Łukocin.

Producentem wody z ww. wodociągów publicznych jest przedsiębiorstwo wodociągowe GTKom Sp. z o. o. z siedzibą w Tczewie przy ul. Rokickiej 14, które prowadzi działalność w myśl Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024r. poz. 757 ze zm.). Przedsiębiorstwo wodociągowe posiada zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę nr RIT.7031.2.2021 z dnia 31.12.2021 r.

Na terenie miasta i gminy Gniew zlokalizowanych jest z kolei 6 wodociągów o produkcji wody ≤ 100 m³/dobę, 3 wodociągi o produkcji >100 ≤ 1000 m³/dobę oraz 1 wodociąg o produkcji wody >1000 ≤ 10 000m³/dobę:

- Gniew,
- Nicponia,
- Jeleń,
- Ostrowite,
- Opalenie,
- Brody Pomorskie,
- Gogolewo,

- Kursztyn,
- Cierzpice oraz Pólko.

Producentem wody z wodociągów publicznych w miejscowościach: Gniew, Nicponia, Jeleń, Ostrowite, Opalenie, Brody Pomorskie, Gogolewo, Kursztyn, Cierzpice i Pólko jest przedsiębiorstwo wodociągowe Inwest-Kom w Gniewie Sp. z o. o., 83-140 Gniew, ul. Wiślana 6. Podmiot ten prowadzi działalność w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024r. poz. 757 ze zm.). Przedsiębiorstwo wodociągowe posiada zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę nr UAN.GK.1/02 z dnia 1.10.2002 r.

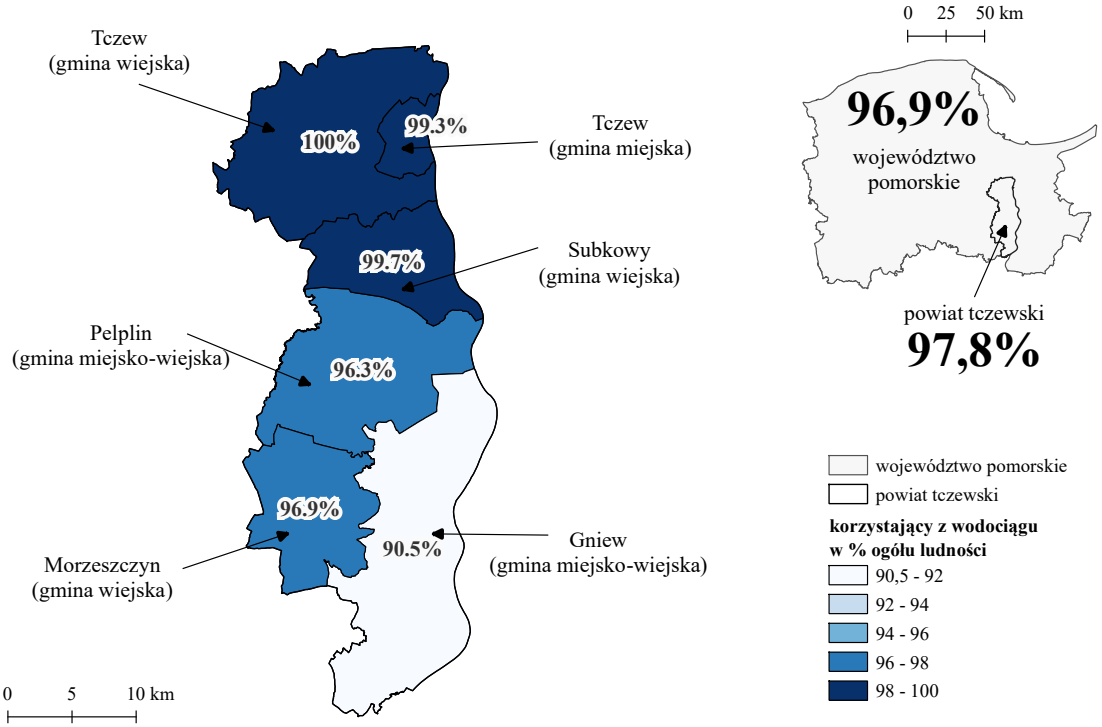
Ludność miasta i gminy Pelplin zaopatrywana jest w wodę z 5 wodociągów, w tym 3 o produkcji wody ≤ 100 m³/dobę, 1 o produkcji wody >100 ≤ 1000 m³/dobę oraz 1 o produkcji wody >1000 ≤ 10 000 m³/dobę. Producentem wody dostarczanej mieszkańcom z urządzeń wodociągowych: Pelplin, Janiszewo, Lignowy Szlacheckie oraz Nowy Dwór Pelpliński jest przedsiębiorstwo wodociągowe PELKOM Sp. z o. o. w Pelplinie, ul. Starogardzka 12. Eksploatator sieci wodociągowych na nadzorowanym terenie prowadzi działalność w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024r. poz. 757 ze zm.) - zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę z dnia 30 kwietnia 2003 r. Miejscowość Kulice zaopatrywana jest w wodę pochodzącą z wodociągu, którego właścicielem jest Spółka „Restal-Agri" z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Garbary 3 (Gospodarstwo Rolne w Kulicach). Natomiast zarządcą ujęcia jest firma Pelkom Sp. z o. o., ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin.

Gmina Morzeszczyn posiada 3 wodociągi publiczne w tym 1 o produkcji wody < 100 m³/d i 2 o produkcji wody >100 ≤ 1000 m³/d. W gminie znajduje się także końcówka sieci Kierwałd - wodociągu publicznego Barłożno, gm. Skórcz będącego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starogardzie Gdańskim. Wodociąg Majewo zaopatruje w wodę miejscowości Majewo, Lipia Góra, Gąsiorki, Królów Las Bielsk, wodociąg Nowa Cerkiew – Nową Cerkiew oraz Gętomie, a wodociąg Morzeszczyn – Morzeszczyn, Dzierżążno, Borkowo oraz Rzeżęcin. Ujęcia wody do spożycia w gminie Morzeszczyn niezależnie od wydajności oparte są wyłącznie na wodach podziemnych z otworów czwartorzędowych i kredowych. Producentem wody wodociągów publicznych na terenie gminy Morzeszczyn jest Urząd Gminy w Morzeszczynie z siedzibą przy ul. Kociewskiej 12, który prowadzi działalność w myśl Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024r. poz. 757 ze zm.).

Wszystkie wymienione wodociągi są pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tczewie. Jakość wody produkowanej w powiecie tczewskim jest ogólnie dobra i bezpieczna dla zdrowia mieszkańców, choć zróżnicowana w zależności od konkretnej gminy i wodociągu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tczewie stwierdził w 2025 roku przydatność wody do spożycia w większości analizowanych obszarów, nie odnotowując przy tym żadnych niepożądanych reakcji zdrowotnych u konsumentów. W gminach Morzeszczyn oraz Tczew woda z ujęć podziemnych spełniała normy, a występujące incydentalnie przekroczenia parametrów fizykochemicznych – dotyczących głównie żelaza, manganu czy jonu amonowego – miały charakter krótkotrwały. Wynikały one z bieżących usterek systemów napowietrzania lub złóż filtracyjnych na stacjach uzdatniania, a natychmiastowe działania naprawcze eksploatatorów skutecznie przywracały właściwe parametry wody. Poważniejsze problemy techniczne

i jakościowe wystąpiły w gminie Subkowy, gdzie w wodociągach Gorzędziej oraz Subkowy odnotowano nieprawidłowości mikrobiologiczne (bakterie grupy coli) oraz przekroczenia mętności, barwy, manganu i żelaza. Doprowadziło to do czasowego wyłączenia z eksploatacji wodociągu w Gorzędzieju, przyłączenia tamtejszej sieci do wodociągu Subkowy oraz wydania decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia dla tego ujęcia. W tym obszarze podjęto szeroko zakrojone prace naprawcze i modernizacyjne celem trwałej stabilizacji jakości wody.

Niemal wszyscy mieszkańcy powiatu tczewskiego korzystają z wodociągu – według danych GUS za 2024 rok[18] korzystający z wodociągu stanowili 97,8% ogółu ludności powiatu. Tylko w nielicznych przypadkach, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci mieszkańcy korzystają z przydomowych indywidualnych ujęć wody. Porównanie danych GUS dla poszczególnych gmin według stanu na koniec 2024 roku zaprezentowano na kolejnym rysunku (20). Poziom zwodociągowania powiatu tczewskiego jest na wysokim poziomie i nie odbiega od średniej dla województwa pomorskiego.

Rysunek 20 Korzystający z wodociągu (w %) według stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie

Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej na obszarze powiatu tczewskiego według stanu na koniec 2025 roku wynosiła około 842,2 km. Dane o długości eksploatowanej sieci w poszczególnych gminach powiatu w latach 2022-2025 prezentuje tabela 11 (dane GUS). W powiecie tczewskim następuje systematyczny wzrost długości eksploatowanej sieci – wykres 5. Rozwój systemu wodociągowego

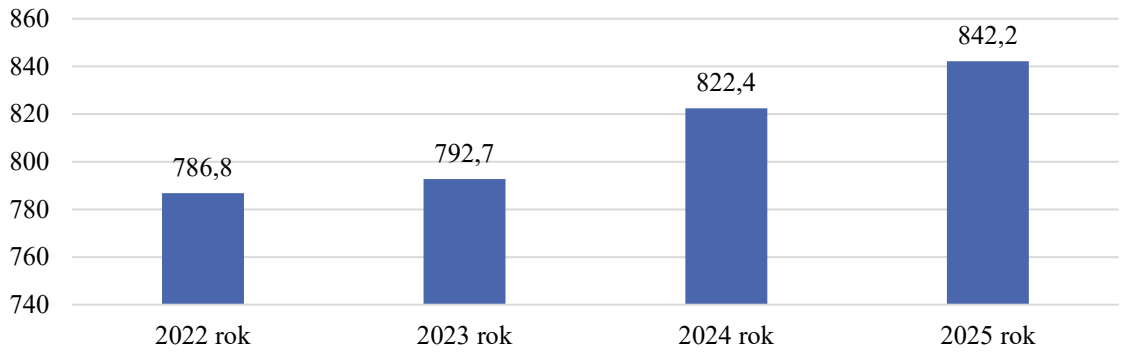
[18] brak danych GUS za 2025 rok [dostęp: wrzesień 2026 roku]

w poszczególnych gminach koncentruje się na modernizacji, przebudowie i budowie nowych odcinków sieci oraz infrastruktury towarzyszącej.

Tabela 11. Długość sieci wodociągowej w gminach powiatu tczewskiego i powiecie tczewskim ogółem

Jednostka	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)			
	2022	2023	2024	2025
	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat tczewski	786,8	792,7	822,4	842,2
Tczew (gmina miejska)	131,6	131,5	132,0	133,9
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	134,3	134,4	137,6	150,6
Morzeszczyn (gmina wiejska)	70,1	74,1	92,9	94,6
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	132,4	134,3	135,0	135,0
Subkowy (gmina wiejska)	95,7	95,7	96,5	97,0
Tczew (gmina wiejska)	222,7	222,7	228,4	231,1

Źródło: GUS, opracowanie własne

Wykres 5 Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w powiecie tczewskim w latach 2022-2025

Źródło: GUS, opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, eksploatatorem sieci kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na omawianym terenie są poszczególne gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub jednostki organizacyjne gmin.

Poziom skanalizowania obszaru powiatu tczewskiego należy ocenić jako wysoki. Według danych GUS za 2024 rok [19] korzystający z kanalizacji stanowili 86,8% ogółu ludności (dla województwa pomorskiego wskaźnik ten wynosił na koniec 2024 roku 85,0%, a dla Polski ogółem – 72,9%). Choć z kanalizacji korzysta niemal 9/10 mieszkańców, poziom skanalizowania poszczególnych gmin jest zróżnicowany. W gminie Morzeszczyn z kanalizacji korzysta ok. 60% mieszkańców (najniższy wskaźnik w powie-

[19] brak danych GUS za 2025 rok [dostęp: wrzesień 2026 roku]

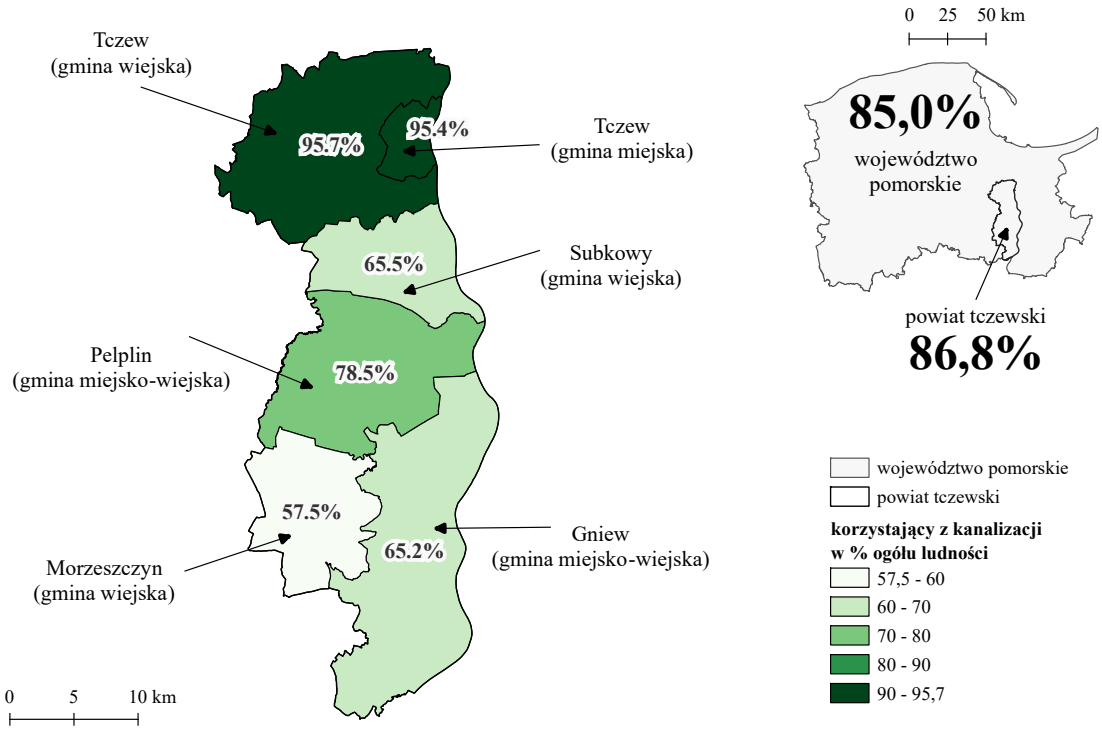
cie), z kolei w gminie wiejskiej Tczew i gminie miejskiej Tczew do kanalizacji podłączony jest niemal każdy mieszkaniec – rysunek 21.

Łączna długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej na obszarze powiatu tczewskiego według stanu na koniec 2025 roku wynosiła 532,7 km. Dane o długości eksploatowanej sieci w poszczególnych gminach powiatu w latach 2022-2025 prezentuje tabela 12 (dane GUS).

Tabela 12. Długość sieci kanalizacyjnej w gminach powiatu tczewskiego i powiecie tczewskim ogółem

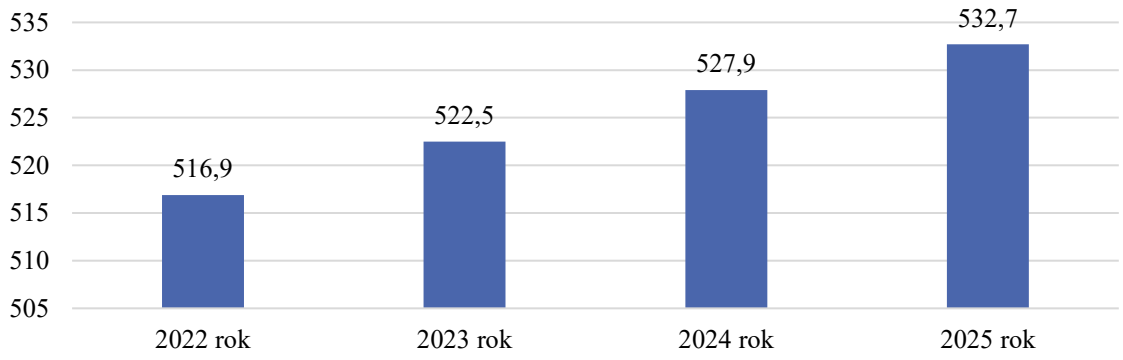
Jednostka	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej			
	2022	2023	2024	2025
	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat tczewski	516,9	522,5	527,9	532,7
Tczew (gmina miejska)	123,6	123,6	123,7	123,7
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	46,9	51,3	54,7	56,2
Morzeszczyn (gmina wiejska)	32,2	32,7	32,7	32,7
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	84,9	85,5	85,6	85,6
Subkowy (gmina wiejska)	36,2	36,3	36,3	36,3
Tczew (gmina wiejska)	193,1	193,1	194,9	198,2

Źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 21 Korzystający z kanalizacji (w %) według stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie

Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

Wykres 6 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie tczewskim w latach 2022-2025

Źródło: GUS, opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, w powiecie tczewskim następuje systematyczny wzrost długości eksploatowanej sieci – wykres powyżej (6). Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, system kanalizacyjny ulega ciągłemu i systematycznemu rozwojowi. Działania koncentrują się na modernizacji eksploatowanej sieci oraz budowie nowych odcinków sieci, które w najbliższych latach powinny być kontynuowane.

Zgodnie z wykazem oczyszczalni ścieków komunalnych i bytowych na terenie województwa pomorskiego prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku według stanu na koniec 2025 roku na obszarze powiatu znajdowało się 12 oczyszczalni ścieków. Ich wykaz przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Wykaz oczyszczalni ścieków w powiecie tczewskim według stanu na koniec 2025 roku

L.p.	Gmina	Nazwa oczyszczalni	RLM	Podmiot eksploatujący oczyszczalnię	Adres podmiotu
1.	Morzeszczyn	Gminna Oczyszczalnia Ścieków Królów Las	< 2 000 (12)	Gmina Morzeszczyn	ul. Kociewska 12, 83-112 Morzeszczyn
2.	Morzeszczyn	Gminna Oczyszczalnia Ścieków Lipia Góra	< 2 000 (35)	Gmina Morzeszczyn	ul. Kociewska 12, 83-112 Morzeszczyn
3.	Morzeszczyn	Majewo	< 2 000 (540)	Gmina Morzeszczyn	ul. Kociewska 12, 83-112 Morzeszczyn
4.	Morzeszczyn	Morzeszczyn	< 2 000 (1967)	Gmina Morzeszczyn	ul. Kociewska 12, 83-112 Morzeszczyn

L.p.	Gmina	Nazwa oczyszczalni	RLM	Podmiot eksploatujący oczyszczalnię	Adres podmiotu
5.	Pelplin	Rombark	< 2 000 (130)	Pelkom Sp. z o.o.	ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin
6.	Pelplin	Pelplin	> 15 000 (15 400)	Pelkom Sp. z o.o.	ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin
7.	Subkowy	Subkowy	< 2000	Gmina Subkowy	ul. Józefa Wybickiego 19a, 83-120 Subkowy
8.	Subkowy	Gorzędziej	< 2 000 (624)	Gmina Subkowy	ul. Józefa Wybickiego 19a, 83-120 Subkowy
9.	Tczew (gm. wiejska)	Mały Miłobądz	< 2 000 (40)	GTKOM Sp. z o.o.	ul. Rokicka 14, 83-110 Tczew
10.	Tczew (gm. miejska)	Tczew	> 100 000 (109 730)	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew
11.	Tczew (gm. wiejska)	Swarożyn	> 2 000 (5 000)	GTKOM Sp. z o.o.	ul. Rokicka 14, 83-110 Tczew
12.	Tczew (gm. wiejska)	Turze	> 2 000 (6 250)	GTKOM Sp. z o.o.	ul. Rokicka 14, 83-110 Tczew

Źródło: Wykaz oczyszczalni ścieków komunalnych i bytowych na terenie województwa pomorskiego, https://www.gov.pl/web/wios-gdansk/wykaz-oczyszczalni-sciekow-komunalnych-na-terenie-wojewodztwa-pomorskiego

Obszar powiatu tczewskiego położony jest w zasięgu czterech aglomeracji, czyli w myśl Prawa wodnego terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków:

- aglomeracja Tczew – obszar gminy miejskiej Tczew oraz gminy wiejskiej Tczew,
- aglomeracja Pelplin – obszar gminy Pelplin,
- aglomeracja Gniew – obszar gminy Gniew,
- aglomeracja Subkowy – obszar gminy Subkowy.

Z punktu widzenia ochrony środowiska dla każdej aglomeracji najistotniejsze jest spełnienie wypełnienie założeń i warunków Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. dyrektywy ściekowej) w zakresie gospodarki ściekowej na wyznaczonym

obszarze aglomeracji[20]. Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy warunkami do spełnienia przez aglomeracje są następujące wymogi:

I. WARUNEK I (WYPOSAŻENIE AGLOMERACJI) – wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezebranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Ładunek niezebrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji. Warunek wynika z art. 3 dyrektywy ściekowej,

II. WARUNEK II (WYDAJNOŚĆ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW) – wydajność oczyszczalni ścieków musi zapewnić możliwość przyjęcia wszystkich ścieków z terenu aglomeracji, a w przypadku przyjmowania ścieków z innych aglomeracji lub terenów poza aglomeracją – również z tych terenów. Jeżeli aglomeracja jest obsługiwana przez więcej niż jedną oczyszczalnię, ich sumaryczna wydajność musi umożliwić przyjęcie ścieków jak wyżej. Warunek wynika z art. 10 dyrektywy ściekowej.

III. WARUNEK III (STANDARDY OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW) – każda oczyszczalnia w aglomeracji musi być zdolna do oczyszczenia ścieków do poziomu określonego jak dla RLM aglomeracji – zapewnienie jakość ścieków oczyszczonych zgodnie z załącznikami rozporządzenia ściekowego. W każdej aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone oczyszczanie biogenów, co dotyczy również przydomowych oczyszczalni ścieków. Warunki te muszą zostać spełnione w przypadku, gdy oczyszczanie ścieków komunalnych z aglomeracji odbywa się w oczyszczalni ścieków przemysłowych (art. 86 ust. 2 ustawy Prawo wodne). Warunek wynika z art. 4 i/lub 5 dyrektywy ściekowej.

Wypełnieniem warunków Dyrektywy na obszarze Polski jest realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Każdorocznie, gminy wiodące w aglomeracji muszą do końca lutego złożyć sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok poprzedni. W tabeli 14 przestawiono warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą ściekową za 2024 rok. Dane za 2025 rok są jeszcze w trakcie weryfikacji. Przedstawione w tabeli dane wskazują, że tylko aglomeracja Tczew wypełniła w 2024 roku wszystkie warunki zgodności Dyrektywy ściekowej. W przypadku aglomeracji Pelplin oraz Subkowy powodem niespełnienia warunków Dyrektywy ściekowej jest wciąż za niski stopień skanalizowania, a w przypadku aglomeracji Gniew nie spełniono norm dotyczących jakości ścieków. Niewypełnienie warunków Dyrektywy ściekowej informuje o tym, że poziom ochrony środowiska w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych nie jest na pożądanym poziomie.

[20] w październiku 2022 r. Komisja Europejska przedłożyła wniosek dotyczący zmiany dyrektywy, a w styczniu 2024 roku osiągnięto porozumienie w sprawie ostatecznego kształtu tekstu. Rada Unii Europejskiej zatwierdziła w 2024 roku zmienioną dyrektywę o oczyszczaniu ścieków komunalnych – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 z dnia 27 listopada 2024 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych. Państwa członkowskie UE, w tym Polska, mają teraz do 31 miesięcy na dostosowanie ustawodawstwa krajowego do nowych przepisów (czyli na transpozycję dyrektywy)

Tabela 14. Warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą Rady 91/271/EWG za 2024 rok

Nazwa aglomeracji	Nazwy gmin w danej aglomeracji	Warunki zgodności z Dyrektywą Rady 91/271/EWG z zasadą hierarchiczności					
		Warunek I		Warunek II		Warunek III	
		Procent skanalizo-wania (art. 3)	Spełnienie warunku I (BEZ zasady hierarchi-czności) 1-spełnia; 0-nie spełnia	Łączna wielkość wydajności aktywnych oczyszczalni ścieków w aglomeracj i w RLM (art. 10 wraz z art. 3)	spełnienie warunku II (BEZ zasady hierarchi-czności) 1-spełnia; 0-nie spełnia	Liczba aktywnych oczyszczalni w aglomeracji spełniających normy dot. jakości ścieków (art. 4/5 wraz z art. 3 i 10)	spełnienie warunku III (BEZ zasady hierarchi-czności) 1-spełnia; 0-nie spełnia
Gniew	gmina Gniew	98,02%	1	13 333	1	0	0
Pelplin	gmina Pelplin	96,05%	0	15 400	1	1	1
Subkowy	gmina Subkowy	97,28%	0	3 894	1	2	1
Tczew	gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew	98,84%	1	136 683	1	1	1
wyjaśnienie: czerwoną czcionką wskazano niespełnienie warunku							

Źródło: Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2024 rok

Nieruchomości na omawianym terenie w części wyposażone są również w zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub przydomowe oczyszczalnie. Według danych GUS na stan 31.12.2025 roku liczba zbiorników bezodpływowych wynosiła 3 345 szt., natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków to 1 301 szt. Zauważalny jest stopniowy wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków w powiecie. Dane dotyczące liczby zbiorników bezodpływowych są trudne do interpretacji. Ich zmienność wynika zapewne z niedoskonałego systemu ich ewidencji, ujawniania nowych w toku przeprowadzanych kontroli, likwidacji istniejących poprzez stopniowe przyłączanie się mieszkańców do sieci kanalizacyjnej oraz budowy nowych na terenach jeszcze nieskanalizowanych.

6.6 ZASOBY GEOLOGICZNE

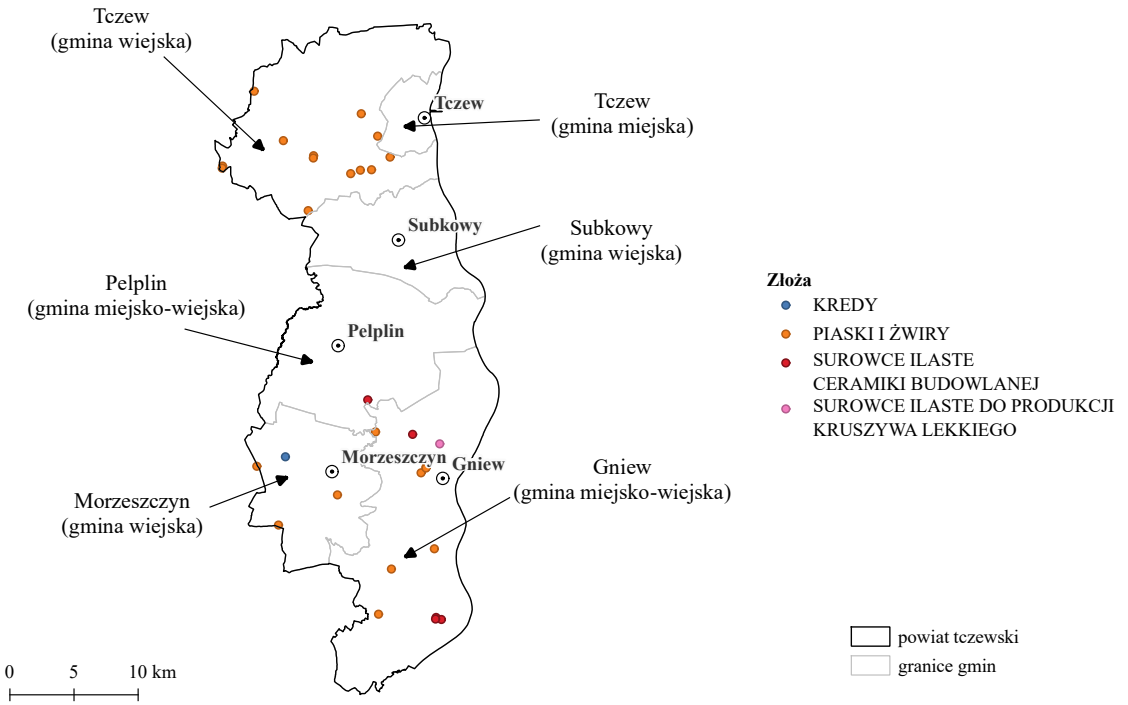
Położenie powiatu tczewskiego wiąże się występowaniem umiarkowanej liczby złóż kopalin – występuje tu 31 zewidencjonowanych złóż kopalin, z czego zdecydowaną większość stanowią złoża piasków i żwirów – łącznie 23. Na obszarze występuje także 6 złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej i po 1 złożu kredy i surowców mineralnych do produkcji kruszywa lekkiego. Ich lokalizację prezentuje rysunek 17. Aktualny wykaz i ich lokalizację prezentuje tabela 15 oraz rysunek 22.

Tabela 15. Złoża zlokalizowane na obszarze powiatu tczewskiego

Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pole złoża	Położenie
5765	Rokitki	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
16320	Czarlin I	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
5694	Stanisławie	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
12242	Swarożyn	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
14958	Goszyn III	piaski i żwiry	pole B	Tczew (gm. wiejska)
14958	Goszyn III	piaski i żwiry	pole A	Tczew (gm. wiejska)
11165	Małżewo	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
21346	Boroszewo 1	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
20023	Gniszewo I	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
16680	Gniszewo	piaski i żwiry	Pole B	Tczew (gm. wiejska)
16680	Gniszewo	piaski i żwiry	Pole A	Tczew (gm. wiejska)
17909	Szczerbięcin-Turze	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
21333	Boroszewo 2	piaski i żwiry		Tczew (gm. wiejska)
5388	Janiszewo	surowce ilaste ceramiki budowlanej		Pelplin (gm. miejsko-wiejska)
2177	Cierzpice-Gniew	surowce ilaste ceramiki budowlanej		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
19756	Tymawa	piaski i żwiry		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
2176	Opalenie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Pole C	Gniew (gm. miejsko-wiejska)
2176	Opalenie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Pole A	Gniew (gm. miejsko-wiejska)
2176	Opalenie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Pole D	Gniew (gm. miejsko-wiejska)
3545	Gniewskie Młyny	piaski i żwiry		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
10963	Brody	piaski i żwiry		Gniew (gm. miejsko-wiejska)

Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pole złoża	Położenie
1253	Gniew II	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
2178	Gniew	surowce ilaste ceramiki budowlanej		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
15280	Kolonia Ostrowicka	piaski i żwiry		Gniew (gm. miejsko-wiejska)
16750	Gniew IV	piaski i żwiry	Pole A	Gniew (gm. miejsko-wiejska)
16750	Gniew IV	piaski i żwiry	Pole B	Gniew (gm. miejsko-wiejska)
b.d	Rakowiec VI	piaski i żwiry		Gniew (gm. miejsko –wiejska)
9278	Nowa Cerkiew III	kredy		Morzeszczyn (gm. wiejska)
10520	Gąsiorki	piaski i żwiry		Morzeszczyn (gm. wiejska)

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – PIB, wg stanu na wrzesień 2026 roku

Rysunek 22 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, CBDG, opracowanie własne

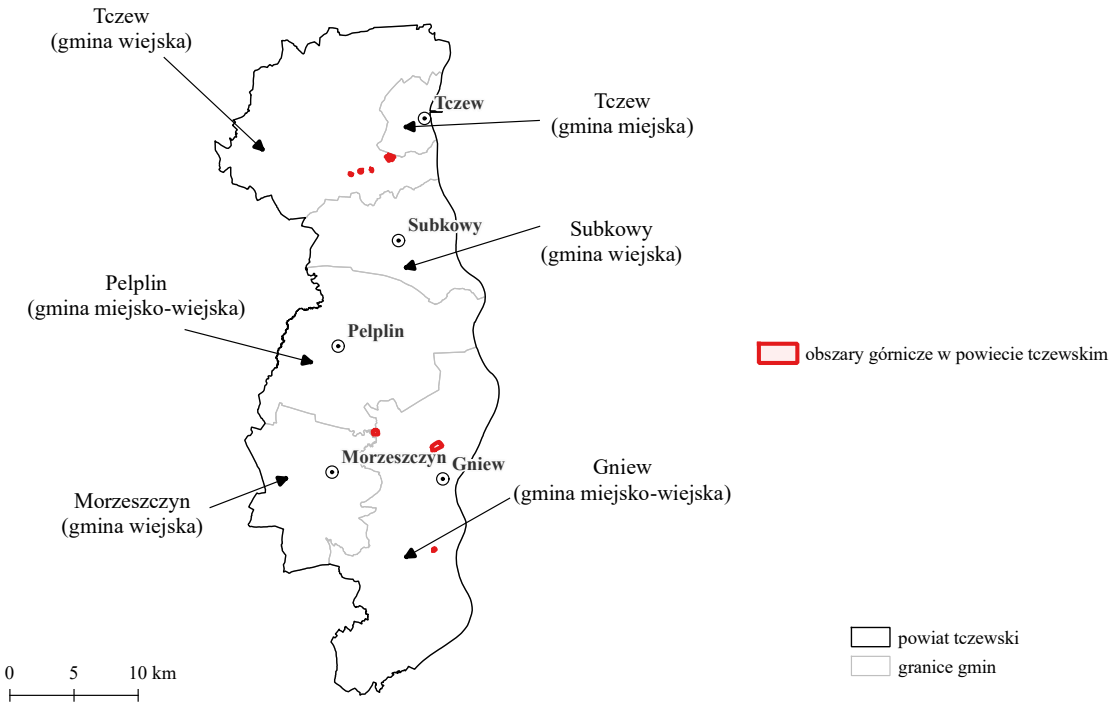
Tylko część złóż jest eksploatowana na podstawie wydanych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Aktualnie, na obszarze powiatu obowiązuje 7 decyzji dotyczących utworzenia obszaru górniczego. Obszar górniczy eksploatowanego złoża to przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji. Obszar górniczy, a właściwie charakter prowadzonej

w nim działalności, może ją predestynować do zakwalifikowania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Jeżeli chodzi o pierwszą z wymienionych kategorii, to – zgodnie z §2 ust. 1 pkt 27a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przedsięwzięciem takim jest wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha. Więcej jest z kolei przedsięwzięć z drugiej kategorii, czyli mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które obejmują swym zakresem eksploatację kopalin, np. w przypadku wydobywania torfu lub kredy jeziornej, na terenie gruntów leśnych lub w odległości nie większej niż 100 m od nich. Wykaz obszarów górniczych w powiecie tczewskim zawiera tabela 16. Lokalizację obszarów górniczych wskazano na rysunku 23.

Tabela 16. Obszary górnicze w powiecie tczewskim

Nazwa obszaru górniczego	Data ustano-wienia	Ważność decyzji	Nr decyzji	Organ	Nazwa złoża	Kopalina
Gniszewo Pole B	26/05/2025	12/03/2027	4/2025	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gniszewo	piaski i żwiry
Gniszewo Pole A/I	23/04/2025	31/12/2027	DROŚ-G.7422.2.2.2025	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gniszewo	piaski i żwiry
Gniew II - pole B/II	28/01/2025	31/12/2045	DROŚ-G.7422.2.51.2022	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gniew II	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego
Gniszewo I	17/10/2024	31/12/2040	WR.6522.2.2024	Starosta Powiatowy - pow. Tczew	Gniszewo I	piaski i żwiry
Tymawa	03/08/2021	31/12/2041	5/2021	Marszałek Województwa Pomorskiego	Tymawa	piaski i żwiry
Czarlin I	03/10/2017	31/12/2057	15/2017	Marszałek Województwa Pomorskiego	Czarlin I	piaski i żwiry
Brody A	25/06/2014	25/06/2029	5/2014	Marszałek Województwa Pomorskiego	Brody	piaski i żwiry

Źródło: CBDG, opracowanie własne

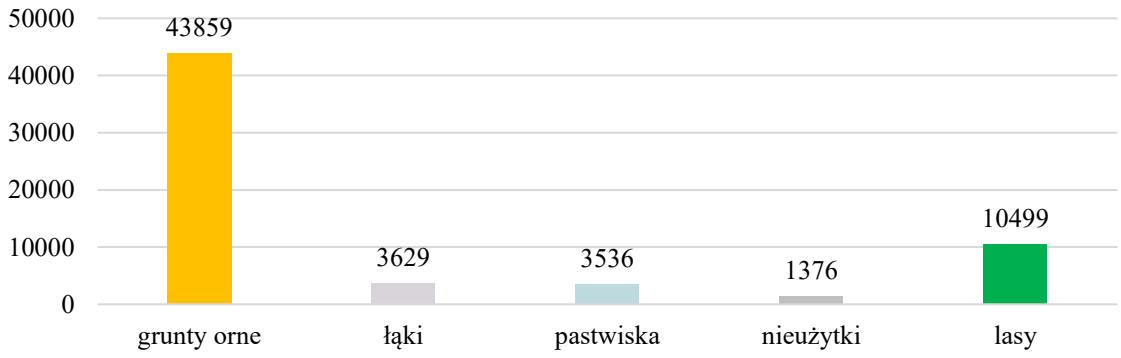

Rysunek 23 Lokalizacja obszarów górniczych w powiecie tczewskim

Źródło: PRG, CBDG, opracowanie własne

6.7 GLEBY

Powiatowy wykaz użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy bonitacyjne oraz grupy rejestrowe według stanu na dzień 1 stycznia 2025 roku wskazuje, że powierzchnia gruntów ornych wynosi na terenie powiatu 43 859 ha, łąk jest 3 629 ha, pastwisk – 3 536 ha, nieużytków – 1 376 ha, a lasów – 10 499 ha. Dane zobrazowano na wykresie 7.

Wykres 7 Podział użytków rolnych w powiecie tczewskim według stanu na 1 stycznia 2025 roku

Źródło: Powiatowy wykaz użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy bonitacyjne oraz grupy rejestrowe wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 roku, opracowanie własne

Najistotniejszą część gruntów rolnych w powiecie tczewskim stanowią grunty orne (83,70%), czyli ziemie rolnicze przeznaczone pod uprawę roślin, takie jak pola uprawne, sady, ogrody, plantacje, czy ugory, które są dostępne dla produkcji roślinnej. Następne w kolejności są łąki, a dalej pastwiska i nieużytki.

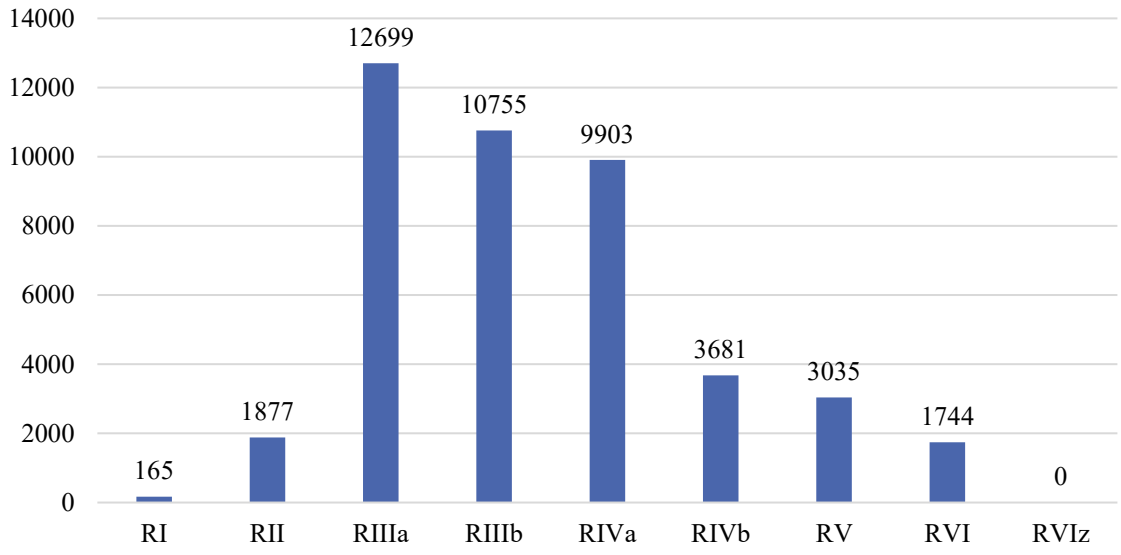
Bonitacja gleb gruntów ornych opiera się przede wszystkim na terenowych badaniach odkrywek glebowych, ze szczególnym uwzględnieniem takich cech morfologicznych i właściwości gleby, jak jej położenie, budowa profilu (gibkość gleby i poziomu próchniczego), barwa, struktura, skład granulometryczny poszczególnych poziomów, przepuszczalność, stosunki wodne, odczyn, zawartość wapnia w przeliczeniu na tlenek lub węglan wapnia i inne. Uzupełniającymi czynnikami bonitacji są właściwości fizjograficzne otoczenia profilu glebowego i warunki uprawy. Gleby klasy I (gleby orne najlepsze) występują zawsze w dobrych warunkach fizjograficznych, to jest na równinach lub na bardzo małych pochyłościach. Są zasobne we wszystkie składniki pokarmowe roślin, mają dobrą naturalną strukturę, nawet na znacznej głębokości, są łatwe do uprawy, ciepłe czynne, przepuszczalne i przewiewne, ale przy tym dostatecznie wilgotne, natomiast gleby klasy VI (gleby orne najsłabsze) są słabe, wadliwe i zawodne, a plony uprawianych na nich roślin są bardzo niskie i niepewne.

Według stanu na 1 stycznia 2025 roku w powiecie tczewskim dominują gleby orne dobre (klasa IIIa), średnio dobre (klasa IIIb) oraz średniej jakości, lepsze (klasa (IVa). Stanowią one ¾ wszystkich gleb ornych w powiecie [tabela 17, wykres 8]. Klasy IIIa i IIIb charakteryzują się odpowiednimi właściwościami fizycznymi i chemicznymi. Pozwalają na osiąganie bardzo wysokich plonów większości upraw (m.in. pszenicy, rzepaku, buraków cukrowych). Klasa IVa jest mniej wydajna, ale przy prawidłowej agrotechnice i umiarkowanych opadach daje stabilne, dobre plony. Gleby lepszych klas zazwyczaj lepiej magazynują wodę w porównaniu do gleb słabych (klasy V i VI), co przy obecnych zmianach klimatycznych ma kluczowe znaczenie. Duży udział dobrych gleb przekłada się bezpośrednio na wyższą wartość rynkową gruntów rolnych oraz wyższą opłacalność produkcji rolnej w powiecie. Podsumowując, powiat tczewski posiada naturalne warunki glebowe znacznie przewyższające średnią krajową, co czyni go obszarem o strategicznym znaczeniu dla produkcji żywności.

Tabela 17. Podział gruntów ornych w powiecie tczewskim

Klasa gruntu ornego		Powierzchnia w ha	% udział
RI	Klasa I – gleby orne najlepsze	165	0,38%
RII	Klasa II – gleby orne bardzo dobre	1 877	4,28%
RIIIa	Klasa III a – gleby orne dobre	12 699	28,95%
RIIIb	Klasa III b – gleby orne średnio dobre	10 755	24,52%
RIVa	Klasa IV a – gleby orne średniej jakości, lepsze	9 903	22,58%
RIVb	Klasa IV b – gleby orne średniej jakości, gorsze	3 681	8,39%
RV	Klasa V – gleby orne słabe	3 035	6,92%
RVI	Klasa VI – gleby orne najsłabsze	1 744	3,98%
RVIz	gleby orne najsłabsze, trwale za suche lub za mokre	0	0,00%
SUMA		43 859	100,00

Źródło: Powiatowy wykaz użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy bonitacyjne oraz grupy rejestrowe wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 roku, opracowanie własne

Wykres 8 Podział gruntów ornych w powiecie tczewskim (w ha)

Źródło: Powiatowy wykaz użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy bonitacyjne oraz grupy rejestrowe wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 roku, opracowanie własne

Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Gdańsku prowadzi na terenie powiatu tczewskiego bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. Głównym celem prowadzonych analiz jest ocena stanu chemicznego i fizycznego gleb, co pozwala na identyfikację potencjalnych zagrożeń dla środowiska oraz określenie ich przydatności rolniczej. Gromadzone dane umożliwiają śledzenie trendów zmian jakości gleb w perspektywie długoterminowej, co jest fundamentem do podejmowania świadomych decyzji w zakresie planowania przestrzennego, praktyk rolnych oraz działań ochronnych.

W kontekście powiatu tczewskiego, gdzie działalność rolnicza ma istotne znaczenie gospodarcze wiedza o stanie gleb jest kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony bioróżnorodności oraz minimalizacji negatywnego wpływu antropogenicznego na środowisko naturalne. Wyniki prezentowanych badań stanowią zatem istotne źródło informacji dla lokalnych władz, rolników, przedsiębiorców oraz wszystkich zainteresowanych stanem środowiska w regionie.

W tabeli 18 przedstawiono wyniki badań odczynu gleb oraz zasobności w makroelementy na podstawie próbek pobranych w latach 2023-2025. Wyniki obejmują ok. 20 tys. ha użytków rolnych w powiecie. W analizowanym okresie pobrano blisko 6 tys. próbek gleby. W przeważającej części próbki dotyczą gleb o średniej kategorii agronomicznej. Gleby takie charakteryzują się średnią podatnością na suszę. Ich zdolność do zatrzymywania wody jest lepsza niż w przypadku gleb bardzo lekkich i lekkich, ale gorsza niż w przypadku gleb ciężkich. Mimo że gleby średniej kategorii agronomicznej są bardziej odporne na suszę niż gleby piaszczyste, to w obliczu rosnącej częstotliwości i intensywności susz, nawet one mogą wymagać działań agrotechnicznych w celu zwiększenia retencji wody.

Wśród badanych próbek na obszarze powiatu dominują gleby o odczynie obojętnym i zasadowym. Stanowiły one ok. 60% wszystkich próbek. Wyniki dotyczące wapnowania wskazują, że na większości zbadanych gleb zabieg ten jest zbędny. Jeśli chodzi o zasobność w fosfor i potas, to przeważają gleby wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement. Ostatnią ocenianą kategorią była zasobność badanych gleb w magnez. Gleby średnio, wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement stanowiły ponad 80% zbadanych próbek.

Tabela 18. Zestawienie wyników badań gleb z terenu powiatu tczewskiego w latach 2023-2025

L.p.	Oceniana kategoria		Liczba próbek	Procentowy udział
1.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	299	5,01%
		kwaśny	718	12,02%
		lekko kwaśny	1342	22,46%
		obojętny	1957	32,76%
		zasadowy	1658	27,75%
2.	wapnowanie	konieczne	452	7,83%
		potrzebne	364	6,31%
		wskazane	593	10,28%
		ograniczone	836	14,49%
		zbędne	3526	61,10%
3.	fosfor	bardzo niska	379	6,49%
		niska	788	13,50%
		średnia	914	15,65%
		wysoka	935	16,01%
		bardzo wysoka	2823	48,35%

L.p.	Oceniana kategoria		Liczba próbek	Procentowy udział
4.	potas	bardzo niska	250	4,28%
		niska	823	14,09%
		średnia	1655	28,34%
		wysoka	1066	18,26%
		bardzo wysoka	2045	35,02%
5.	magnez	bardzo niska	203	3,48%
		niska	746	12,78%
		średnia	1763	30,19%
		wysoka	1333	22,83%
		bardzo wysoka	1794	30,72%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gdańsku

Jednym z możliwych zagrożeń powierzchni ziemi są osuwiska, które należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie Polski. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają bytowi, a nawet życiu mieszkańców. Starostwo Powiatowe w Tczewie prowadzi Rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i w jego wykazie znajduje się aktualnie 11 pozycji – tabela 19.

Tabela 19. Rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w powiecie tczewskim

L.p.	Nr ewidencyjny karty	Nr roboczy osuwiska	Lokalizacja		
			Miejscowość	Gmina	Współrzędne geograficzne
1.	335.21	01	Polskie Gronowo	Gniew	N 53°52'03" E 18°50'40"
2.	335.23	01	Tymawa	Gniew	N 53°47'55" E 18°49'53"
3.	335.23	02	Gniew	Gniew	N 53°50'06" E 18°50'05"
4.	335.23	03	Gniew	Gniew	N 53°50'12" E 18°50'17"
5.	325.41	01	Gorzędziej	Subkowy	N 54°02'20" E 18°49'09"
6.	325.41	02	Gorzędziej	Subkowy	N 54°02'12" E 18°49'13"
7.	325.43	01	Mała Słońca	Subkowy	N 54°00'18" E 18°50'15"
8.	22-14-024	GN 1	Gniew	Gniew	N 53°50'05" E 18°49'59"
9.	22-14-025	GN 2	Gniew	Gniew	N 53°50'26" E 18°50'36"
10.	22-14-025	WI 1	Widlice	Gniew	N 53°43'13" E 18°48'52"
11.	22-14-025	WI 2	Widlice	Gniew	N 53°43'10" E 18°48'51"

Źródło: Rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Tczewie

Duże zagrożenie dla gleb i wód gruntowych mogą stanowić także mogilniki, które to są rodzajem składowiska dla najbardziej niebezpiecznych substancji. Stanowią one miejsce wyznaczone do stałego przechowywania nierozkładalnych odpadów trujących lub promieniotwórczych, przeterminowanych środków ochrony roślin, środków farmaceutycznych, skażonych opakowań itp., zabezpieczone przed kontaktem zarówno z wodami gruntowymi, jak i atmosferą. Najczęściej mogilniki występują w postaci uszczelnionych betonowych magazynów. Mogilniki wykorzystywane do deponowania przeterminowanych środków ochrony roślin stanowią zdecydowaną większość tego typu obiektów w Polsce i najczęściej nie były one skonstruowane w sposób uniemożliwiający kontakt chemikaliów ze środowiskiem. Na omawianym obszarze nie ma aktywnych mogilników.

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Zgodnie z informacją przekazaną od Starostwa Powiatowego w Tczewie powierzchnia terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych w ha według stanu na koniec 2025 roku wyniosła 12,9658 ha, w tym 12,823 ha w gminie Pelplin i 0,1428 ha w gminie Gniew.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, na podstawie art. 26a ust. 1 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, prowadzi również rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. Rejestr jest prowadzony przy użyciu systemu teleinformatycznego. Szkodą w środowisku jest negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniana w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska. Określa to ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, która reguluje także zasady odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku. Jeśli wystąpi bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku, istnieje obowiązek niezwłocznego podjęcia działań zapobiegawczych. Z kolei w przypadku wystąpienia szkody w środowisku, podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia szkody, zapobieżenia kolejnym szkodom i negatywnym dla zdrowia ludzi skutkom. Dotyczy to natychmiastowej kontroli, powstrzymania, usunięcia lub ograniczenia zanieczyszczeń albo innych szkodliwych czynników, a także podjęcia działań naprawczych.

W geoserwisie[21] prowadzonym przez GDOŚ widnieją trzy pozycje z terenu powiatu tczewskiego:

- jedno w Tczewie, status: zakończone postępowanie administracyjne,
- jedno w gminie wiejskiej Tczew (Szczerbięcin), status: postępowanie administracyjne w toku,
- jedno w gminie Pelplin (w Pelplinie), status: zakończone działania zapobiegawcze lub naprawcze.

6.8 GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Z dniem 1 lipca 2013 roku przestał obowiązywać system indywidualnego zawierania umów właściciela nieruchomości z odbiorcą odpadów, w zamian właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć

[21] https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true

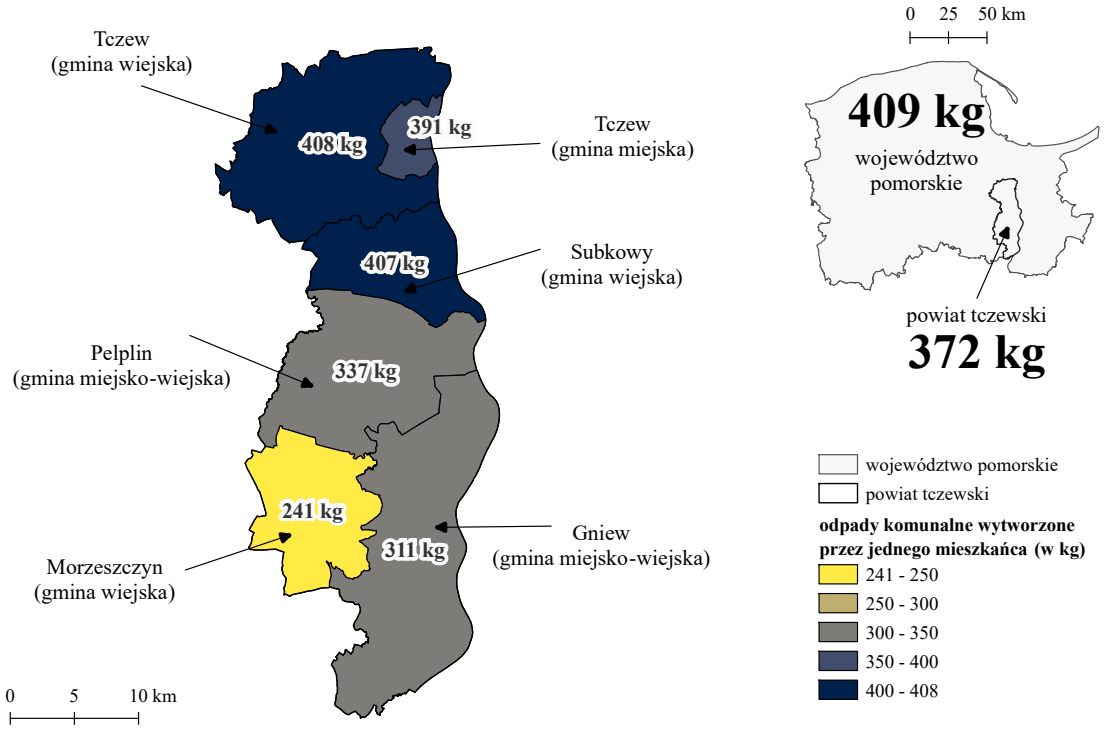
deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Obecnie mieszkańcy poszczególnych gmin zobowiązani są do ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (tzw. „opłaty śmieciowej"), natomiast gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy jakość usług. W 2019 roku z kolei został ustawowo zniesiony obowiązek przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania w danym regionie gospodarki odpadami. Oznacza to, że wskazane odpady komunalne mogą być przekazywane do instalacji na obszarze całego kraju, a nie tylko w wyznaczonym regionie. Na terenie wszystkich gmin powiatu tczewskiego prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów według następującego podziału:

a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
b) bioodpady,
c) papier,
d) tworzywa sztuczne, metale, odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
e) szkło,
f) tekstylia (od 2025 roku).

Obok wyżej wymienionych rodzajów odpadów komunalnych na terenie gmin funkcjonują także systemy odbierania takich odpadów jak: odpady wielkogabarytowe (w tym m.in. opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w formie zbiórek objazdowych), przeterminowane leki (np. pojemniki dostępne aptekach), zużyte baterie (np. pojemniki w Urzędach Gmin) czy gruz.

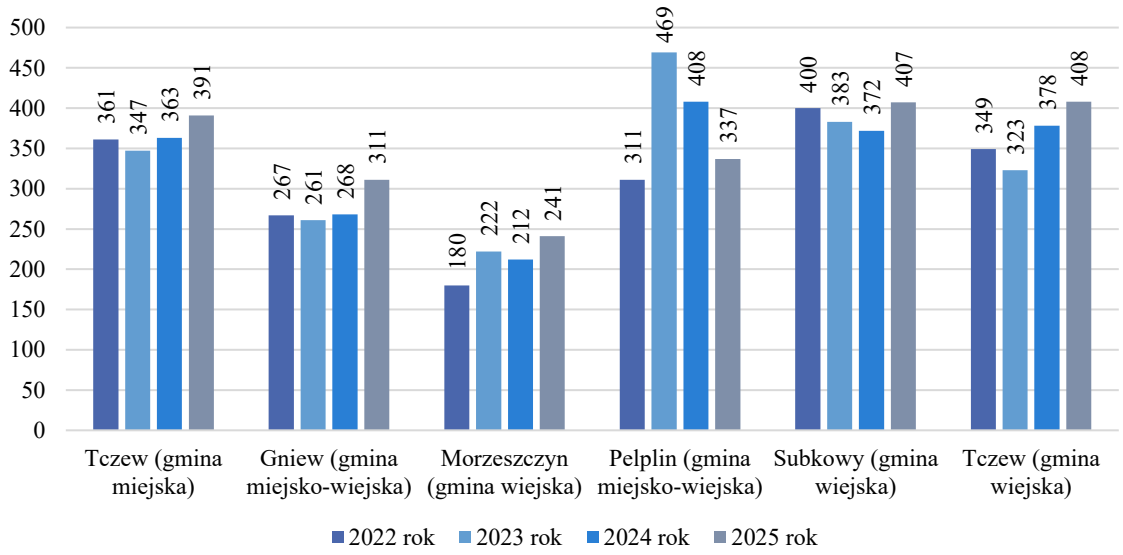
Uzupełnieniem systemu są Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, czyli tzw. PSZOK-i. Mieszkańcy gminy miejskiej Tczew, gminy wiejskiej Tczew oraz gminy Subkowy korzystają z obiektu zlokalizowanego w Tczewie przy ulicy Rokickiej 5a. Mieszkańcy gminy Pelplin oraz Morzeszczyn korzystają z PSZOK zlokalizowanego na terenie bazy firmy Pelkom Sp. z.o.o. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w gminie Gniew znajduje się przy ul. Franciszka Czarnowskiego 5 w Gniewie.

Średnio, każdy mieszkaniec powiatu wytwarza około 370 kg odpadów komunalnych – dane GUS za 2025 rok. Jest to wartość niższa od średniej dla województwa pomorskiego (409 kg). Statystycznie najwięcej odpadów komunalnych wytwarza mieszkaniec gminy wiejskiej Tczew (408 kg), a najmniej mieszkaniec gminy Morzeszczyn (241 kg). Dane dla poszczególnych gmin przedstawiono na rysunku 24. Ogólnie zauważalny jest trend wzrostowy ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przez mieszkańców poszczególnych gmin powiatu – wykres 9. W 2022 roku średnia dla powiatu wyniosła 337 kg natomiast w 2025 roku było to 35 kg więcej. Więcej odpadów oznacza wyższe zużycie surowców, energii oraz większą emisję zanieczyszczeń przy produkcji i późniejszym przetwarzaniu. Z drugiej strony wzrost ilości odpadów może świadczyć o uszczelnieniu systemu odbioru i przetwarzania odpadów komunalnych.

Rysunek 24 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg) w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego według danych za 2025 rok

Źródło: PRG, GUS, opracowanie własne

Wykres 9 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w kg w gminach powiatu tczewskiego w latach 2022-2025

Źródło: GUS, opracowanie własne

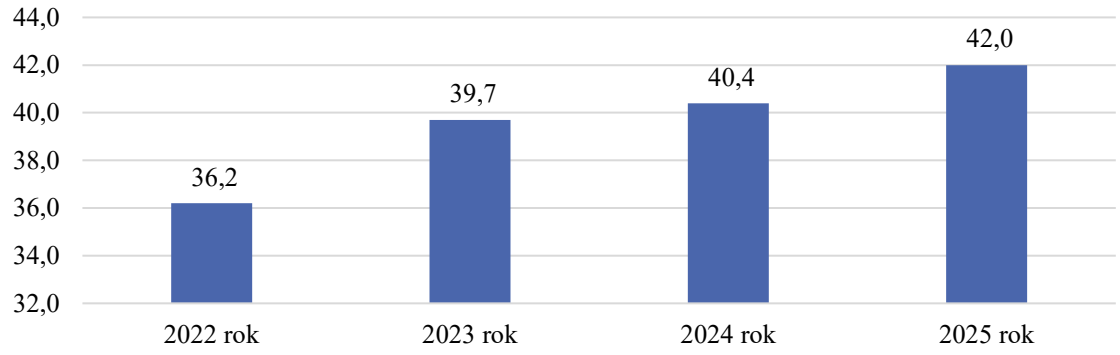
Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 przedstawiono w tabeli 20. W 2025 roku było to ok. 41 tys. ton odpadów, co oznacza, że względem 2022 roku ilość

ta wzrosła o ok. 9%. Co jednak istotne, dynamicznie rośnie ilość zebranych odpadów w sposób selektywny (najwyższy wzrost odnotowano w kategoriach „niebezpieczne", „tekstylia" oraz „metale"). Ilość zmieszanych odpadów ustabilizowała się w ostatnich latach na poziomie 23-24 tys. ton. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów stanowią aktualnie ok. 42% i udział ten systematycznie rośnie – wykres 10 – co jest zjawiskiem pozytywnym z punktu widzenia ochrony środowiska.

Tabela 20. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 (w tonach)

Pochodzenie odpadów	Rodzajów odpadów	Rok				% zmiana 2022-2025
		2022	2023	2024	2025	
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	ogółem powiat tczewski	13 674,07	15 355,67	15 889,03	17 219,24	26%
	papier i tektura	1 100,51	1 018,50	1 329,89	1 668,34	52%
	szkło	2 000,79	1 738,51	1 822,95	1 977,77	-1%
	tworzywa sztuczne	2 913,03	3 315,19	3 278,48	3 459,39	19%
	metale	12,73	16,47	22,48	33,9	166%
	tekstylia	18,66	18,44	23,92	84,83	355%
	niebezpieczne	0,8	0,56	1,86	3,99	399%
	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	101,74	121,18	145,54	130,76	29%
	wielkogabarytowe	902,24	1 103,58	1 368,79	1 456,63	61%
	biodegradowalne	4 918,59	5 361,92	5 944,69	6 631,75	35%
	baterie i akumulatory razem	0,82	1,57	1,65	1,12	37%
	zmieszane odpady opakowaniowe	113,88	66,42	77,44	77,82	-32%
	pozostałe	1 590,28	2 593,33	1 871,34	1 692,94	6%
	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne	80,86	44,16	61,98	44,59	-45%
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	ogółem powiat tczewski	24 075,57	23 322,61	23 464,61	23 774,74	-1%
Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku	ogółem powiat tczewski	37 749,64	38 678,28	39 353,64	40 993,98	9%

Źródło: GUS, opracowanie własne

Wykres 10 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (w %) w powiecie tczewskim w latach 2022-2025

Źródło: GUS, opracowanie własne

Od wejścia w życie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gminy powiatu tczewskiego systematycznie prowadzą kampanie informacyjne dotyczące zasad funkcjonowania systemu, segregacji odpadów czy harmonogramu wywozu odpadów.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, m.in. w celu ustalenia osiągniętych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

4 września 2021 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2024-2025 w zawarto w tabeli 21.

Tabela 21. Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2024-2025

Poziom / gmina	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]	
	2024 rok	2025 rok[22]
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	45,00%	55,00%
Tczew (gmina miejska)	46,17	50,24
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	44,00	55,03
Morzeszczyn (gmina wiejska)	40,12	44,00
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	49,00	32,00
Subkowy (gmina wiejska)	51,18	66,66
Tczew (gmina wiejska)	53,70	52,73
objaśnienia:		
	poziom został osiągnięty	
	poziom nie został osiągnięty	

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Wymagane prawem poziomy obowiązują od 2025 roku.

Tabela 22. Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2024-2025 poziomy składowania odpadów komunalnych

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]	
	2024 rok	2025 rok[23]
poziom składowania odpadów komunalnych	nie obowiązywał	30%
Tczew (gmina miejska)	16,15	12,11
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	23,49	15,50
Morzeszczyn (gmina wiejska)	29,20	22,00

[22] sprawozdania za 2025 rok są w trakcie weryfikacji, wykazany wynik może ulec zmianie
[23] sprawozdania za 2025 rok są w trakcie weryfikacji, wykazany wynik może ulec zmianie

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]	
	2024 rok	2025 rok[23]
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	24,00	brak wyliczenia
Subkowy (gmina wiejska)	23,00	18,42
Tczew (gmina wiejska)	18,40	13,36
objaśnienia:		
	poziom został osiągnięty	

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami" wymusza jego obliczenie. Osiągnięte w latach 2024-2025 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminach powiatu tczewskiego zaprezentowano w tabeli 23.

Tabela 23. Osiągnięte w latach 2024-2025 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]		
	do 16 lipca 2020 r.	2024 rok	2025 rok[24]
poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	35,0%		
Tczew (gmina miejska)	-	7,53	4,96
Gniew (gmina miejsko-wiejska)		9,53	6,12
Morzeszczyn (gmina wiejska)		15,92	8,49
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)		7,00	4,14
Subkowy (gmina wiejska)		13,00	7,55
Tczew (gmina wiejska)		17,40	0,58
objaśnienia:			
	poziom został osiągnięty – od 17 lipca 2020 r., Minister właściwy do spraw klimatu nie określił, w drodze rozporządzenia poziomów, których nie należy przekroczyć w kolejnych latach		

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Podsumowując zebrane dane i informacje należy wskazać, że choć gminy powiatu tczewskiego w rocznych analizach stanu gospodarki odpadami podkreślają prawidłową wielopłaszczyznową działalność pomiędzy daną gminą a podmiotami odbierającymi odpady, dotrzymywanie rosnących z roku na rok poziomów recyklingu stanowi dla nich duży problem.

6.9 ODPADY INNE NIŻ KOMUNALNE

Na terenie powiatu tczewskiego wytwarzane są nie tylko odpady komunalne. Odpady inne niż komunalne wytwarzane są m.in. w rolnictwie, przetwórstwie, warsztatach czy działalności handlowo – usługowej. Odpady z działalności rolniczej takie jak: środki ochrony roślin i opakowania po nich, worki po nawozach, sznurki, folie, skrzynki, opony ciągnikowe, od przyczep i innych maszyn rolniczych, przepracowane oleje silnikowe, resztki roślin z upraw i inne odpady pochodzące z działalności rolniczej powinny zostać przekazane w ramach indywidualnych umów z podmiotami, które zajmują się ich zagospodarowaniem i posiadają stosowne zezwolenia. Część odpadów rolnicy mogą oddawać przy zakupie nowych produktów np. opakowania po środkach ochrony roślin i nawozach. Zgodnie z przepisami to na wytwórcy odpadów (w tym przypadku rolniku) w ramach świadczenia usługi wymiany, spoczywa obowiązek

[24] sprawozdania za 2025 rok są w trakcie weryfikacji, wykazany wynik może ulec zmianie

ich prawidłowego zagospodarowania. Gminy powinny udostępniać na stronach internetowych oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o adresach punktów zbierania odpadów folii, sznurka oraz opon, powstających w gospodarstwach rolnych lub zakładów przetwarzania takich odpadów.

Pojawiającym się problemem jest także podrzucanie odpadów z demontażu samochodów (zderzaki, tapicerka, itp.). Należy zauważyć, że odpady z demontażu pojazdów nie są odpadami komunalnymi i nie wolno składować ich w kontenerach na odpady komunalne. Tego rodzaju odpady nie są odbierane w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji określa zasady postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji powinien przekazać go wyłącznie do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów. Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu lub przedsiębiorca prowadzący punkt zbierania pojazdów powinien zapewniać bezpieczne dla środowiska i zdrowia ludzi przetwarzanie pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów. Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu lub przedsiębiorca prowadzący punkt zbierania pojazdów jest obowiązany do przyjęcia będących odpadami części samochodów osobowych z nich usuniętych. Za przyjęcie będących odpadami części samochodów osobowych z nich usuniętych w trakcie naprawy może pobrać opłatę. Co ważne, artykuł 53a wymienionej ustawy określa, że podlega karze pieniężnej od 15 000 do 500 000 zł ten, kto poza stacją demontażu dokonuje:

- usunięcia z pojazdów wycofanych z eksploatacji elementów lub substancji niebezpiecznych, w tym płynów,
- wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia lub części nadających się do ponownego użycia,
- wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji elementów nadających się do odzysku lub recyklingu.

Kary pieniężne, wymierza w drodze decyzji Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Innym problemem jest ustawianie w miejscach do tego nieprzeznaczonych odpadów z demontażu lodówek, telewizorów i innego sprzętu AGD i RTV, co może wynikać z braku wiedzy właścicieli nieruchomości w zakresie możliwości pozbycia się takich odpadów w sposób prawidłowy. Stąd należy przypomnieć, że sprzęt AGD i RTV można oddać sprzedawcy podczas zakupu nowego sprzętu tego samego rodzaju, np. kupując nową lodówkę, pralkę czy telewizor, stary sprzęt sprzedawca ma obowiązek odebrać bezpłatnie (zwykle w sprzedaży internetowej dostępna jest opcja, którą można od razu zaznaczyć przy zakupie sprzętu). Małe sprzęty, żarówki, baterie itp. można oddać do niektórych dużych sklepów posiadających pojemniki do zbiórki drobnych elektroodpadów. Na rynku funkcjonują też firmy zajmujące się odbiorem sprzętu AGD i RTV, często odbiór jest świadczony bezpłatnie. Wiedzę dotyczącą możliwości oddania odpadów problemowych powinno się rozpowszechniać np. w lokalnych gazetach, na stronach internetowych czy podczas spotkań z sołtysami itp.

Od 1 stycznia 2020 r. wszystkie obowiązki ewidencyjne i sprawozdawcze w zakresie gospodarki odpadami realizowane są wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (baza BDO), prowadzonej przez ministra właściwego do spraw

klimatu. Integralną część bazy stanowi rejestr BDO, obejmujący podmioty wprowadzające produkty, produkty w opakowaniach oraz gospodarujące odpadami. System został wprowadzony, aby uszczelnić krajowy rynek odpadów, skuteczniej przeciwdziałać szarej strefie i dzikim wysypiskom oraz ułatwić monitorowanie poziomów recyklingu.

Zgodnie z Bazą danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) (stan na wrzesień 2026 r.) adres zamieszkania lub siedzibę w powiecie tczewskim posiada 1 636 podmiotów wpisanych do rejestru BDO. Biorąc pod uwagę miejsce prowadzenia działalności w rejestrze BDO znajduje się 1 930 podmiotów prowadzących działalność na terenie powiatu tczewskiego. Duża liczba podmiotów objętych rejestrem BDO odzwierciedla wysoką aktywność gospodarczą powiatu – skala ta wymaga sprawnego nadzoru nad ewidencją i sprawozdawczością odpadów oraz dobrze zorganizowanego systemu kontroli i doradztwa środowiskowego dla przedsiębiorców. Odpowiednie wsparcie i egzekwowanie przepisów są kluczowe, aby ograniczyć ryzyko nieprawidłowego gospodarowania odpadami i zapewnić osiąganie ustawowych poziomów recyklingu i odzysku. Niewłaściwe gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, zwłaszcza odpadami niebezpiecznymi, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń środowiskowych. Nieodpowiednie magazynowanie, nielegalne składowanie czy nieprawidłowe unieszkodliwianie takich odpadów może prowadzić do skażenia gleby i wód oraz długotrwałych szkód zdrowotnych. Ograniczenie tego ryzyka wymaga konsekwentnego stosowania i kontroli systemu pozwoleń oraz zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami wydawanych przez uprawnione organy (w tym Starostę Tczewskiego).

6.10 AZBEST

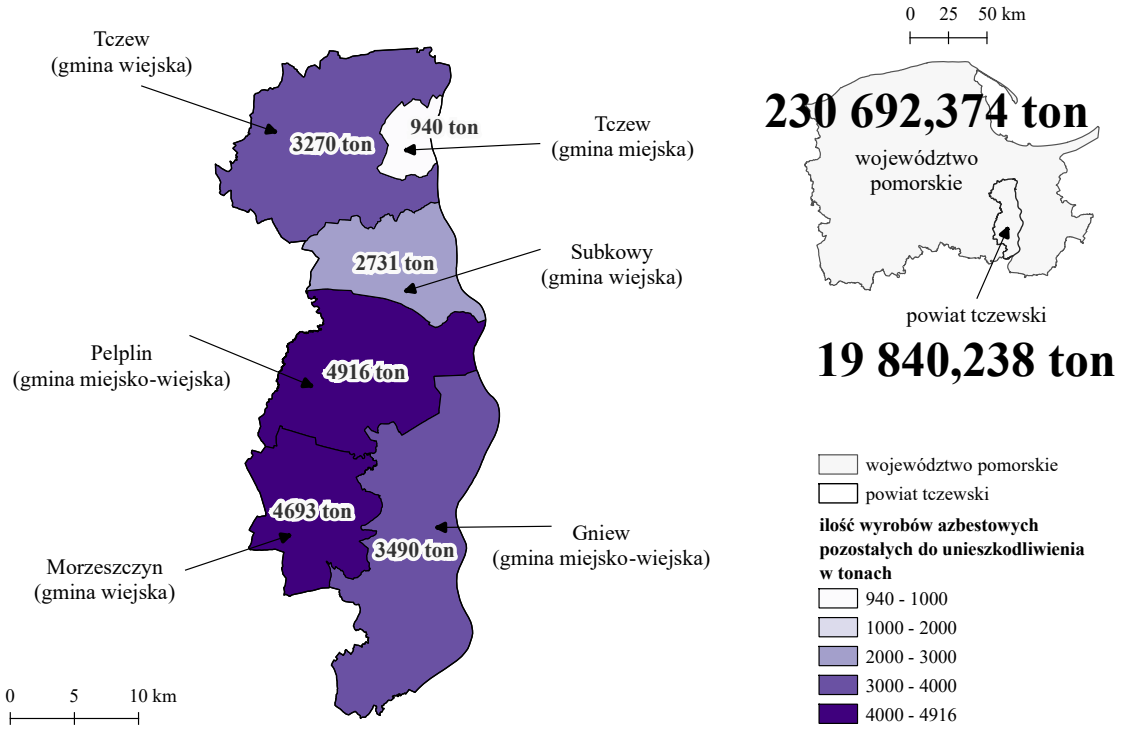
Na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest[25], w 1998 roku w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W dniu 14 lipca 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę pn. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032", a następnie dnia 15 marca 2010 r. przyjęto uchwałę nr 39/2010 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032". Tak długi okres obowiązywania programu został przyjęty ze względu na trwałość płyt azbestowo – cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie oraz ich znaczne rozproszenie na terenie kraju. Dodatkowo czas ten wydłuża konieczność ponoszenia przez właścicieli nieruchomości, urządzeń oraz instalacji wysokich kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, a także nieuniknionych kosztów związanych z zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, które zastąpią usunięte wyroby.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032" jest prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii Baza

[25] tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 1680 (https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001680)

Azbestowa[26]. Zgodnie z nią (dostęp na wrzesień 2026 r.) na omawianym terenie zinwentaryzowano 23 986,352 ton wyrobów zawierających azbest – głównie pod postacią falistych płyt azbestowo-cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe). Ilość wyrobów azbestowych dotychczas usuniętych i unieszkodliwionych wynosi 4 146,114 ton, a ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia to wciąż 19 840, 238 ton (ok. 83% ogółu zinwentaryzowanych wyrobów) – najwięcej w gminie Morzeszczyn (blisko 5 tys. ton), a najmniej w gminie miejskiej Tczewie (ok. 940 ton). Dane dla poszczególnych gmin zaprezentowano na rysunku 25. Należy zaznaczyć, że podane wartości w dużej mierze zależą od stopnia zinwentaryzowania wyrobów zawierających azbest.

Rysunek 25 Masa wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia (w tonach) w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, Baza Azbestowa, opracowanie własne

Wyroby zawierające azbest są sukcesywnie usuwane z terenu powiatu tczewskiego przy wsparciu środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Działania związane z ich unieszkodliwianiem powinny być w najbliższych latach kontynuowane.

[26] https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/

6.11 SKŁADOWISKA ODPADÓW

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew z dwoma instalacjami komunalnymi:

- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielania z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Podmiotem zarządzającym jest Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o.

Na omawianym terenie nie występują inne czynne składowiska odpadów komunalnych. Wszystkie nieczynne składowiska zostały zrekultywowane.

6.12 ZASOBY PRZYRODNICZE

6.12.1 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach.

W granicach omawianego obszaru znajduje się wiele obszarowych form ochrony przyrody. Opisano je poniżej.

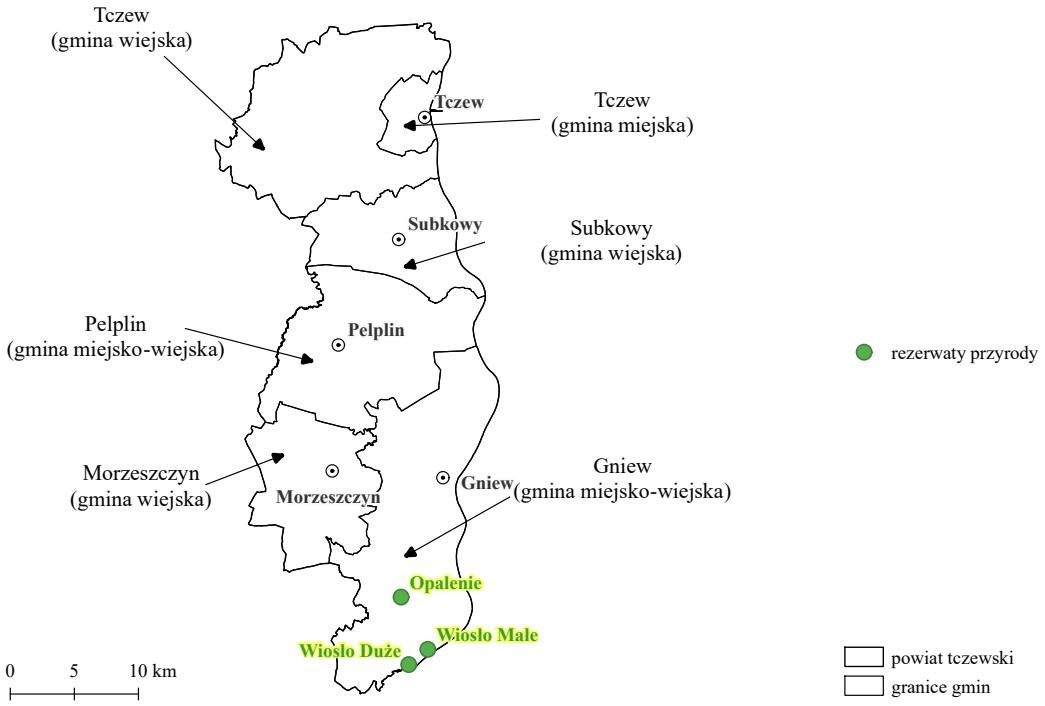
REZERWATY PRZYRODY

W granicach powiatu tczewskiego, w gminie Gniew, znajdują się trzy rezerwaty:

- Wiosło Małe,
- Wiosło Duże oraz
- Opalenie.

Rezerwat przyrody Wiosło Małe to florystyczny rezerwat przyrody. Rezerwat utworzono w celu ochrony rzadkich gatunków stepowo-leśnych, które wypierane są przez roślinność krzewiastą i drzewiastą oraz inną roślinność zielną. Rezerwat przyrody Wiosło Duże to leśny rezerwat przyrody, którego celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska roślin kseroermicznych oraz fragmentów naturalnych zespołów leśnych. Rezerwat przyrody Opalenie jest również rezerwatem leśnym. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie fragmentu grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*, stanowiska cennych gatunków roślin, w szczególności groszku wielkoprzy-

listkowego *Lathyrus pisiformis*. W 2025 roku dla rezerwatu przyrody Wiosło Duże ustanowiono plan ochrony do 2045 roku[27]. Lokalizacje obszarów wskazano na rysunku 26.

Rysunek 26 Rezerwaty przyrody w powiecie tczewskim

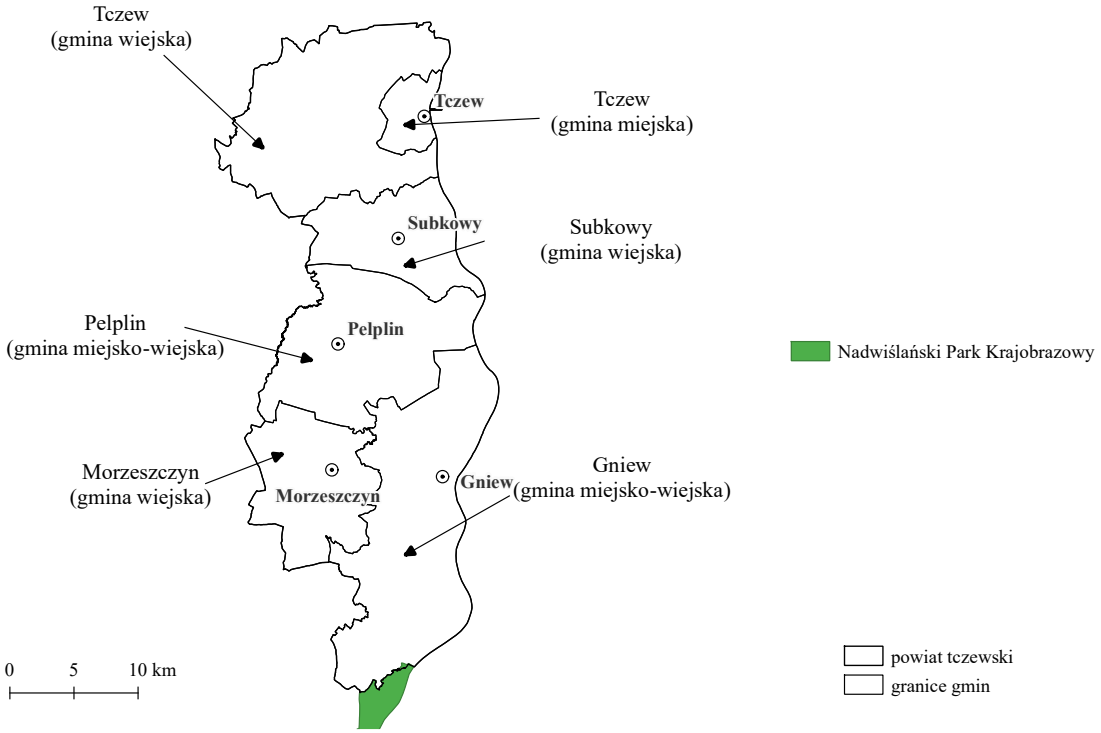
Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

PARK KRAJOBRAZOWY

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się także niewielki fragment Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego. Park został powołany w 1993 roku dla zachowania mozaikowatości krajobrazu lewobrzeżnej części Doliny Dolnej Wisły[28]. W ostatnich latach (2024-2025) nie podejmowano nowych aktów prawnych w sprawie tej formy ochrony przyrody. Lokalizację wskazano na rysunku 27.

[27] Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wiosło Duże"

[28] Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 11 poz. 143 z dnia 9 sierpnia 1993 r.

Rysunek 27 Lokalizacja Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się bogaty system obszarów chronionego krajobrazu (OChK):

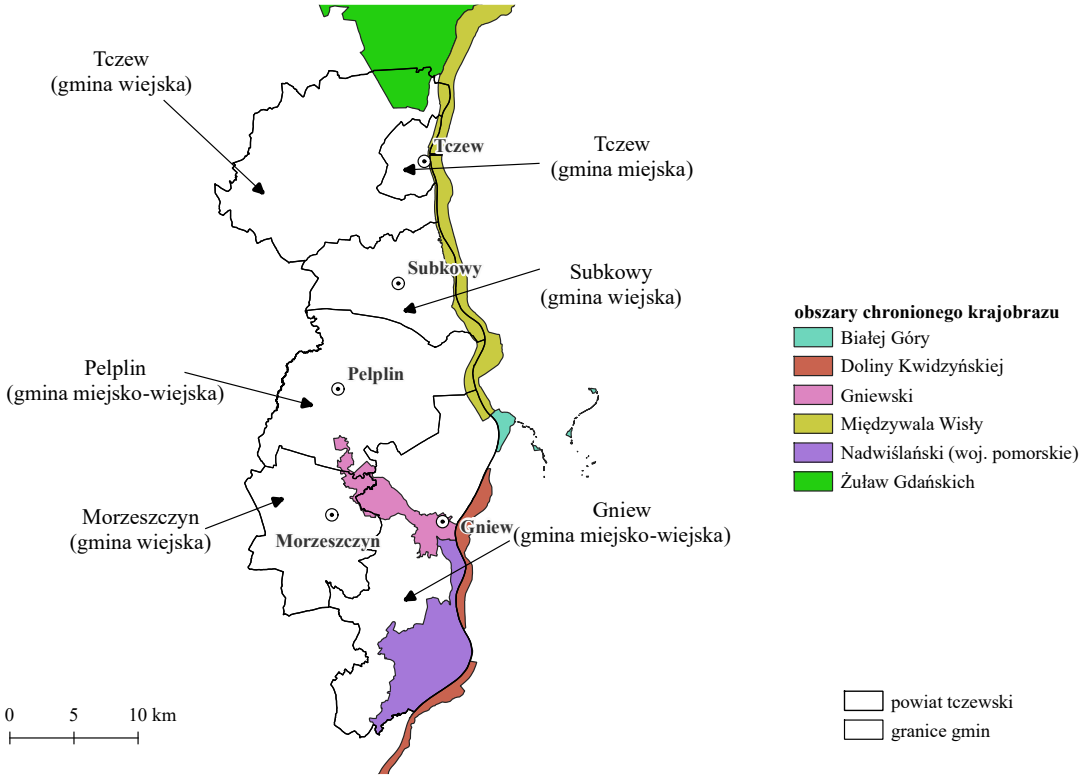
- Białej Góry,
- Doliny Kwidzyńskiej,
- Gniewski,
- Międzywala Wisły,
- Nadwiślański (woj. pomorskie),
- Żuław Gdańskich.

Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry obejmuje tereny międzyrzecza Wisły – Leniwki i Nogatu oraz tereny położone między Nogatem a ścianą lasu rosnącego na zboczu doliny Wisły na linii Biała Góra-Uśnice. Na terenach otwartych dominują pola uprawne i użytki zielone. **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej** obejmuje międzywale Wisły na całej długości Doliny Kwidzyńskiej. Krajobraz tego obszaru ma wiele elementów typowych dla terenów nadrzecznych i zalewowych ze zróżnicowaną roślinnością. Siedliska lasu łęgowego z liczną olszą czarną posiadają wiele starodrzewu. Na krawędziach doliny utworzyły się wydmy z typową roślinnością kserotermiczną. **Gniewski Obszar Chronionego Krajobrazu** obejmuje z kolei dolinę dolnej Wierzycy i otaczające ją lasy. Wierzyca w dolnym odcinku tworzy urozmaiconą pod względem morfologicznym dolinę rzeczną za szczególnie interesująco ukształtowanymi zboczami. Dolinę otacza falista morena denna z licznymi zagłębieniami bezodpływowymi.

Obszar Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły położony jest na terenie miast: Gdańsk i Tczew oraz gmin: Cedry Wielkie, Stegna, Ostaszewo, Suchy Dąb, Tczew, Lichnowy, Miłoradz, Subkowy, Pelplin, Gniew i Sztum. Celem ochrony jest zachowanie naturalnego środowiska, które jednocześnie jest ekstensywnie użytkowane rolniczo oraz unikatowe w skali regionu, jeśli chodzi o walory krajobrazowe. W 2024 roku zweryfikowano jego granice oraz walory krajobrazowe. Podczas VII sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego radni przyjęli uchwałę dotyczącą Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły – Uchwała Nr 83/VII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2024 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły (Dz. U. Woj. Pomorskiego z dnia 17 października 2024 roku, poz. 4335[29]). **Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzono dla ochrony terenów o dużych walorach krajobrazowych i biocenotycznych. Znajduje się na terenie Pojezierza Starogardzkiego i fragmentarycznie Doliny Dolnej Wisły. W większości pokryty jest lasem. Teren silnie porozcinany przez dolinki erozyjne cechuje się dużymi deniwelacjami. Bogactwo morfologiczne jest wynikiem położenia obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie wysoczyzny morenowej. W szacie roślinnej dominują bory sosnowe, ale występują tu także lasy dębowo-grabowe oraz ciepłolubne dąbrowy. Ponadto występuje tu szereg gatunków stepowych o charakterze kserotermicznym. **Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich** obejmuje cały teren Żuław Gdańskich z wyjątkiem jego północno zachodniego skraju. Podstawowym walorem krajobrazu jest rozbudowana sieć hydrologiczna oraz unikatowa w skali kraju powierzchnia budowana przez namuły Wisły. W granicach powiatu tczewskiego znajduje się jego południowy fragment. W 2022 roku przyjęto w sprawie tej formy ochrony przyrody Uchwałę Nr 569/XLV/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 lipca 2022 roku, poz. 3207[30]).

Lokalizacje omówionych obszarów chronionego krajobrazu wskazano na rysunku 28.

[29] https://edziennik.gdansk.uw.gov.pl/legalact/2024/4335/
[30] https://edziennik.gdansk.uw.gov.pl/legalact/2022/3207/

Rysunek 28 Obszary chronionego krajobrazu w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

OBSZARY NATURA 2000

W granicach powiatu tczewskiego znajdują się także cztery obszary Natura 2000:

- Dolina Dolnej Wisły,
- Dolna Wisła,
- Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim,
- Waćmierz.

Obszar Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły (PLB040003) – ma status obszaru specjalnej ochrony ptaków. Obszar został wyznaczony w 2004 r. (zmiana granic nastąpiła w 2007 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r. (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr 25, poz. 133]). Obszar rozciągnięty jest wzdłuż ponad 260 kilometrowego odcinka rzeki Wisły. Na niektórych jej odcinkach obecne są liczne mielizny i wyspy, odsłaniane szczególnie podczas niskiego stanu wody. W wielu miejscach na obszarze międzywala znajdują się rozległe podmokłe łąki. Na terasie zalewowej obecne są starorzecza i pozostałości lasów łęgowych. Ostoja stanowi teren lęgowy dla ok. 180 gatunków ptaków, a także stanowi bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących.

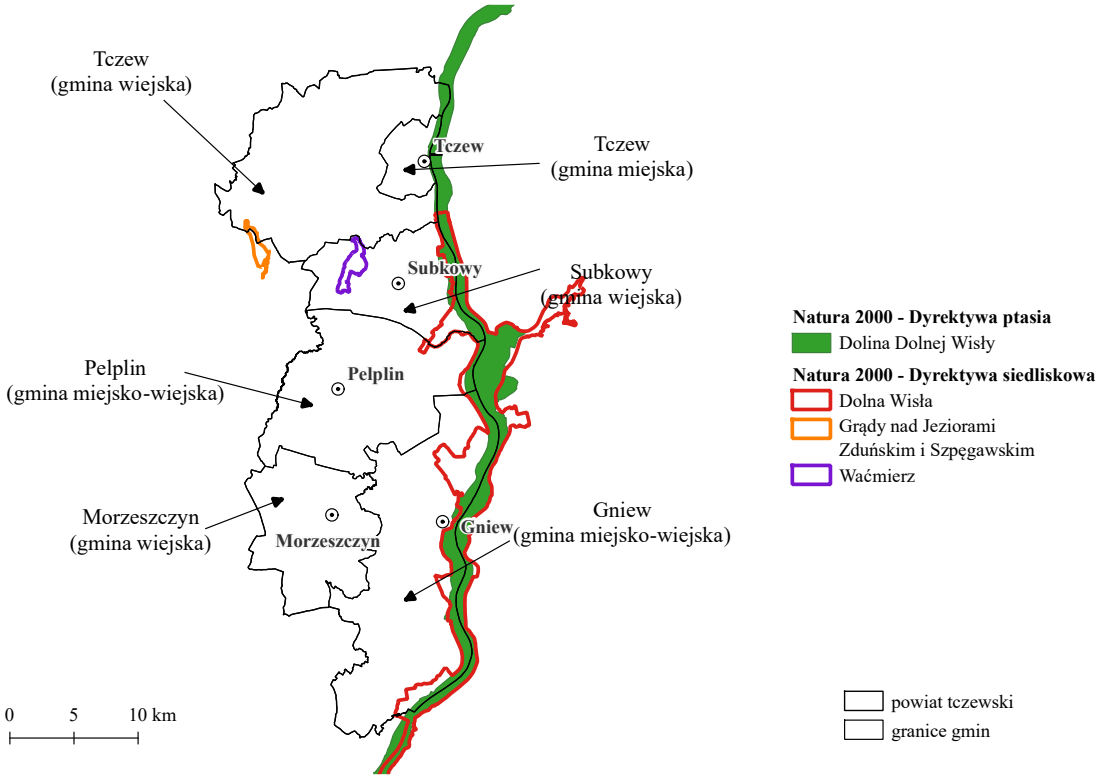
Obszar Natura 2000 Dolna Wisła (PLH220067) obejmuje fragment doliny Wisły w jej dolnym biegu, od południowej granicy woj. pomorskiego do Mostu Knybawskiego na południe od Tczewa. Poza tym w granicach ostoi znajduje się również górny odcinek Nogatu od śluzy w Białej Górze do śluzy pod Wielbarkiem. Wisła w granicach ostoi płynie szerokim korytem, niemal w całości ujętym w obwałowania.

Jedynie na kilku odcinkach lewy brzeg pozbawiony jest sztucznych ograniczeń przeciwpowodziowych, tj. na północy w rejonie Subków, w okolicy Gniewa i Jaświsk oraz na południe od wsi Opalenie. Naturalny pozostał również prawy brzeg Nogatu w pobliżu wsi Węgry. W pozostałych miejscach doliny Wisły wybudowano wysokie wały przeciwpowodziowe, oddzielające koryto rzek od miejscami szerokiego dna doliny. Obecnie, jedynie na obszarze międzywala zachodzą współczesne procesy rzeczne, dlatego zachowało się tu wiele różnej wielkości starorzeczy, otoczonych zaroślami wierzbowymi oraz pozostałościami rozległych niegdyś lasów łęgowych. Poza tym dno doliny jest zmeliorowane i poddane pod uprawę. Na odcinkach pozbawionych umocnień przeciwpowodziowych zbocza doliny tworzą niekiedy wysokie skarpy, na których utrzymują się ciepłolubne murawy oraz grądy. Oprócz wciąż wysokich wartości przyrodniczych, cały omawiany rejon ma duże znaczenie zarówno krajobrazowe, ze względu na rozległe formy terenowe, jak i kulturowe, ponieważ zachowało się tu wiele zabytków związanych z działalnością człowieka, takich jak zamki krzyżackie, obiekty hydrotechniczne, zabudowa i cmentarze mennonickie oraz liczne grodziska. W latach 2023-2024 nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody.

Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim (PLH220067) to niewielki obszar Natura 2000 odznaczający się urozmaiconą rzeźbą terenu. Obejmuje on zbocza rynny szpęgawsko-rywałdzkiej, o zróżnicowanym nachyleniu (miejscami bardzo strome) oraz fragmenty falistej wierzchowiny morenowej z dolinami kilku niedużych cieków, uchodzących do Jez. Zduńskiego oraz kilka małych, zabagnionych zagłębień wytopiskowych. Około 90% całego obszaru zajmuje siedlisko subatlanyckiego grądu. W granicach obszaru występują też płaty siedliska łęgu jesionowo-olszowego nad ciekami uchodzącymi do jeziora oraz fragment łąki ziołoroślowej nad Szpęgawą wypływającą z Jez. Zduńskiego. Znajduje się tu również wyżynne grodzisko średniowieczne, pokryte lasem, z zestawem interesujących gatunków roślin naczyniowych. Dla tego obszaru Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowisk w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2026 r. ustanowiono plan zadań ochronnych.

Ostatni **obszar Natura 2000 – Waćmierz (PLH220031)** – to falisty teren, zagospodarowany rolniczo, gdzie wśród pól rozrzucone są zagłębienia z torfowiskami, eksploatowanymi w przeszłości. Występują na nich zbiorniki o charakterze dystroficznym, zasiedlone przez strzeblę błotną (gatunek ryby). Obszar ma kształt wydłużony w kierunku północ - południe, przecięty równoleżnikowo odcinkiem szosy do Waćmierza. Pojedynczo rozrzucone gospodarstwa znajdują się przy granicy lub na obrzeżach obszaru.

Lokalizację obszarów Natura 2000 wskazano na rysunku 29.

Rysunek 29 Obszary Natura 2000 w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W granicach powiatu znajduje się także sześć użytków ekologicznych:

a) trzy w gminie wiejskiej Tczew
- Szczerbięcińskie Jeziorko Strzebli,
- Szczerbięcińskie mokradła,
- Szczerbięcińskie sieweczki

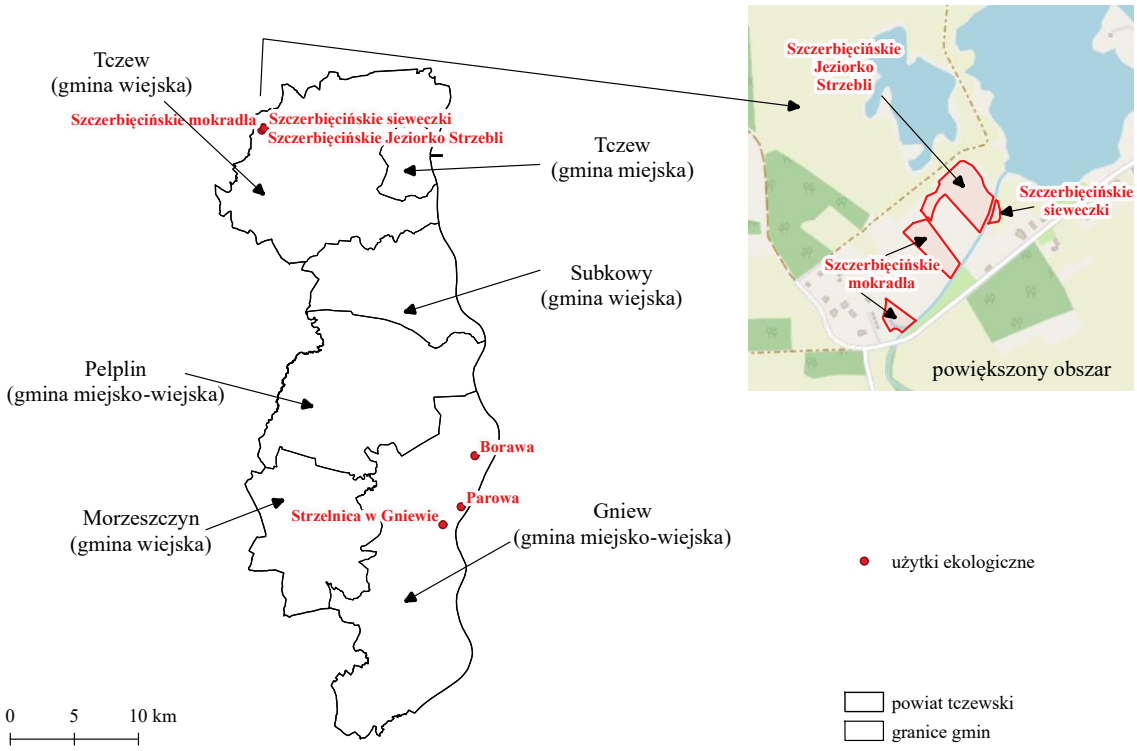
b) trzy w gminie Gniew:
- Borawa,
- Parowa,
- Strzelnica w Gniewie.

Celem ochrony użytku ekologicznego **Szczerbięcińskie Jeziorko Strzebli** jest ochrona zbiorowisk wodnych, nawodnych, łąkowych oraz łęgowych stanowiących siedliska zagrożonych i rzadkich gatunków fauny i flory, a w szczególności strzebli błotnej (przekopowej) Eupallasella percnurus (Pallas). Celem ochrony użytku ekologicznego **Szczerbięcińskie mokradła** jest ochrona zbiorowisk wodnych, nawodnych, torfowiskowych oraz łęgowych stanowiących siedliska zagrożonych i rzadkich gatunków fauny i flory. Użytek ekologiczny **Szczerbięcińskie sieweczki** ma z kolei chronić przede wszystkim sieweczkę rzeczną (gatunek ptaka). Obszary te zostały utworzone w 2021 roku, nadzór nad nimi sprawuje Wójt Gminy Tczew.

Użytek ekologiczny **Borawa** to bardzo cenny obszar starorzecza Borawy – rzeki, która niegdyś okalała dawną wyspę, obecnie obszar wokół miejscowości Kuchnia. Obszar ten obecnie stanowi rozległe

trzcinowisko i jest niezwykle wartościowym pod względem przyrodniczym siedliskiem. Użytek ekologiczny **Parowa** to z kolei siedlisko przyrodnicze rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Użytek ekologiczny **Strzelnica w Gniewie** to cenne zimowisko nietoperzy. Celem utworzenia tej formy ochrony przyrody jest zachowanie tego stanowiska.

Lokalizacje użytków ekologicznych zlokalizowanych na terenie powiatu tczewskiego wskazano na rysunku 30.

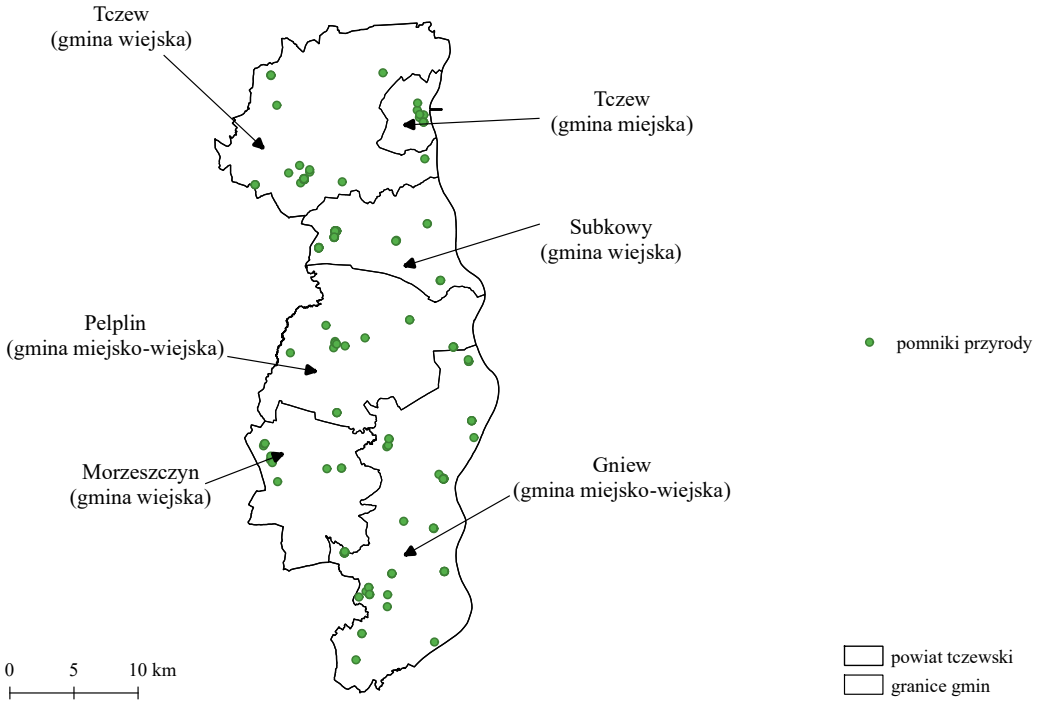

Rysunek 30 Użytki ekologiczne w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. W granicach powiatu tczewskiego zlokalizowanych jest aktualnie 90 pomników przyrody, z czego zdecydowaną większość stanowią pojedyncze drzewa. W ostatnich latach na terenie gminy miejskiej Tczew ustanowiony został nowy pomnik przyrody o nazwie „Ryszard" (Uchwała nr LV/659/2023 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody). Lokalizacje pomników przyrody w powiecie wskazano na rysunku 31.

Rysunek 31 Pomniki przyrody w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

Tabela 24. Liczba pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w latach 2024-2025

Gmina	Liczba pomników na koniec roku sprawozdawczego	
	2024 r.	2025 r.
Powiat tczewski	90 szt.	90 szt.
Tczew (gmina miejska)	9 szt.	9 szt.
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	26 szt.	26 szt.
Morzeszczyn (gmina wiejska)	10 szt.	10 szt.
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	13 szt.	13 szt.
Subkowy (gmina wiejska)	18 szt.	18 szt.
Tczew (gmina wiejska)	14 szt.	14 szt.

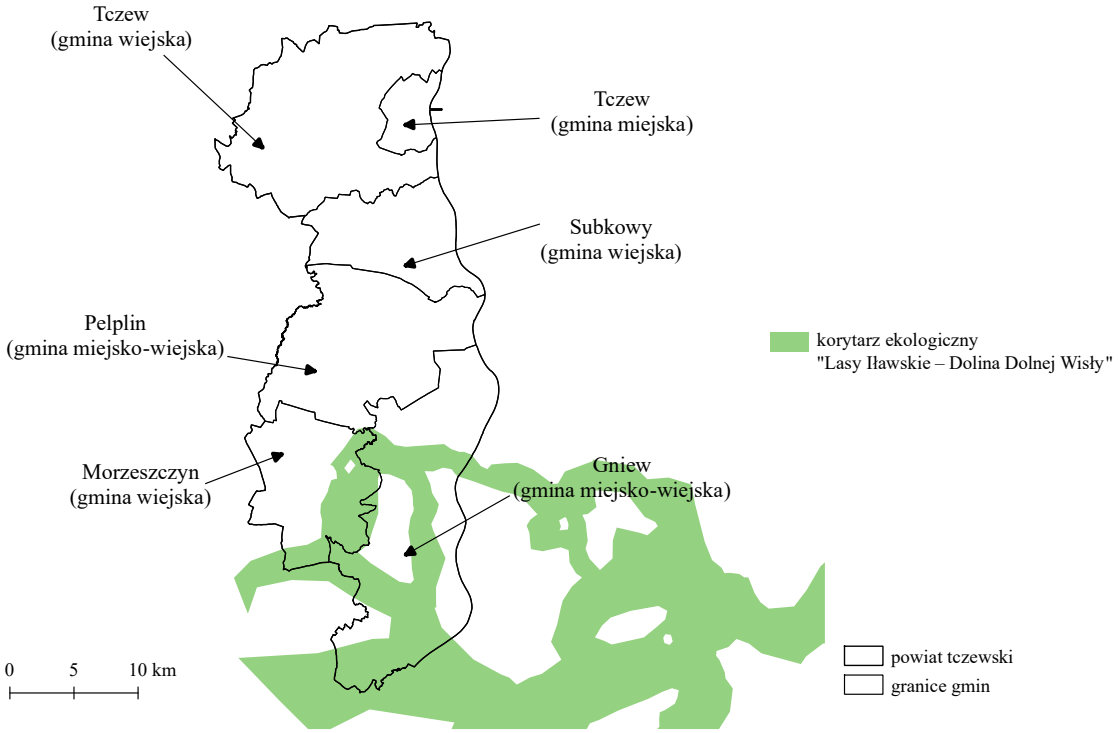
Źródło: CRFOP, opracowanie własne

6.12.2 KORYTARZE EKOLOGICZNE

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

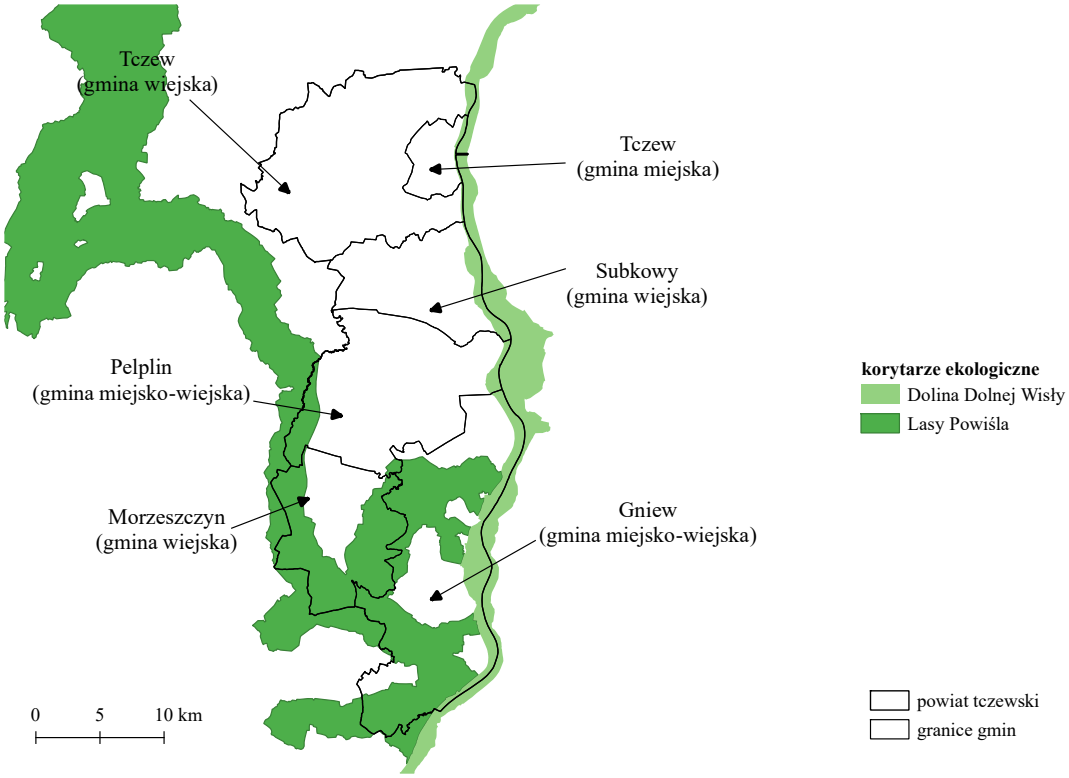
Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach: ETAP I – w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków oraz ETAP II – w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

W kontekście Etapu I południowa część powiatu zlokalizowana jest w granicach korytarza ekologicznego „Lasy Iławskie – Dolina Dolnej Wisły” – rysunek 32. Mając na uwadze Etap II przez obszar przebiegają dwa korytarze: „Lasy Powiśla oraz „Dolina dolnej Wisły” – rysunek 33.

Rysunek 32 Korytarz ekologiczny „Lasy Iławskie – Dolina Dolnej Wisły”
wyznaczony w ramach Etapu I

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

Rysunek 33 Korytarze ekologiczne „Lasy Powiśla” oraz „Dolina Dolnej Wisły”
wyznaczone w ramach Etapu II

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

6.12.3 TERENY ZIELENI I ZADRZEWIENIA

Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 21 Ustawy o ochronie przyrody tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Natomiast zadrzewienia to pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy o lasach lub plantacją, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu. Zadrzewienia stanowią ostoję różnorodności biologicznej, są schronieniem dla licznych gatunków ptaków, nietoperzy i owadów, zarówno w krajobrazie półnaturalnym, jak i antropogenicznym. Przyczyniają się do poprawy warunków życia ludzi, ponieważ kształtują warunki wodne i mikroklimatyczne, istotnie wpływają na poprawę stanu środowiska oraz podnoszą walory estetyczne otoczenia.

Powierzchnie terenów zielonych w powiecie stanowią parki, zieleńce, zieleń uliczna, zieleń osiedlowa oraz lasy gminne. W kolejnej tabeli (25) przedstawiono ich strukturę. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem danej gminy wartość maksymalną przyjmuje w gminie miejskiej Tczew – ok. 5% ogółu powierzchni, w pozostałych gminach nie przekracza 1%.

Tabela 25. Statystyki terenów zieleni w powiecie tczewskim w latach 2022-2025

Wymiar		Jednostka miary	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
parki spacerowo - wypoczynkowe	obiekty	szt.	10	10	10	10
parki spacerowo - wypoczynkowe	powierzchnia	ha	58,59	58,59	58,59	58,59
zieleńce	obiekty	szt.	152	152	152	152
zieleńce	powierzchnia	ha	148,69	148,69	148,69	148,69
zieleń uliczna	powierzchnia	ha	52,48	52,48	52,48	52,55
tereny zieleni osiedlowej	powierzchnia	ha	67,58	67,58	brak danych	brak danych
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	powierzchnia	ha	274,86	274,86	brak danych	brak danych
cmentarze	obiekty	szt.	32	32	32	32
cmentarze	powierzchnia	ha	33,21	34,01	34,01	34,01

Wymiar		Jednostka miary	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
lasy gminne	powierzchnia	ha	23,20	23,20	23,20	brak danych
pozostałe tereny zieleni	obiekty	szt.	brak danych	brak danych	brak danych	11
pozostałe tereny zieleni	powierzchnia	ha	brak danych	brak danych	brak danych	28,30

Źródło: GUS, opracowanie własne

Sprawy dotyczące terenów zieleni i zadrzewień, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 12 ustawy o samorządzie gminnym należą do zadań własnych gminy. Obowiązki organów administracji samorządowej w zakresie zieleni gminnej i drzew uregulowane zostały w rozdziale 4 Ustawy o ochronie przyrody, pod nazwą „Ochrona terenów zieleni i zadrzewień". Co do zasady, usunięcie drzew lub krzewów z nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (art. 83a ust. 1 w związku z art. 83 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody) na wniosek posiadacza nieruchomości, na której rosną drzewa. Gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków, zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków. W przypadku, gdy drzewa rosną na nieruchomościach należących do gminy zezwolenie takie wydaje starosta (art. 90 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody), a gdy na nieruchomości będącej własnością miasta na prawach powiatu zezwolenie takie wydaje marszałek województwa (art. 90 ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody). Przepisy Ustawy o ochronie przyrody dopuszczają także w określonych warunkach uproszczoną procedurę dla osób fizycznych – zamiast wnioskować o zezwolenie, wystarczy zgłosić zamiar usunięcia drzewa, jeśli wycinka nie jest związana z działalnością gospodarczą.

6.12.4 GRUNTY LEŚNE I GOSPODARKA LEŚNA

Gruntami leśnymi, w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są grunty: określone jako lasy w przepisach o lasach, zrekultywowane dla potrzeb gospodarki leśnej oraz pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych. Ochrona gruntów leśnych polega na:

1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze,
2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,
3) przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
4) poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produkcyjności,
5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

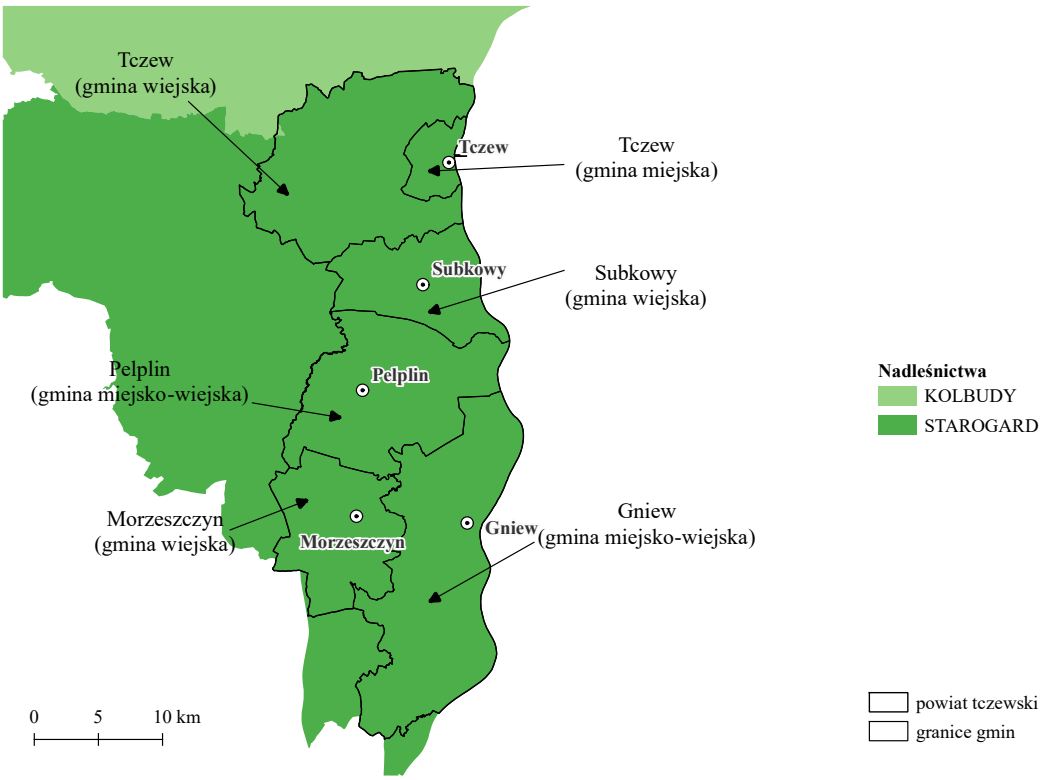
Powiatowy wykaz użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy bonitacyjne oraz grupy rejestrowe wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 roku wskazuje, że powierzchnia lasów na terenie powiatu

wynosi ok. 10,5 tys. ha, z czego zdecydowaną większość stanowią grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – 9,2 tys. ha (ok. 88%).

Omawiany obszar administracyjne znajduje się w zasięgu dwóch Nadleśnictw:

1) Kolbudy – tylko niewielki fragment w północnej części powiatu w gminie wiejskiej Tczew,
2) Starogard – pozostała część powiatu.

Informacje zobrazowano na rysunku 34.

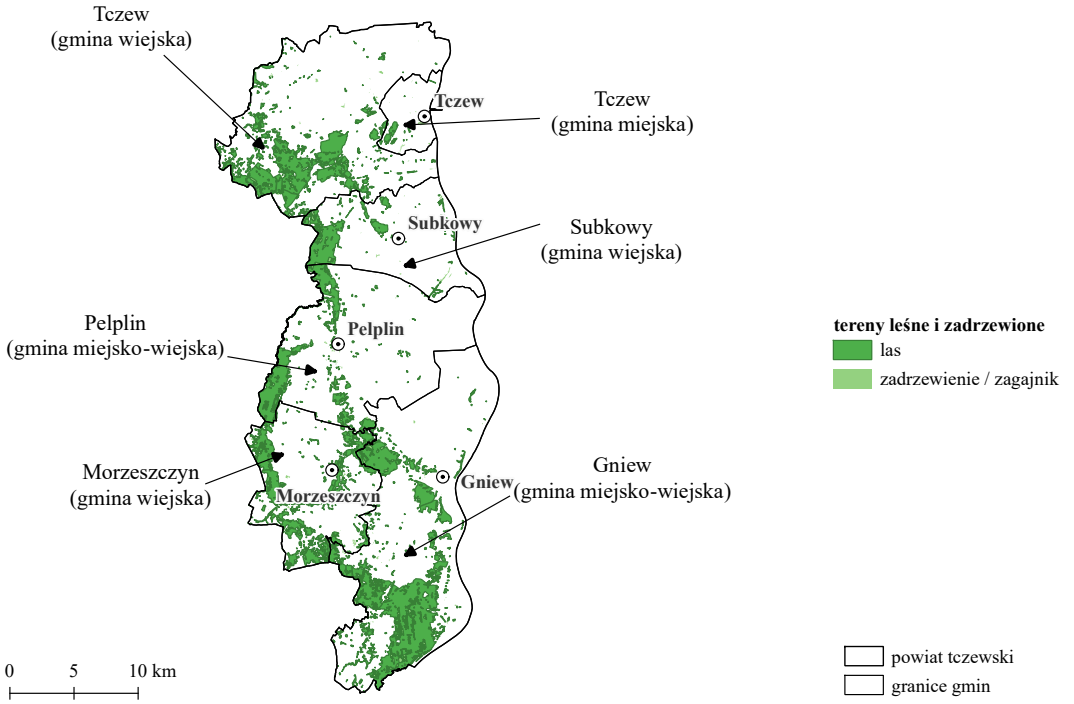
Rysunek 34 Podział obszaru powiatu tczewskiego według nadleśnictw

Źródło: PRG, Bank Danych o Lasach, opracowanie własne

Na terenie Nadleśnictwa Starogard przeważają siedliska lasowe. Średni wiek lasów to 65 lata, a przeciętna zasobność przekracza 290 m sześc./ha. Udział siedlisk leśnych przedstawia się następująco:

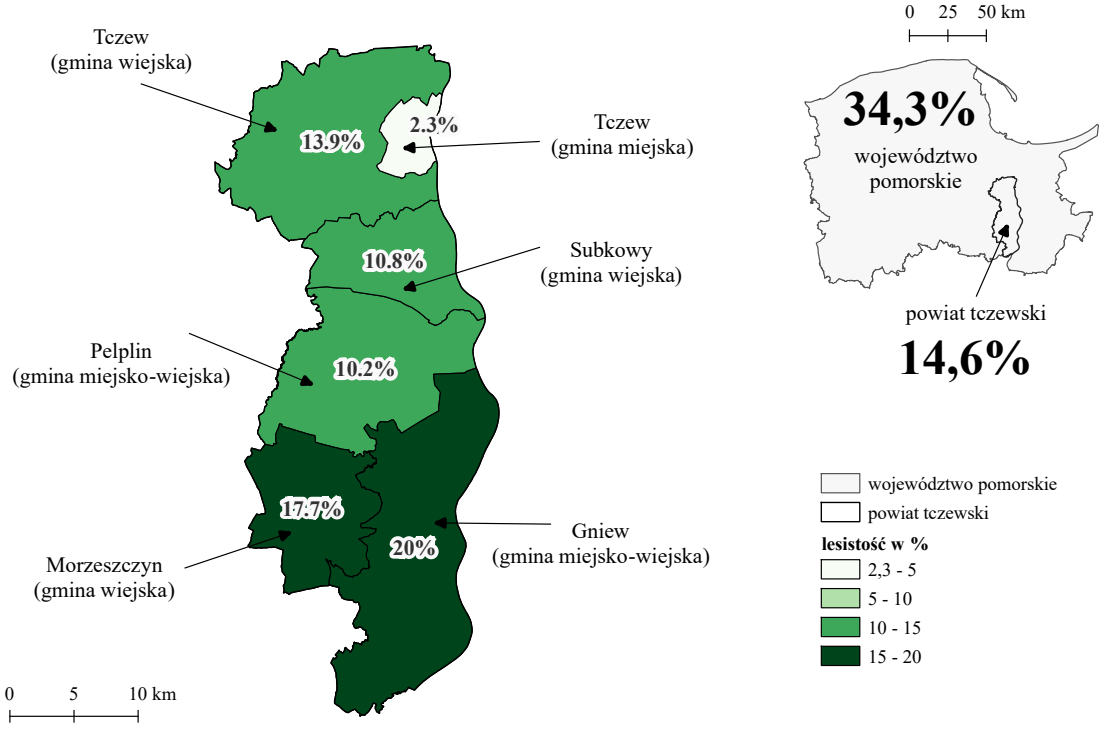
- 81% – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych,
- 16% – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny i świerku,
- 3% – olsy, czyli lasy porastające żyzne, bagienne tereny.

Gatunki lasotwórcze to przede wszystkim sosna (ok. 55%), buk (11%), dąb (10%), brzoza (9%), pozostałe (np. olsza, modrzew czy świerk) mają dużo mniejsze znaczenie. Rozmieszczenie terenów leśnych zadrzewionych przedstawiono na rysunku 35. Widoczna jest ich wyraźna fragmentacja. Największe skupiska lasów zlokalizowane są w południowej i części powiatu, co odpowiada najwyższej w powiecie lesistości gmin Gniew (20,0%) i Morzeszczyn (17,7%) – dane GUS według stanu na koniec 2025 roku. Ogólna lesistość powiatu (14,6%) jest jednak wyraźnie niższa od średniej dla województwa pomorskiego (34,3%). Dane dla poszczególnych gmin zwizualizowano na rysunku 36.

Rysunek 35 Rozmieszczenie terenów leśnych i zadrzewionych w powiecie tczewskim

Źródło: PRG, BDOT10, opracowanie własne

Rysunek 36 Lesistość (w %) wg stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie

Źródło: PRG, GUS, opracowanie własne

6.13 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zgodnie z art. 3 pkt. 23 Ustawy Prawo ochrony środowiska mianem poważnej awarii określa się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, środowiska, a także możliwego powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem".

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Na terenie powiatu nie ma zakładów przemysłowych zakwalifikowanych do obu tych grup. W ostatnich latach nie odnotowano również zdarzeń o znamionach poważnej awarii. Pewne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii stanowią stacje paliw jak również ruchliwe drogi. W razie poważnego wypadku może bowiem dojść do wycieku niebezpiecznych substancji i w konsekwencji do skażenia środowiska.

W powiecie tczewskim przede wszystkim prewencja jest kluczowym elementem przeciwdziałania poważnym awariom. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie działa w oparciu o przepisy prawa, które nakładają na PSP szereg obowiązków związanych m.in. z ochroną środowiska. W Starostwie Powiatowym w Tczewie funkcjonuje również Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Do jego zadań należy np. kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie powiatu, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia w terminach i z częstotliwością określoną w odrębnych przepisach, nadzór nad przygotowaniem i zabezpieczeniem działania Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania, udział i prowadzenie treningów w ramach systemu Alarmowania i Wczesnego Ostrzegania czy współdziałanie ze służbami oraz podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

6.14 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Ustawa z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1586 ze zm.) za zabytek uznaje obiekt, który:

- stanowi nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły,
- jest dziełem człowieka lub jest związany z jego działalnością,
- stanowi świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia,
- jego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Wpis do rejestru zabytków jest jedną z podstawowych form ochrony zabytków ustanowionych w polskim prawodawstwie. Następuje on na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez wojewó-

dzkiego konserwatora zabytków. W kolejnej tabeli (26) przedstawiono wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu powiatu tczewskiego.

Tabela 26. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu powiatu tczewskiego

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
11	181	Konserwator Poznański i Pomorski	13.07.1936	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego -nr 181 (d.sygnatura KOK 5/51)- kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela	zespół kościoła parafialnego p.w. Św.Jana Chrzciciela z plebanią, organistówką, budynkiem gospodarczym wraz z murem i terenem przykościelnym	Pieniążkowo		Pieniążkowo	Gniew	tczewski
11	1128	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	08.08.1996	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego -nr 1128 - plebania, organistówka , dom gospodarczy, mur, teren przykościelny	***	Pieniążkowo		Pieniążkowo	Gniew	tczewski
109	18	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	12.07.1959	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego-nr 18	park podworski	Szczerbięcin		Szczerbięcin	Tczew	tczewski
112	81	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	16.07.1959	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 81	układ urbanistyczny Starego Miasta Tczewa	Tczew		Tczew	Tczew	tczewski
114	84	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.07.1959	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 84	układ urbanistyczny Starego Miasta Gniewu z terenem zamkowym	Gniew		Gniew	Gniew	tczewski
130	31	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	19.05.2009	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 31	zespół zamkowy w Gniewie z obiektami: 1.zamek komturów gniewskich; 2.dom bramny; 3.budynek gospodarczy tzw. pałacyk Marysieńki;4.pałacyk myśliwski; 5.mury obronne podzamcza ; 6.mury dawnej fosy zamkowej;7.studnia na dziedzińcu zamkowym wraz z działkami	Gniew		Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
143	41	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	18.01.1960	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 41	wiatrak	Wojska Polskiego	18 B	Tczew	Tczew	tczewski
144	42	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	18.01.1960	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 42	kamienica	Plac Grunwaldzki	36	Gniew	Gniew	tczewski
147	93	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	18.01.1960	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego-nr 93 kościół p.w. Macierzyństwa NMP	kościół parafialny p.w. Macierzyństwa NMP z plebanią	Pamięci Narodowej	23	Miłobądz	Tczew	tczewski
147	479	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.05.1972	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 479-plebania	***	Pamięci Narodowej	23	Miłobądz	Tczew	tczewski
324	246	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	10.09.1962	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 246 kościół pw.św. Stanisława	kościół parafialny p.w. Św.Stanisława Biskupa Męczennika z cmentarzem, murem cmentarnym i kaplicą	Kościelna		Subkowy	Subkowy	tczewski
324	1029	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.12.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1029-cmentarz, mur cmentarny,kaplica	***	Kościelna		Subkowy	Subkowy	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
326	248	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	11.09.1962	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 248-kościół paraf. pw. Narodzenia NMP	kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Panny Marii wraz z cmentarzem, murem granicznym z bramami oraz działkami nr 115 i 116 i znajdującym się na nich starodrzewem	Piaseczno	11	Piaseczno	Gniew	tczewski
326	326	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	12.05.2010	nr 326 - rejestr zabytków nieruchomych woj.pomorskiego- kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Panny Marii wraz z cmentarzem, murem granicznym z bramami oraz działkami nr 115 i 116 i znajdującym się na nich starodrzewem	***	Piaseczno	11	Piaseczno	Gniew	tczewski
327	249	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	11.09.1962	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 249	kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja	Ks.Kursikowskiego	1	Gniew	Gniew	tczewski
505	339	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 339	***	Wielki Garc		Wielki Garc	Pelplin	tczewski
505	505-zmiana decyzji	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	13.09.2016	zmiana decyzji 505 z dn.2016-09-13 - w zakresie wezwania kościoła , adresu, danych geodezyjnych, nr KW, dodania załącznika graficznego do decyzji	kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wielkim Garcu wraz z gruntem po obrysie murów	Wielki Garc		Wielki Garc	Pelplin	tczewski
505		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	28.06.2016		dawny cmentarz rzymskokatolicki przy kościele parafialnym pw. Niepokalanego Poczęcia NMP wraz z murem, nagrobkami i starodrzewem oraz działką nr 134, na której przedmiotowe obiekty są usytuowane	Wielki Garc		Wielki Garc	Pelplin	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
506	340	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 340	zespół obwarowań miejskich	Dolny Podmur i Górny Podmur		Gniew	Gniew	tczewski
507	341	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 341	kamienica	Plac Grunwaldzki	8	Gniew	Gniew	tczewski
508	342	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 342	kamienica	Plac Grunwaldzki	9	Gniew	Gniew	tczewski
509	343	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 343	kamienica	Plac Grunwaldzki	16	Gniew	Gniew	tczewski
510	344	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 344	kamienica	Plac Grunwaldzki	26	Gniew	Gniew	tczewski
511	345	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	20.02.1971	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 345	ratusz	Plac Grunwaldzki	1	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
563	430	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.01.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 430	kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św.	Kardynała Wyszyńskiego (d.1 Maja 32)	6	Tczew	Tczew	tczewski
564	431	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.01.1972	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 431-kościół p.w. Św.Stanisława Kostki	zespół klasztoru dominikańskiego / kościół filialny p.w. Św.Stanisława Kostki, klasztor/	Plac Św. Grzegorza (d. Plac Komuny Paryskiej)	1	Tczew	Tczew	tczewski
564	432	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.01.1972	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 432-klasztor	***	Plac Św. Grzegorza (d. Plac Komuny Paryskiej)	6	Tczew	Tczew	tczewski
565	433	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.01.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 433	zespół obwarowań miejskich-fragmenty murów i baszty przy ul.Podmurnej	Podmurna		Tczew	Tczew	tczewski
566	434	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.01.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 434	dom	Mickiewicza	17	Tczew	Tczew	tczewski
601	477	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.05.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 477	kościół parafialny p.w. Trójcy Św.	Lubiszewo		Lubiszewo	Tczew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
628	493	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 493	ruina kamienicy	Plac Grunwaldzki	7	Gniew	Gniew	tczewski
629	494	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 494	kamienica	Plac Grunwaldzki	10	Gniew	Gniew	tczewski
630	495	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 495	kamienica	Plac Grunwaldzki	11	Gniew	Gniew	tczewski
631	496	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 496	kamienica	Plac Grunwaldzki	12	Gniew	Gniew	tczewski
632	497	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 497	kamienica	Plac Grunwaldzki	13	Gniew	Gniew	tczewski
633	498	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 498	kamienica	Plac Grunwaldzki	14	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
634	499	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 499	kamienica	Plac Grunwaldzki	15	Gniew	Gniew	tczewski
635	500	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 500	kamienica	Plac Grunwaldzki	17	Gniew	Gniew	tczewski
636	501	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 501	kamienica	Plac Grunwaldzki	18	Gniew	Gniew	tczewski
637	502	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 502	kamienica	Plac Grunwaldzki	20	Gniew	Gniew	tczewski
638	503	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 503	kamienica	Plac Grunwaldzki	22	Gniew	Gniew	tczewski
639	504	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 504	kamienica	Plac Grunwaldzki	28	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
640	505	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 505	kamienica	Plac Grunwaldzki	30	Gniew	Gniew	tczewski
641	506	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 506	kamienica	Plac Grunwaldzki	32	Gniew	Gniew	tczewski
642	507	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 507	kamienica	Plac Grunwaldzki	33	Gniew	Gniew	tczewski
643	508	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 508	kamienica	Plac Grunwaldzki	34	Gniew	Gniew	tczewski
644	509	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 509	kamienica	Plac Grunwaldzki	35	Gniew	Gniew	tczewski
645	510	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 510	kamienica	Plac Grunwaldzki	39	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
646	511	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 511	kamienica	Plac Grunwaldzki	40	Gniew	Gniew	tczewski
647	512	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 512	kamienica	Plac Grunwaldzki	41	Gniew	Gniew	tczewski
648	513	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 513	kamienica	Plac Grunwaldzki	42	Gniew	Gniew	tczewski
649	514	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 514	kamienica	Plac Grunwaldzki	44	Gniew	Gniew	tczewski
650	515	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 515	dom	Sambora	4	Gniew	Gniew	tczewski
651	516	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 516	dom	Sambora	5	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
652	517	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 517	dom	Sambora	6	Gniew	Gniew	tczewski
653	518	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 518	dom	Sambora	7	Gniew	Gniew	tczewski
654	519	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 519	dom	Sambora	8	Gniew	Gniew	tczewski
655	520	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.08.1972	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 520	dom	Sambora	9	Gniew	Gniew	tczewski
780	661	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	27.10.1973	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 661	zespół dworsko-parkowy (dwór,park)	Jakuba Hutten-Czapskiego	49	Opalenie	Gniew	tczewski
781	662	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	27.10.1973	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 662	kościół parafialny p.w.Św.Apostołów Piotra i Pawła	Kościelna	1	Opalenie	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
782	663	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	27.10.1973	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 663	dwór -tzw. Nowy	Nicponia	55 (d.48)	Nicponia	Gniew	tczewski
807	707	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.11.1974	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 707	kościół parafialny p.w.Św.Marcina i Małgorzaty	Lignowy Szlacheckie (d. Lignowy)		Lignowy Szlacheckie (d. Lignowy)	Pelplin	tczewski
808	708	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.11.1974	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 708	kościół parafialny p.w.Św.Michała Archanioła	Tymawa	39	Tymawa	Gniew	tczewski
809	709	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.11.1974	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 709	kościół parafialny p.w.Św.Jana Chrzciciela	Wielkie Walichnowy	32	Wielkie Walichnowy	Gniew	tczewski
810	710	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.11.1974	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 710	wieża kościoła -relikt barokowego kościoła z 1761 r.	Rudno		Rudno	Pelplin	tczewski
811	711	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.11.1974	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 711	dwór	Zamkowa (d. Subkowy 89)	2	Subkowy	Subkowy	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
863	747	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	25.04.1977	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 747	dwór	Lipia Góra		Lipia Góra	Morzeszczyn	tczewski
872	756	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	25.04.1977	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 756	wiatrak	Piaseczno		Piaseczno	Gniew	tczewski
911	794	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	08.04.1978	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 794	układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Pelplina	Pelplin		Pelplin	Pelplin	tczewski
1047	887	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.12.1983	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 887	zespół kościoła filialnego p.w. Bożego Ciała wraz ze szpitalem i cmentarzem z ogrodzeniem	Mestwina	3	Pelplin	Pelplin	tczewski
1059	889	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	11.07.1984	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 889-zespół klasztoru cystersów	zespół klasztoru cystersów (Bazylika Katedralna p.w. Wniebowzięcia NMP; klasztor ; kaplica p.w.św. Barbary; Wyższe Seminarium Duchowne : / budynek główny, kuchnia, skrzydło zachodnie / ; Collegium Marianum; wieża ustępowa; budynek bramny; mały młyn ;stajnia przy młynie)	Pl.Mariacki 7, Al. Cystersów 2, Pl.Tumski 1 i 2		Pelplin	Pelplin	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1059		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	31.01.2018	rejestr zabytków woj.pomorskiego - 1059 pocysterski klasztorny zespół gospodarczy	pocysterski klasztorny zespół gospodarczy położony w Pelplinie, w zakolu rzeki Wierzycy, między pl. Tumskim, al. Cystersów i ul. Przystań Jana Sobieskiego, w skład którego wchodzą:1. młyn zbożowy ob. obiekt użytkowy Kociewskiego Centrum Kultury, pl. Tumski 3; 2. spichlerz ob. hotel i sklep, pl. Tumski 1;3. budynek biurowy dla urzędników kurii, następnie mieszkalny dla sióstr zakonnych ob. dom rekolekcyjny, al. Cystersów 3; 4. dom młynarza ob. budynek mieszkalny wraz z tarasem od strony wsch., ul. Przystań Jana Sobieskiego 3; 5. dom organisty i służby kościelnej ob. budynek mieszkalny, ul. Przystań Jana Sobieskiego 2; 6. dwa budynki gospodarcze przy domu organisty i służby kościelnej, ul. Przystań Jana Sobieskiego 2; 7. mur usytuowany od strony ul. Przystań Jana Sobieskiego łączący dom organisty z budynkiem gospodarczym ; 8. plac przed młynem zbożowym wraz z brukowaną nawierzchnią oraz odcinkiem muru i słupami bramnymi usytuowanymi przy wjeździe ; 9. układ wodny złożony z głównego kanału młyńskiego i jego bocznej, wsch. odnogi przebiegającej ob. pod poziomem gruntu ;11. teren obejmujący fragm.d sadu zakonnego, a następnie ogrodu biskupiego usytuowany w pd.wsch. części zespołu; 12. starodrzew w postaci naturalistycznego zadrzewienia brzegów rzeki Wierzycy i głównego kanału młyńskiego złożony w większości z olszy czarnej, pojedynczych jesionów wyniosłych, kasztanowców pospolitych i starszych okazów topoli osiki, z wyłączeniem topoli kanadyjskich 13. starodrzew w części pn.wsch. zespołu w postaci reliktów szpalerów z grabu pospolitego i lipy drobnolistnej oraz pojedynczych okazów jesiona wyniosłego, klonu pospolitego i dębu szypułkowatego 14. starodrzew w części pd.wsch. zespołu złożony z pojedynczych okazów jesiona wyniosłego i kasztanowca pospolitego;oraz teren, na którym przedmiotowy zabytek jest usytuowany, obejmujący działki nr 86/1, 86/2, 89/6, 89/7, 89/8, 89/9, 90/4, 90/5, 90/6, 90/7, 90/8, 90/9 i części działek nr 84/6, 89/1, 90/1, 90/10, 90/14, 90/18.	Pl.Tumski 3 Pl.Tumski 1 Cystersów 3 Przystań Jana Sobieskiego 3 Przystań Jana Sobieskiego 2		Pelplin	Pelplin	tczewski
1075	923	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	21.12.1984	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 923	zespół dworsko-parkowy /dwór;stodoła;2 budynki bramne;park/	Rybaki		Rybaki	Subkowy	tczewski
1117	962	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	10.06.1986	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 962	spichlerz	Gostomskiego (d.Lotnicza)	3 (d.12)	Gniew	Gniew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1118	963	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	10.06.1986	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 963	spichlerz	Gostomskiego (d.Lotnicza)	4 (d.13)	Gniew	Gniew	tczewski
1122	973	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	21.06.1986	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 973	zagroda (dom,stodoła, obora)	Lubiszewo ob.Stanisławie 8	8	Lubiszewo	Tczew	tczewski
1129	970	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	26.08.1986	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 970	browar	Zamkowa	2/3	Tczew	Tczew	tczewski
1144	994	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	03.03.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 994	zespół dworsko-parkowy (dwór ;kuźnia;gołębnik;park)	Mały Garc		Mały Garc	Subkowy	tczewski
1145	995	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	03.03.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 995	zespół dworsko-parkowy(dwór ;kuźnia, spichlerz;park)	Radostowo		Radostowo	Subkowy	tczewski
1165	1006	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	30.04.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1006	zespół dworsko-parkowy (dwór;park)	Tczewska	20	Gorzędziej	Subkowy	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1166	1000	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	25.05.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1000	zespół kościoła p.w.Św.Jakuba Starszego Apostoła wraz z cmentarzem przykościelnym i kostnicą	Dzierżążno		Dzierżążno	Morzeszczyn	tczewski
1169	1011	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	28.05.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1011	zespół dworsko-parkowy (dwór; dwa budynki gospodarcze;park)	Pałacowa (d. Subkowy 120)	5	Subkowy	Subkowy	tczewski
1189	1012	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	11.11.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1012	zespół dworsko-parkowy z kościołem parafialnym p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy (dwór, kościół, park)	Turze		Turze	Tczew	tczewski
1194	1016	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	27.11.1987	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1016	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Stanisławie		Stanisławie	Tczew	tczewski
1204	1026	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	15.02.1988	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1026	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Łukocin		Łukocin	Tczew	tczewski
1205	1027	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	15.02.1988	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1027	zespół dworsko-parkowy z folwarkiem (dwór, budynek gospodarczy przy dworze, budynek gospodarczy ze spichlerzykiem, park)	Cicha (d. Subkowy 88)	8	Subkowy	Subkowy	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1207	1032	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	15.02.1988	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1032	kościół parafialny p.w.Św.Wojciecha wraz z cmentarzem przykościelnym	Gorzędziej		Gorzędziej	Subkowy	tczewski
1293	1071	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.11.1989	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1071	zespół parkowo-podworski (park, budynek gospodarczy, relikty budynków gospodarczych)	Bielsk		Bielsk	Morzeszczyn	tczewski
1293		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	20.01.2017		otoczenie zespołu parkowo-podworskiego w granicach działek 24/3, 24/9, 24/18	Bielsk		Bielsk	Morzeszczyn	tczewski
1296	1073	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	28.12.1989	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1073	zespół dworsko-parkowy (dwór,park)	Cierzpice		Cierzpice	Gniew	tczewski
1308	1088	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.04.1990	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1088	zespół kościoła parafialnego p.w.Św. Andrzeja Boboli wraz z plebanią	Swarożyn		Swarożyn	Tczew	tczewski
1310	1091	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	24.04.1990	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1091	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP wraz z cmentarzem	Nowa Cerkiew		Nowa Cerkiew	Morzeszczyn	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1331	1092	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	26.09.1990	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1092	kamienica	Plac Grunwaldzki	6	Gniew	Gniew	tczewski
1340	1087	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	29.12.1990	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego- nr 1087	zespół dworsko-parkowy(dwór-ob.sanatorium;park)	Wielkie Wyręby		Wielkie Wyręby	Gniew	tczewski
1486	1112	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	18.10.1994	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1112	cmentarz żołnierzy austriackich wraz z obeliskiem i zielenią oraz szpalerem brzóz	Suchostrzygi		Tczew	Tczew	tczewski
1552	1126	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.07.1995	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1126	dom	Wojska Polskiego	15	Tczew	Tczew	tczewski
1553	1127	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	04.07.1995	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1127	kamienica	Wojska Polskiego	27	Tczew	Tczew	tczewski
1554	1132	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	11.07.1995	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1132	willa	Obrońców Westerplatte	10	Tczew	Tczew	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1620	1164	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	17.02.1997	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1164	zespół dworsko-parkowy /dwór,park/	Zajączkowo Tczewskie		Zajączkowo Tczewskie	Tczew	tczewski
1644	1176	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	29.09.1997	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1176	zespół Fabryki Wyrobów Metalowych- / budynek biurowo-produkcyjny , budynek produkcyjny; kotłownia; magazyn /- ob.siedziba Muzeum Wisły	30 Stycznia	4	Tczew	Tczew	tczewski
1705	1210	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	21.03.2000	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1210	most drogowy- trzy środkowe przęsła (4,5,6) wraz z filarami (4,5,6) mostu drogowego w Tczewie-Lisewie	Tczew		Tczew	Tczew	tczewski
1705		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	07.10.2016		most drogowy w Tczewie – Lisewie	Tczew		Tczew	Tczew	tczewski
1740	1235	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	18.02.2003	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1235	kościół filialny p.w. Św. Mikołaja wraz z otaczającym go terenem d.cmentarza przykościelnego i grobowcem fundatorów kościoła	Dalwin	37	Dalwin	Tczew	tczewski
1748	1241	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	21.09.2004	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1241	zespół kanonii i sufraganii w Pelplinie położonych przy:1- ul. Kanonickiej nr 1,2,3,4, i 5 ; 2-ul.Przystań Sobieskiego nr 1; 3-Placu Mariackim nr 5 i 6 ; 4-Placu Mariackim nr 1 i 2 łącznie z budynkami gospodarczymi i terenami ogrodowymi oraz terenem ul. Kanonickiej w granicach oznaczonych na zał. graf.	Kanonicka Przystań Sobieskiego Pl.Mariacki	1,2,3,4,5 1 1,2,5,6	Pelplin	Pelplin	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1751	1243	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	14.12.2004	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1243	cmentarz menonicki i ewangelicki wraz z murem ,starodrzewem,nagrobkiem z 1807 r. oraz pozostałościami układu grobów	Międzyłęż		Międzyłęż	Pelplin	tczewski
1790		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	02.03.2007		kościół parafialny p.w. św.Mikołaja wraz z cmentarzem w obrębie działki , kostnicą oraz odcinkami muru wzdłuż granicy zach.,płn (z bramą) i fragmentu wsch.	Królów Las		Królów Las	Morzeszczyn	tczewski
1800		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	10.01.2007		1.kościół parafialny p.w.Św.Bartłomieja wraz z otaczającym go cmentarzem przykościelnym i zachowanym starodrzewem, kaplicą grobową rodziny Maniów oraz murem cmentarnym z bramą; 2.plebania ; 3.organistówka -ob.kaplica przedpogrzebowa; 4.otoczenie w/w zabytków wraz ze znajdującym się na nim starodrzewem	Rajkowy	56,66 i 67	Rajkowy	Pelplin	tczewski
1807		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	27.06.2007		kamienica-siedziba wydawnictwa "Pielgrzym"	Plac Grunwaldzki	9	Pelplin	Pelplin	tczewski
1814		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	07.08.2007		kamienica wraz z terenem , na którym jest posadowiona	Mickiewicza	2a	Pelplin	Pelplin	tczewski
1817		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	22.10.2007		kamienica wraz z dwiema oficynami i terenem, na którym jest posadowiona	Mickiewicza	2b	Pelplin	Pelplin	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1821		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	18.12.2007		willa wraz z działką	Mickiewicza	32	Pelplin	Pelplin	tczewski
1848		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	19.03.2009		dom z reliktami gotyckiej baszty i murów miejskich zachowanymi w piwnicy oraz przy elewacji wsch.wraz z działką	Wyszyńskiego	8	Tczew	Tczew	tczewski
1865		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	30.08.2010		gmach sądu z więzieniem, obecnie Miejska Biblioteka Publiczna wraz z działką	J.Dąbrowskiego	6	Tczew	Tczew	tczewski
1878		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	27.07.2011		dom wraz z działką	Bałdowska	4	Tczew	Tczew	tczewski
1900		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	17.06.2014		budynek parowozowni po zewnętrznym obrysie murów wraz ze znajdującym się pod nim gruntem	Warsztatowa	5	Tczew	Tczew	tczewski
1918		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	23.07.2015		zespół pałacowo-parkowy , w skład którego wchodzą Pałac Biskupi, budynek bramny, dawna wozownia, lodownia oraz park wraz z ogrodzeniem i mostem na rzece Wierzyca w granicach działki nr 418	Ogród Bislupi	2	Pelplin	Pelplin	tczewski

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Nr	Miejscowość	Gmina	Powiat
1942		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	31.03.2017		1. Park Miejski w Tczewie wraz z działkami o numerach: 523/6, 548, 549, 523/1, 523/2, 523/3, 523/5, 524, 525, 526, 527, 528/1, 528/2, 529, 678 usytuowanymi między ulicami: Kołłątaja, Bałdowską, Zieloną, Sienkiewicza i Parkową 2. Szalet parkowy położony przy ul Kołłątaja, w pn.zach. części parku	między ul. Kołłątaja, Bałdowską, Zieloną, Sienkiewicza i Parkową		Tczew	Tczew	tczewski
1977		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	18.02.2020		zagroda Petera Rudolfa Dirksena złożona z budynku mieszkalnego, spichlerza-wozowni oraz parku z czterema pomnikami przyrody i pozostałym starodrzewem, na działce nr 76/1, 76/3	Małe Walichnowy	3	Małe Walichnowy	Pelplin	tczewski
1989		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	26.05.2021		przydrożna aleja dębowa wzdłuż drogi Janiszewo – Kursztyn – Cierzpice (ob. droga wojewódzka nr 230), usytuowana na działkach ewidencyjnych nr: 35 z obrębu Kursztyn oraz części działek nr: 5/1, 43, 355, 37, 36, 29, 34/4, 42/1, 6/3, 9/1, 44/7, 2 z obrębu Kursztyn i części działek nr: 79, 65 z obrębu Janiszewko				Gniew i Pelplin	tczewski

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku

6.15 POTENCJANE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Założenia programowe „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego powiatu tczewskiego. W odniesieniu do założonych celów można więc wymienić najważniejsze następujące zmiany będące wynikiem braku realizacji programu:

- zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych źródeł komunalno-bytowych do atmosfery,
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych do atmosfery,
- zwiększenie poziomu hałasu,
- pogorszenie stanu technicznego dróg,
- zwiększenie poziomu hałasu (np. komunikacyjnego, przemysłowego),
- brak wiedzy na temat poziomu pól elektromagnetycznych w powiecie tczewskim,
- pogłębienie problemu suszy,
- brak zapewnienia odpowiedniej ochrony przeciwpowodziowej,
- pogorszeniu stanu infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz sanitacji na obszarze powiatu,
- zwiększenie presji związanej z wydobyciem kopalin,
- degradacja gleb i powierzchni ziemi,
- brak zapewnienia właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów (w tym wyrobów azbestowych),
- stagnacja lub pogorszenie stanu terenów cennych przyrodniczo,
- zwiększenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii na terenie powiatu tczewskiego,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat jakości środowiska powiatu tczewskiego.

7 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" często przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym

etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy zawarte są w **ROZDZIALE 10**. Działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe, jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótko-terminowym oraz w pełni odwracalne.

8 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- zmiany klimatu (coraz częstsze występowanie zjawisk ekstremalnych, wzrost średniej temperatury),
- przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie benzo(a)pirenu, ozonu (poziom celu długoterminowego) – ochrona zdrowia,
- przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie ozonu (poziom celu długoterminowego) – ochrona roślin,
- wciąż dominujący udział rozproszonych źródeł komunalno-bytowych mających wpływ na jakość powietrza w powiecie,
- utrzymująca się na podobnym poziomie emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych,
- przebieg dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- przebieg linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 tys. pociągów rocznie, co wiąże się z negatywnym oddziaływaniem w zakresie emisji hałasu,

- obecność nadajników telefonii komórkowej wytwarzających pole elektromagnetyczne,
- obecność linii najwyższych napięć i wysokiego napięcia,
- zły stan ogólny wód powierzchniowych,
- epizodyczne pogorszenie jakości wód podziemnych,
- ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą,
- ryzyko wystąpienia zalewów w dolinach Wisły, Wierzycy i Motławy w scenariuszach fal wezbraniowych lub uszkodzenia wałów,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- wciąż duża liczba zbiorników bezodpływowych w powiecie,
- część aglomeracji nie spełnia wymagań Dyrektywy ściekowej,
- występowanie na obszarze powiatu terenów górniczych, czyli przestrzeni objętych przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego,
- obecność zinwentaryzowanych miejsc szkód i bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku,
- obecność osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- obecność terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych,
- wciąż duża ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia,
- problem z osiągnięciem wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w gminach powiatu tczewskiego,
- rosnąca masa odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca,
- uboga struktura drzewostanu (wyraźnie dominująca sosna),
- niska lesistość,
- brak lasów ochronnych,
- niski udział zieleni urządzonej,
- fragmentacja siedlisk.

Założeniem „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034” jest stopniowa eliminacja wyżej wymienionych problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nieinwestycyjnym.

9 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Powiatu Tczewskiego, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego zawarte są ROZDZIALE pn. **INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI**. Oznacza to, że wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" cele są z nimi komplementarne, czyli wzajemnie się uzupełniają i nie są ze sobą sprzeczne. Projekt Programu uwzględnia również zapisy dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska, ponieważ ważnym aspektem prowadzenia polityki ochrony środowiska jest ciągłość podejmowanych działań.

10 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" wyznaczono do realizacji następujące zadania:

1) Realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" oraz realizacja Programu "Ciepłe Mieszkanie",
2) Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Gniewie,
3) Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz zasobu komunalnego,
4) Modernizacja źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej,
5) Udzielania dotacji celowej na pokrycie kosztów instalacji proekologicznych systemów grzewczych,
6) Instalacje OZE w budynkach będących własnością Powiatu Tczewskiego,
7) Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i cieplnej w budynkach użyteczności publicznej,
8) Rozwój sieci gazowej,
9) Rozwój sieci ciepłowniczej,

10) Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
11) Modernizacja systemów oświetlenia w budynkach lub na terenach będących własnością Powiatu Tczewskiego na energooszczędne,
12) Modernizacja oświetlenia ulicznego przy drogach gminnych,
13) Budowa nowych odcinków dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
14) Budowa dróg dla pieszych i rowerów wzdłuż dróg gminnych,
15) Budowa dróg dla pieszych i rowerów wzdłuż dróg wojewódzkich,
16) Prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów,
17) Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych i kontrolnych z zakresu modernizacji energetycznej budynków, OZE, szkodliwości spalania odpadów i paliw stałych,
18) Bieżące utrzymanie dróg krajowych oraz kontrola stanu nawierzchni,
19) Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg wojewódzkich,
20) Modernizacja dróg powiatowych i mostów na terenie Powiatu Tczewskiego,
21) Budowa i modernizacja chodników zarządzanych przez Powiat Tczewski,
22) Poprawa bezpieczeństwa pieszych - budowa sygnalizacji świetlnych, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego (na drogach powiatowych),
23) Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych,
24) Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu,
25) Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów,
26) Prowadzenie postępowań dotyczących wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu,
27) Edukacja ekologiczna w zakresie hałasu w środowisku i metod jego ograniczania,
28) Przyjmowanie zgłoszeń instalacji emitujących PEM,
29) Kontrola instalacji emitujących PEM,
30) Monitorowanie poziomów pól elektromagnetycznych,
31) Uwzględnienie zagadnienia ochrony przed polami elektromagnetycznymi w planowaniu przestrzennym,
32) Monitoring jakości wód ujmowanych na cele komunalne,
33) Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
34) Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów wodnych,
35) Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych (monitorowanie, remontowanie w miarę wystąpienia potrzeb infrastruktury, coroczne przeprowadzanie prac konserwacyjnych na rzekach i kanałach, czyszczenie koryt rzek, umocnienie brzegów),
36) Rozwój małej retencji,
37) Konserwacja istniejących rowów melioracyjnych,

38) Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków,
39) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (np. dotacje celowe),
40) Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
41) Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury wodociągowej,
42) Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji/decyzji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia,
43) Ochrona złóż w procesie planowania przestrzennego,
44) Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych (w tym ustalanie kierunków rekultywacji),
45) Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym,
46) Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo,
47) Identyfikacja i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów,
48) Bieżące utrzymanie oraz rozbudowa, modernizacja PSZOK-ów,
49) Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych,
50) Promowanie budowy przydomowych kompostowników,
51) Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami,
52) Demontaż i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest,
53) Zagospodarowanie terenów zielonych na terenach będących własnością Powiatu Tczewskiego,
54) Wsparcie działalności ekologicznej organizacji pozarządowych,
55) Pielęgnacja i rozwój terenów zieleni na terenach gminnych,
56) Realizacja zadań związanych z ochroną czynną lub zadań związanych z wykonaniem monitoringów, ekspertyz dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody,
57) Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody,
58) Aktualizacja Planów Urządzania Lasu,
59) Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, w tym opracowanie aktualizacji Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu,
60) Prowadzenie postępowań w sprawie wycinki drzew i krzewów,
61) Rozwój oferty edukacyjnej i turystycznej,
62) Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska,
63) Budowa magazynu sprzętu OLiOC,
64) Dofinansowanie działających na terenie Ochotniczych Straży Pożarnych,
65) Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemów zarządzania kryzysowego i powiadamiania mieszkańców.

W kolejnej tabeli (27) dokonano analizy i oceny potencjalnych, przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego. Analiza została przeprowadzona z uwzględnieniem charakteru i zakresu planowanych zadań, celów strategicznych oraz proponowanych kierunków interwencji zawartych w Programie, z odniesieniem

do poszczególnych komponentów środowiska, zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Z uwagi na strategiczny, kierunkowy charakter Programu, identyfikacja znaczących oddziaływań oparta została na ocenie potencjalnych skutków planowanych działań w fazie ich realizacji oraz funkcjonowania. Uwzględniono przy tym zarówno oddziaływania pozytywne, jak i negatywne, trwałe i krótkoterminowe, bezpośrednie i pośrednie, a także skumulowane. Wskazano również czynniki mogące wpływać na skalę i intensywność oddziaływań oraz omówiono możliwe interakcje pomiędzy komponentami środowiska w świetle przewidywanej realizacji celów Programu. Celem analizy jest dostarczenie rzetelnej i kompleksowej informacji na temat możliwych konsekwencji wdrażania Programu dla stanu środowiska naturalnego, a także wskazanie obszarów wymagających szczególnej uwagi oraz ewentualnych działań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko. Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

- Obszary Natura 2000,
- Obszary Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwaty przyrody,
- Pomniki przyrody,
- Użytki ekologiczne,
- Park Krajobrazowy,
- Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
- Ludzie,
- Woda
- Powietrze i klimat,
- Powierzchnia ziemi,
- Krajobraz,
- Zasoby naturalne,
- Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w tabeli 27 należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny. W ocenie tej nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia. Jak wspomniano wcześniej, określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Oddziaływania **pozytywne** oznaczono – „POZ" – w matrycy oznacza ono, że dane zadanie przynosi korzystne skutki dla danego elementu środowiska – prowadzi do poprawy jego stanu, ochrony, redukcji zanieczyszczeń lub podniesienia jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców (np. zmniejszenie niskiej emisji, ochrona przyrody, poprawa retencji czy edukacja ekologiczna).

Oddziaływanie **możliwe negatywne** – „MOŻ_NEG" – oznacza, że dane zadanie (najczęściej o charakterze inwestycyjnym lub budowlanym, np. budowa dróg, sieci gazowych czy konserwacja urządzeń wodnych) może potencjalnie wywołać ujemne skutki dla danego elementu środowiska. Uciążliwości te mają zazwyczaj charakter lokalny, krótkoterminowy i tymczasowy – wiążą się najczęściej bezpośrednio z fazą prowadzenia prac budowlanych (np. hałas, pylenie, chwilowe naruszenie gruntu, wykopy czy ingerencja w szatę roślinną).

W przedstawionej matrycy oznaczenie „POZ/NEG" oznacza oddziaływanie **mieszane**, czyli sytuację, w której dane zadanie wywiera **jednocześnie wpływ pozytywny i negatywny** na określony element środowiska (w zależności od rozważanego aspektu lub etapu realizacji). Skutki pozytywne wynikają

z docelowych efektów inwestycji (np. poprawa infrastruktury, rozwój zrównoważonego transportu, zmniejszenie spalin czy ułatwienia dla mieszkańców). Skutki negatywne mają zazwyczaj charakter lokalny i krótkoterminowy – występują najczęściej na etapie prac budowlanych lub montażowych (np. chwilowa ingerencja w krajobraz, uciążliwości hałasowe, zajęcie terenu lub przekształcenie szaty roślinnej).

Jako oddziaływanie **negatywne** należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska. W przygotowanej matrycy oddziaływań nie zastosowano oznaczenia „NEG_ZN" – oddziaływania negatywnego znaczącego. Program jest dokumentem planistycznym i proekologicznym, którego nadrzędnym celem jest poprawa stanu środowiska, a nie jego degradacja. Zaplanowane w nim działania mają charakter naprawczy, prewencyjny, inwestycyjny na rzecz modernizacji lub edukacyjny.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania (oznaczone bez koloru). W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Oddziaływania bezpośrednie oznaczono literą „**B**", pośrednie literą „**P**", wtórne – „**W**", skumulowane – „**SKUM**". W zależności od czasu trwania oddziaływań zastosowano symbolikę:

- oddziaływanie krótkoterminowe – „→"
- oddziaływanie średnioterminowe – „⇉"
- oddziaływania długoterminowe –„⇶".

Przy określeniu częstotliwości oddziaływania podział przedstawia się następująco:

- stałe – symbol „∞",
- chwilowe – symbol „●".

Tabela 27. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze" oraz realizacja Programu "Ciepłe Mieszkanie"							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
2.	Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Gniewie								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
3.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz zasobu komunalnego								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
4.	Modernizacja źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
5.	Udzielania dotacji celowej na pokrycie kosztów instalacji proekologicznych systemów grzewczych							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
6.	Instalacje OZE w budynkach będących własnością Powiatu Tczewskiego								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
7.	Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i cieplnej w budynkach użyteczności publicznej								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
8.	Rozwój sieci gazowej	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, →, ●)		POZ/NEG (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
9.	Rozwój sieci ciepłowniczej	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, →, ●)		POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
10.	Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego								POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	
11.	Modernizacja systemów oświetlenia w budynkach lub na terenach będących własnością Powiatu Tczewskiego na energooszczędne								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
12.	Modernizacja oświetlenia ulicznego przy drogach gminnych							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
13.	Budowa nowych odcinków dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	BZO	POZ (B, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
14.	Budowa dróg dla pieszych i rowerów wzdłuż dróg gminnych	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	BZO	POZ (B, ⇉, ∞)
15.	Budowa dróg dla pieszych i rowerów wzdłuż dróg wojewódzkich	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	BZO	POZ (B, ⇉, ∞)
16.	Prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)				
17.	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych i kontrolnych z zakresu modernizacji energetycznej budynków, OZE, szkodliwości spalania odpadów i paliw stałych							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	BZO	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
18.	Bieżące utrzymanie dróg krajowych oraz kontrola stanu nawierzchni								POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)				POZ (B, ⇉, ∞)
19.	Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg wojewódzkich	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (SKUM, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
20.	Modernizacja dróg powiatowych i mostów na terenie Powiatu Tczewskiego	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)
21.	Budowa i modernizacja chodników zarządzanych przez Powiat Tczewski								POZ (B, ⇉, ∞)			MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)
22.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych - budowa sygnalizacji świetlnych, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli								POZ (B, ⇉, ∞)						POZ (B, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego (na drogach powiatowych)														
23.	Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (SKUM, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)
24.	Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu								POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)				
25.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)						POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
26.	Prowadzenie postępowań dotyczących wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)						
27.	Edukacja ekologiczna w zakresie hałasu w środowisku i metod jego ograniczania							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)						
28.	Przyjmowanie zgłoszeń instalacji emitujących PEM							BZO	POZ (P, ⇉, ∞)						
29.	Kontrola instalacji emitujących PEM							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)						
30.	Monitorowanie poziomów pól elektroma-gnetycznych								POZ (P, ⇉, ∞)						

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
31.	Uwzględnienie zagadnienia ochrony przed polami elektromagnetycznymi w planowaniu przestrzennym							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)				POZ (P, ⇉, ∞)		
32.	Monitoring jakości wód ujmowanych na cele komunalne								POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)				POZ (B, ⇉, ∞)	
33.	Monitoring jakości wód powierzchnio-wych i podziemnych	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)				POZ (B, ⇉, ∞)	
34.	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów wodnych							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)				POZ (P, ⇉, ∞)	

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
35.	Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych (monitorowanie, remontowanie w miarę wystąpienia potrzeb infrastruktury, coroczne przeprowadzanie prac konserwacyjnych na rzekach i kanałach, czyszczenie koryt rzek, umocnienie brzegów)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
36.	Rozwój małej retencji	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
37.	Konserwacja istniejących rowów melioracyjnych	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		MOŻ_NEG (B, →, ●)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
38.	Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	
39.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (np. dotacje celowe)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
40.	Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
41.	Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury wodociągowej	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)	MOŻ_NEG (B, →, ●)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		MOŻ_NEG (B, →, ●)		POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
42.	Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji/decyzji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	
43.	Ochrona złóż w procesie planowania przestrzennego								POZ (P, ⇉, ∞)			POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	
44.	Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych (w tym ustalanie kierunków rekultywacji)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
45.	Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	
46.	Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	
47.	Identyfikacja i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (W, ⇉, ∞)
48.	Bieżące utrzymanie oraz rozbudowa, modernizacja PSZOK-ów							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
49.	Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
50.	Promowanie budowy przydomowych kompostowników							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	
51.	Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami							POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	
52.	Demontaż i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest								POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)			POZ (B, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
53.	Zagospodarowanie terenów zielonych na terenach będących własnością Powiatu Tczewskiego	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (W, ⇉, ∞)
54.	Wsparcie działalności ekologicznej organizacji pozarządowych	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	
55.	Pielęgnacja i rozwój terenów zieleni na terenach gminnych	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (W, ⇉, ∞)
56.	Realizacja zadań związanych z ochroną czynną lub zadań związanych z wykonaniem monitoringów, ekspertyz dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
57.	Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)				POZ (B, ⇉, ∞)		
58.	Aktualizacja Planów Urządzania Lasu	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	
59.	Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, w tym opracowanie aktualizacji Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
60.	Prowadzenie postępowań w sprawie wycinki drzew i krzewów	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)				POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	
61.	Rozwój oferty edukacyjnej i turystycznej							POZ/NEG (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)			MOŻ_NEG (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)
62.	Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)		POZ (P, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)
63.	Budowa magazynu sprzętu OLiOC								POZ (B, ⇉, ∞)			MOŻ_NEG (B, →, ●)	POZ/NEG (B, ⇉, ∞)		POZ (B, ⇉, ∞)
64.	Dofinansowanie działających na terenie Ochotniczych Straży Pożarnych								POZ (B, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (W, ⇉, ∞)		POZ (W, ⇉, ∞)	POZ (B, ⇉, ∞)

Lp.	Zadanie	Obszary Natura 2000	Obszary Chronio-nego Krajobrazu	Rezerwaty przyrody	Pomniki przyrody	Użytki ekologiczne	Park Krajo-brazowy	Różnoro-dność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powie-rzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
65.	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemów zarządzania kryzysowego i powiadamiania mieszkańców								POZ (B, ⇉, ∞)						POZ (B, ⇉, ∞)

Źródło: opracowanie własne

10.1 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie powiatu tczewskiego znajdują się następujące **rezerwaty przyrody**: Wiosło Małe, Wiosło Duże oraz Opalenie. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w parkach narodowych oraz w rezerwatach przyrody zabrania się:

1. budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody,
2. chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
3. polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody,
4. pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkadzania roślin oraz grzybów,
5. użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkadzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody,
6. zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
7. pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu,
8. niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów,

9. palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
10. prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony,
11. stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów,
12. zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
13. połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych,
14. ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
15. wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089 i 1165),
16. wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
17. ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytkowaniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
18. umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego,
19. zakłócania ciszy,
20. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
21. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
22. biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
23. prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska,

24. wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska,
25. wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
26. organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym, wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się także niewielki fragment **Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego**. W Parku obowiązują następujące zakazy:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciw powodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
8. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
9. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
10. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
11. utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
12. organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
13. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się bogaty system **obszarów chronionego krajobrazu** (OChK): Białej Góry, Doliny Kwidzyńskiej, Gniewski, Międzywala Wisły, Nadwiślański (woj. pomorskie) oraz Żuław Gdańskich. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
8. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
9. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

W granicach powiatu znajduje się także sześć **użytków ekologicznych**: trzy w gminie wiejskiej Tczew: Szczerbięcińskie Jeziorko Strzebli, Szczerbięcińskie mokradła oraz Szczerbięcińskie sieweczki, a także trzy w gminie Gniew: Borawa, Parowa oraz Strzelnica w Gniewie. W granicach powiatu tczewskiego zlokalizowanych jest także aktualnie 90 **pomników przyrody**, z czego zdecydowaną większość stanowią pojedyncze drzewa. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
3. uszkadzania i zanieczyszczania gleby,
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi,
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
10. zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
11. umieszczania tablic reklamowych.

W granicach powiatu tczewskiego znajdują się także cztery **obszary Natura 2000**: Dolina Dolnej Wisły, Dolna Wisła, Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim oraz Waćmierz.

Obszar Dolina Dolnej Wisły jest krajową ostoją ptaków o randze międzynarodowej PL028 (Wilk i inni 2010). Gniazduje w niej 28 gatunków ptaków z listy zał. I Dyrektywy Ptasiej; 9 gatunków znajduje się w polskiej czerwonej księdze. Gatunki lęgowe: Błotniak stawowy, Bielik, Derkacz, Żuraw, Rybitwa rzeczna, Rybitwa białoczelna, Rybitwa białowąsa, Rybitwa czarna, Zimorodek, Jarzębatka, Łabędź niemy, Ohar, Nurogęś, Sieweczka rzeczna, Brodziec piskliwy, Mewa srebrzysta, Brzegówka, Dziwonia, Mewa siwa, Remiz, Trzciniak. Gatunki migrujące i zimujące to: Żuraw, Gęś zbożowa, Krzyżówka, Gągoł, Nurogęś, Czajka, Kulik wielki, Siewka złota oraz Bielik. Na obszarze obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003.

Przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Dolna Wisła są następujące siedliska przyrodnicze: Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae), Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae) Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe, Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) i gatunki zwierząt: boleń, głowacz białopłetwy, koza, kumak nizinny, minóg rzeczny oraz łosoś

atlantycki. Na obszarze obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033.

Przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Grądy nad Jeziorami Zduńskim są następujące siedliska przyrodnicze: Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion), Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum) oraz Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe. Na obszarze obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowisk w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim PLH220067 oraz Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Starogard na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.

Przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Waćmierz są następujące siedliska przyrodnicze: Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) i gatunki zwierząt: kumak nizinny oraz strzebla błotna. Na obszarze obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Waćmierz PLH220031

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Jednym z głównych celów „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" jest ochrona zasobów przyrodniczych powiatu oraz obszarów i obiektów prawnie chronionych. Wśród 65 analizowanych zadań z Programu, te, które w sposób szczególny i bezpośredni wskazują na ochronę zasobów przyrodniczych, w tym w szczególności obszarów Natura 2000 oraz innych prawnie chronionych form ochrony przyrody, to:

- zadanie 56: Realizacja zadań związanych z ochroną czynną lub zadań związanych z wykonaniem monitoringów, ekspertyz dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody,
- zadanie 57: Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody.

Ponadto pośrednio na ochronę przyrody i obszarów chronionych wpływają zadania takie jak:

- zadanie 53 i 55: Zagospodarowanie, pielęgnacja i rozwój terenów zieleni (na terenie powiatu i gmin).
- zadanie 58 i 59: Aktualizacja Planów Urządzania Lasu oraz nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.
- zadanie 60: Prowadzenie postępowań w sprawie wycinki drzew i krzewów.

Zadania inwestycyjne planowane w ramach POŚ realizowane będą głównie na obszarach zurbanizowanych lub w obrębie samych obiektów budowalnych (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą powiatu). Z uwagi na ogólny sposób formułowania w projekcie Programu ustaleń dotyczących planowanych kierunków działań, bez wskazania ich zakresu i szczegółowej lokalizacji, w tym położenia względem cennych obiektów przyrodniczych, należy stwierdzić, iż w analizowanym dokumencie brak jest danych, które wskazywałyby, że realizacja jego ustaleń spowoduje znaczące oddziaływanie na obiekty chronione. Należy mieć także na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu, a także fakt, iż jak już wcześniej wspomniano działania inwestycyjne, stanowiące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, będą musiały przechodzić odrębne postępowania dotyczące oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. Jednak nie można wykluczyć potencjalnego negatywnego oddziaływania na chronione gatunki roślin i zwierząt, które może wystąpić na etapie realizacyjnym poszczególnych inwestycji. W celu uniknięcia negatywnego oddziaływania przed realizacją inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą obszaru/obiektu objętego inwestycją. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków sposobem minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji jest ich przeniesienie, które powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem przyrodniczym. Działanie takie pozwoli ochronić część populacji. Najważniejsze znaczenie ma w takim przypadku ma wybór odpowiedniego nowego miejsca, które powinno odznaczać się podobnymi warunkami siedliskowymi. Kluczem do jak najmniejszej ingerencji w zasoby przyrodnicze terenu jest rzetelne rozpoznanie jego elementów i odpowiednie planowanie przebiegu inwestycji, a także sposobów jej wykonania. W ostateczności w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie inwestycji w sposób minimalizujących negatywne oddziaływania na gatunki chronione, konieczne jest uzyskanie i przestrzeganie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną.

10.2 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD

Jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych powiatu tczewskiego przedstawiono w rozdziałach 6.4.1 i 6.4.2. **Wszystkie JCWP rzecznych i jeziornych** charakteryzują się ogólnym złym stanem wód i **są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej**.

Zgodnie z „Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na 2022 rok" wszystkie JCWPd z obszaru powiatu tczewskiego są w stanie ogólnym dobrym, jednak **JCWPd nr 15 jest zagrożona chemicznie nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej w cyklu planistycznym 2022–2027**.

Zapisy „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" dotyczące ochrony zasobów wodnych w efekcie długofalowym nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na środowisko, a także są zgodne z wymogami określonymi w ustawie Prawo wodne. Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w programie nie spowodują znaczącego oddziaływania na jednolite części wód. Wręcz przeciwnie, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły".

Na etapie realizacji inwestycji może teoretycznie nastąpić do negatywnych zmian. W następstwie prac budowlanych nastąpić może ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe. Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno-gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków. Realizacja działań określonych w harmonogramie Programu nie wpłynie na pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nie pogorszy poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu.

10.3 ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030" wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko. Wzrost średniej temperatury powietrza

będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawalnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034” realizowane będą zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powodzie, podtopienia oraz susze.

Realizacja programów „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zasobu komunalnego oraz modernizacja źródeł ciepła stanowią kluczowe filary łagodzenia zmian klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i poprawę efektywności energetycznej. Adaptacja do skutków zmian klimatu realizowana jest przede wszystkim poprzez kompleksowe działania w obszarze gospodarki wodnej, leśnictwa i kształtowania przestrzeni, obejmujące bieżącą konserwację infrastruktury wodnej, rozwój małej retencji, utrzymanie rowów melioracyjnych oraz rozbudowę systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, co bezpośrednio zwiększa odporność regionu na susze i deszcze nawalne. Wzmocnieniu tej odporności służą również zadania z zakresu zagospodarowania, pielęgnacji i rozwoju terenów zieleni przeciwdziałające efektowi miejskiej wyspy ciepła, a także ochrona czynna i monitoring obszarów Natura 2000, inwentaryzacja pomników przyrody, ochrona gruntów rolnych i leśnych oraz aktualizacja planów urządzania lasu, które stabilizują ekosystemy naturalne.

10.4 IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew z dwoma instalacjami komunalnymi:

- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielania z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Podmiotem zarządzającym jest Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o.

Na omawianym terenie nie występują inne czynne składowiska odpadów komunalnych. Wszystkie nieczynne składowiska zostały zrekultywowane.

Zadaniem zaproponowanym w Programie, które bezpośrednio koresponduje z identyfikacją oraz eliminacją zagrożeń ze strony zamkniętych lub nielegalnych miejsc gromadzenia odpadów, jest zadanie obejmujące identyfikację i likwidację nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów. W szerszym kontekście z tym zagadnieniem łączy się także rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych wraz z ustalaniem kierunków rekultywacji, a także zadanie polegające na demontażu i unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest jako substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Uzupełnieniem tych procesów są zadania związane z prawidłową gospodarką odpadami:

- Bieżące utrzymanie oraz rozbudowa, modernizacja PSZOK-ów,
- Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych,
- Promowanie budowy przydomowych kompostowników,
- Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami

10.5 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Zgodnie z informacją przekazaną od Starostwa Powiatowego w Tczewie powierzchnia terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych w ha według stanu na koniec 2025 roku wyniosła 12,9658 ha, w tym 12,823 ha w gminie Pelplin i 0,1428 ha w gminie Gniew.

11 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W poprzednim rozdziałach zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu, podczas realizacji których mogą pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim: termomodernizacje budynków, inwestycje w zakresie infrastruktury (drogi, wodociągi, kanalizacja, sieć elektroenergetyczna, gazowa) jak również działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie wykonawczym, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te z uwagi na swój charakter mogą podlegać procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczności poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani

projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowalnych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiających przedostawania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,

- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie planowanej inwestycji,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego – pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

W kolejnej tabeli (28) przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 28. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Prace w obrębie budynków (np. termomoderni-zacja, montaż instalacji OZE, demontaż azbestowych pokryć dachowych)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk *Apiis apus*, pustułka *Falco tinnunculus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Konserwacja istniejących rowów melioracyjnych	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji.
Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych (monitorowanie, remontowanie w miarę wystąpienia potrzeb infrastruktury, coroczne przeprowadzanie prac konserwacyjnych na rzekach i kanałach, czyszczenie koryt rzek, umocnienie brzegów)	Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.
Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury liniowej	W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk). W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	→ uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, → fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, → przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, → mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, → zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, → mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. W celu ograniczenia negatywnych odziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie: 1. ochrony gleb, → oszczędnie gospodarować terenem, → ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, → zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, → sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego,

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	→ w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, → należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, → po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. 2. Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, → zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, → zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), → powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. 3. Ochrony powietrza atmosferycznego: → w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, → w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, → materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opończe ograniczające pylenie, → wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. 4. Ochrony klimatu akustycznego: → wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, → stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych	Przed przystąpieniem do rekultywacji terenu wyrobiska należy przeprowadzić kontrolę obecności gatunków chronionych zwierząt i roślin. W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych, jeżeli nie będzie to zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, miejsca takie winno się pozostawić bez prowadzenia rekultywacji. Jeżeli jednak realizacja rekultywacji terenu jest konieczna, prace winny być prowadzone w sposób niepowodujący łamania zakazów obowiązujących względem gatunków chronionych. Jeżeli nie będzie to możliwe, przed przystąpieniem do prac należy uzyskać zezwolenie na realizację czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 Ustawy o ochronie przyrody.

Źródło: opracowanie własne

12 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" przewiduje realizację zadań, które przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie powiatu, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0". Wariant „0" nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034" wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie powiatu).

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w Programie to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji, jednostki samorządowe, każdorazowo i indywidualnie powinny dopasowywać system możliwości finansowania, do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

13 SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska ... 22
Tabela 2. Wskaźniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034” ... 25
Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5) – strefa pomorska ... 37
Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa pomorska ... 41
Tabela 5. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) na odcinkach dróg przebiegających przez obszar powiatu tczewskiego zbadanych w ramach GPR 2025 ... 43
Tabela 6. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w powiecie tczewskim z lat 2024-2025 ... 48
Tabela 7. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów biologicznych ... 56
Tabela 8. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5) ... 56
Tabela 9. Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2024-2025 – klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) ... 57
Tabela 10. Wyniki monitoringu wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w powiecie tczewskim ... 60
Tabela 11. Długość sieci wodociągowej w gminach powiatu tczewskiego i powiecie tczewskim ogółem ... 67
Tabela 12. Długość sieci kanalizacyjnej w gminach powiatu tczewskiego i powiecie tczewskim ogółem ... 68
Tabela 13. Wykaz oczyszczalni ścieków w powiecie tczewskim według stanu na koniec 2025 roku ... 69
Tabela 14. Warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą Rady 91/271/EWG za 2024 rok ... 72
Tabela 15. Złoża zlokalizowane na obszarze powiatu tczewskiego ... 73
Tabela 16. Obszary górnicze w powiecie tczewskim ... 75
Tabela 17. Podział gruntów ornych w powiecie tczewskim ... 78
Tabela 18. Zestawienie wyników badań gleb z terenu powiatu tczewskiego w latach 2023-2025 ... 79
Tabela 19. Rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w powiecie tczewskim ... 80
Tabela 20. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 (w tonach) ... 84
Tabela 21. Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2024-2025 ... 86

Tabela 22. Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2024-2025 poziomy składowania odpadów komunalnych 86
Tabela 23. Osiągnięte w latach 2024-2025 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania 88
Tabela 24. Liczba pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w latach 2024-2025 100
Tabela 25. Statystyki terenów zieleni w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 103
Tabela 26. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu powiatu tczewskiego 109
Tabela 27. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska 138
Tabela 28. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych 167

14 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Ludność powiatu tczewskiego w latach 2022-2025 33
Wykres 2 Struktura ekonomiczna mieszkańców powiatu tczewskiego na koniec 2025 roku oraz prognoza demograficzna na 2040 rok 34
Wykres 3 Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 35
Wykres 4 Podmioty wg sekcji PKD 2007 w powiecie tczewskim w 2025 roku 35
Wykres 5 Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 67
Wykres 6 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 .. 69
Wykres 7 Podział użytków rolnych w powiecie tczewskim według stanu na 1 stycznia 2025 roku 76
Wykres 8 Podział gruntów ornych w powiecie tczewskim (w ha) 78
Wykres 9 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w kg w gminach powiatu tczewskiego w latach 2022-2025 83
Wykres 10 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (w %) w powiecie tczewskim w latach 2022-2025 85

15 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Gminy powiatu tczewskiego oraz położenie omawianej jednostki na tle województwa pomorskiego 32
Rysunek 2 Liczba ludności w gminach powiatu tczewskiego według stanu na koniec 2025 roku 33

Rysunek 3 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyle zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w powiecie tczewskim w 2025 r. 38
Rysunek 4 Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O_3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi zagregowany do obszaru powiatu tczewskiego w 2024 roku 40
Rysunek 5 Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O_3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi zagregowany do obszaru powiatu tczewskiego w 2025 roku 40
Rysunek 6 Drogi krajowe oraz wojewódzkie w powiecie tczewskim 42
Rysunek 7 Główne rzeki oraz jeziora w powiecie tczewskim 49
Rysunek 8 Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze powiatu tczewskiego 50
Rysunek 9 Zlewnie JCWP jeziornych na obszarze powiatu tczewskiego 51
Rysunek 10 Stan/potencjał ekologiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego 53
Rysunek 11 Stan/potencjał ekologiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego 53
Rysunek 12 Stan chemiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego 54
Rysunek 13 Stan chemiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego 54
Rysunek 14 Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego 55
Rysunek 15 Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego 55
Rysunek 16 JCWPd z obszaru powiatu tczewskiego 58
Rysunek 17 Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat) w powiecie tczewskim 61
Rysunek 18 Wynikowe (łączne) zagrożenie suszą w powiecie tczewskim 62
Rysunek 19 Zagrożenie suszą rolniczą w powiecie tczewskim 63
Rysunek 20 Korzystający z wodociągu (w %) według stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie 66
Rysunek 21 Korzystający z kanalizacji (w %) według stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie 68
Rysunek 22 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie powiatu tczewskiego 74
Rysunek 23 Lokalizacja obszarów górniczych w powiecie tczewskim 76
Rysunek 24 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg) w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego według danych za 2025 rok 83
Rysunek 25 Masa wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia (w tonach) w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego 91
Rysunek 26 Rezerwaty przyrody w powiecie tczewskim 93
Rysunek 27 Lokalizacja Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego 94
Rysunek 28 Obszary chronionego krajobrazu w powiecie tczewskim 96
Rysunek 29 Obszary Natura 2000 w powiecie tczewskim 98

Rysunek 30 Użytki ekologiczne w powiecie tczewskim 99
Rysunek 31 Pomniki przyrody w powiecie tczewskim 100
Rysunek 32 Korytarz ekologiczny „Lasy Iławskie – Dolina Dolnej Wisły" wyznaczony w ramach Etapu I 102
Rysunek 33 Korytarze ekologiczne „Lasy Powiśla" oraz „Dolina Dolnej Wisły" wyznaczone w ramach Etapu II 102
Rysunek 34 Podział obszaru powiatu tczewskiego według nadleśnictw 105
Rysunek 35 Rozmieszczenie terenów leśnych i zadrzewionych w powiecie tczewskim 106
Rysunek 36 Lesistość (w %) wg stanu na 31.12.2024 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie 106

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Poznań, dnia 26.10.2026 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że będąc autorem **Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2027-2034** spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 poz. 67 0ze zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

KAMIL NABAGŁO
O ŚRODOWISKU
ul. Wierzbięcice 37a/6, 61-558 Poznań
tel. 690-275-253
e-mail: kamilnabaglo@osrodowisku.com
strona internetowa: www.osrodowisku.com
NIP: 5571640474
REGON: 521700671

Kamil Nabagło

Kamil Nabagło o środowisku

KAMIL NABAGŁO O ŚRODOWISKU